

Årsredovisning 2015

Inför kommunstyrelsen 2016-04-11

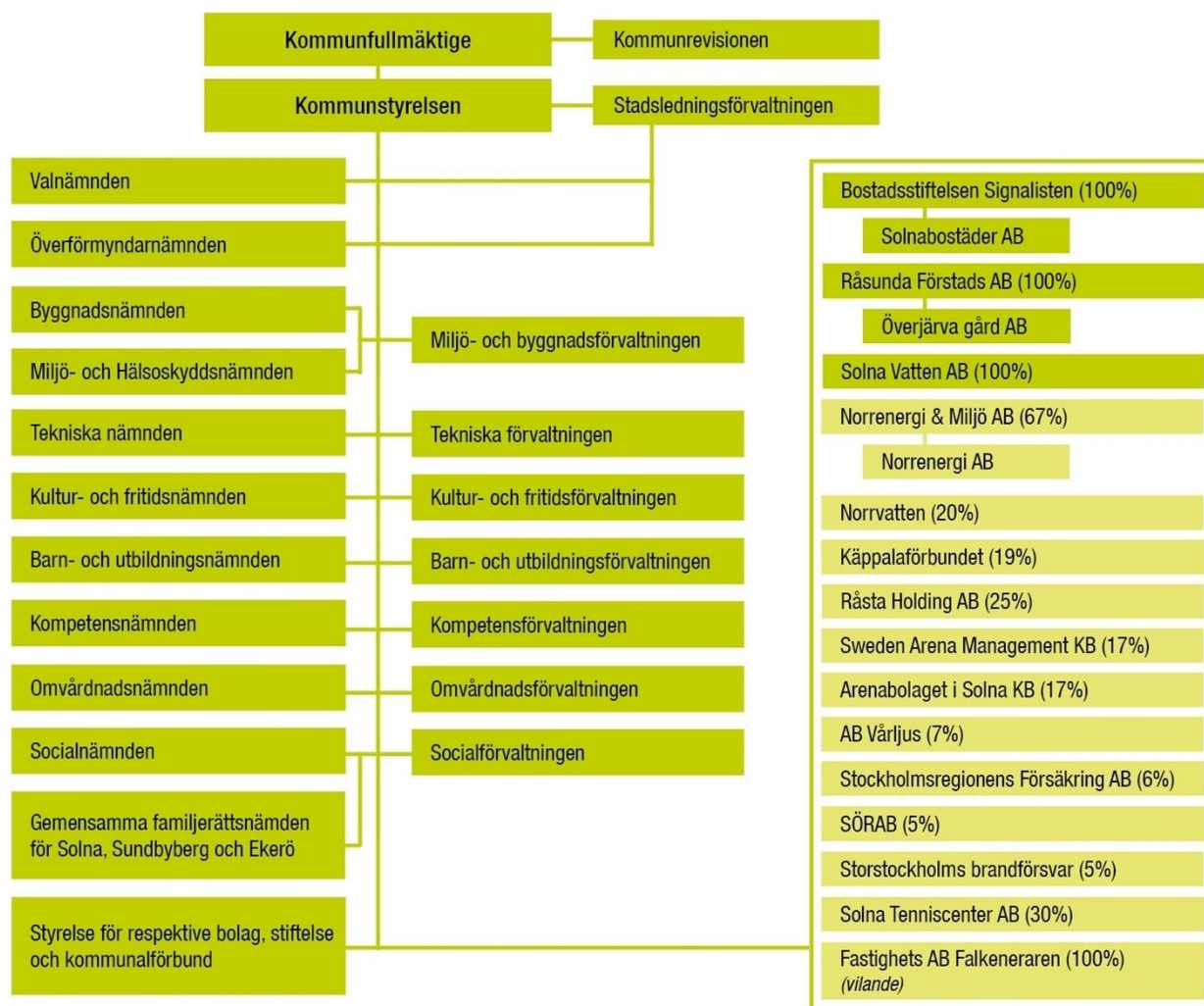

SOLNA STAD

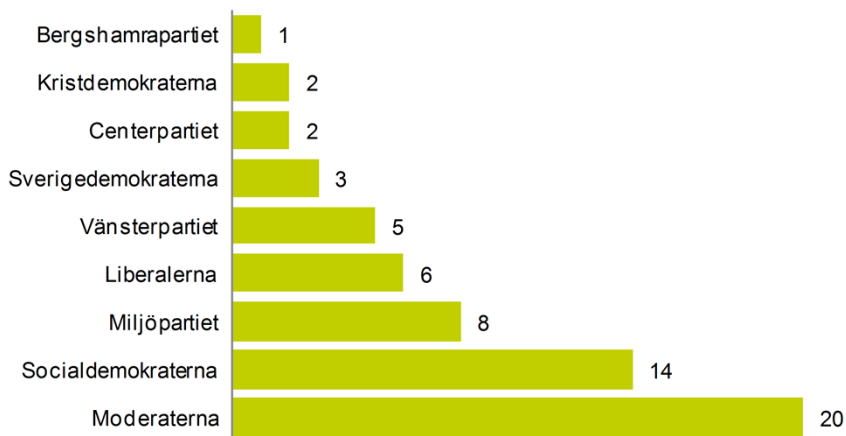
Innehållsförteckning

Solna stads organisation	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Ett händelserikt år	5
Förvaltningsberättelse.....	6
Solna stads styrsystem	6
Stadens mål och uppdrag.....	8
Uppföljning av mål och uppdrag.....	11
Kvalitet, utveckling och effektivisering	26
Medarbetare	29
Tvärsektoriella frågor	31
Omvärld och framtida förutsättningar	33
Ekonomisk analys för staden	37
Internkontroll och konkurrensutsättning.....	48
Stadens företag och sammanställd redovisning.....	49
Ekonomi.....	53
Stadens nämnder och företag.....	68
Revisionsberättelse.....	74

Solna stads organisation

Mandatfördelning i kommunfullmäktige, antal (totalt 61)

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det är ett händelserikt och omtumlande år som vi lämnar bakom oss. Den svåraste flyktingsituationen sedan andra världskriget rasar i världen och fler människor än någonsin, från framför allt Afghanistan och Syrien, söker sin tillflykt till Sverige. Solna har tagit ett stort ansvar som ankomstkommun för ensamkommande barn under många år, men även för asylsökande ensamkommande barn och anvisade vuxna under 2015. Denna utveckling kommer att fortsätta och kommer att kräva ett nära samarbete inom staden under 2016.

Under 2015 fortsatte Solna att växa med nya bostäder och arbetsplatser för att möta efterfrågan på att bo och arbeta i staden. Antalet solnabor ökade med 2 117 invånare till 76 158 och flera företag bestämde sig för att flytta till Solna. Efter flera års hårt arbete stod även Mall of Scandinavia, Skandinavias största köpcentrum, och infrastrukturen i Arenastaden färdig och därmed föll ytterligare en viktig pusselbit på plats. Det nya köpcentrumet innebär en fantastisk möjlighet för arbetsökande solnabor och redan har ett sextiotal Solnaungdomar matchats till arbete i Mall of Scandinavia.

Under 2015 hade jag förmånen att tillsammans med övriga gruppledare för de politiska partierna i kommunstyrelsen fundera över hur Solna ska utvecklas i framtiden genom arbetet med en ny översiktsplan för Solna. Det är glädjande att vi över partigränser är överens om att Solna ska fortsätta att växa och utvecklas. En växande stad skapar förutsättningar för bättre närservice, utvecklad kollektivtrafik och en tryggare och mer levande miljö. Det är dock viktigt att Solna växer hållbart i en takt som staden och solnaborna maktar med, samtidigt som vi tar till vara på och utvecklar stadens viktiga grönområden.

År 2015 var också ett år av goda resultat i verksamheterna. Inom de kommunala grundskolorna ökade meritvärdena, samtidigt som verksamheterna växte med många nya barn och elever. För att möta kommande behov sjösattes under 2015 planerna på en ny skola i Järvastaden, som kommer att öppna hösten 2017. Hemsö Fastigheter kommer att bygga, äga och förvalta skolan och har tecknat hyresavtal med Raoul Wallenbergsskolan, som avser att driva den nya skolan.

Arbetslösheten och försörjningsstödet fortsatte att ligga på låga nivåer och inom bl.a. äldreomsorgen och hemtjänsten bibehålls brukarnöjdheten på en god nivå. Staden bygger vidare på en tradition av ordning och reda i ekonomin med fortsatta goda ekonomiska resultat.

I stadens organisation gjordes under året ett antal förändringar för att möta Solnas snabba utveckling och solnabornas krav. En ny nämndorganisation sjösattes vid årsskiftet för de ”hårda frågorna”. Stadsbyggnadsnämnden delades i två nämnder, en teknisk nämnd och en byggnadsnämnd. Syftet var att skapa ett tydligare politiskt fokus på dels stadsmiljö och lokaler, dels stadens planering. Även tjänstemannaorganisationen förändrades i detta syfte. Under 2015 inrättades också ett gemensamt kontaktcenter för hela staden. Syftet med satsningen var att underlätta för solnabor och företagare att komma i kontakt med staden och att skapa en bättre grund för utveckling av stadens verksamheter.

I övrigt gick 2015 i infrastrukturens tecken. Planeringen av utbyggnaden av den nya gula tunnelbanelinjen från Odenplan via Hagastaden till Arenastaden har gått in i ett allt skarpare läge med beslut om definitiv sträckning och stationslägen. Dessutom arbetade staden fram en principöverenskommelse med Trafikverket om inriktningen för den fortsatta planeringen av Mäljarbanan och utredningsarbetet för Huvudstaleden i tunnel. Såväl arbetet med utbyggnaden av tunnelbanan, planeringen för Mäljarbanan och utredningen av Huvudstaleden i tunnel kommer att stå i fokus under 2016.

Pehr Granfalk

Kommunstyrelsens ordförande

Ett händelserikt år

- Staden fortsatte att växa och befolkningen ökade till 76 158 invånare per den 31 december 2015. Antalet arbetstillfällen i Solna uppgick vid årsskiftet 2014/2015 till 77 855, en ökning med ca 3 500 jämfört med året innan.
- Av de mål som staden satte upp för verksamhetsåret 2015 uppfylls 18 av 23 effektmål helt eller delvis och huvuddelen av uppdragen är genomförda. Detta tillsammans med ett ekonomiskt överskott om 110,7 mkr enligt balanskravet, gör att staden bedöms uppfylla kraven på god ekonomisk hushållning.
- Inom Solnas kommunala grundskolor ökade meritvärdena. Inom äldreomsorg och hemtjänst bibehölls brukarnöjdheten på en god nivå. Samtidigt låg arbetslöshet och försörjningsstöd på fortsatt låga nivåer. Medborgarnöjdheten ökar, men är fortsatt en utmaning för staden.
- Beslut har fattats om att en ny skola kommer att öppna i Järvastaden hösten 2017 med plats för drygt 500 elever från förskoleklass till årskurs 6. Hemsö Fastigheter kommer att bygga skolan och hyra ut den till Raoul Wallenbergskolan, som avser att driva den nya skolan. En förskola kommer också att byggas på tomten.
- Antalet nyanlända ökade kraftigt under hösten 2015. Solna är en av fyra ankomstkommuner i landet för ensamkommande flyktingbarn och tog ett stort ansvar för att ordna boende, omvårdnad och stöd. Ett ökat antal vuxna asylsökande ledde till att Solna, efter begäran från Migrationsverket, öppnade ett tillfälligt evakueringsboende i före detta Stenbackaskolan. Det ökade mottagandet av nyanlända barn innebar behov av många nya utbildningsplatser.
- Under 2015 fortsatte planeringen för utbyggnaden av den nya gula tunnelbanelinjen. Stockholms läns landsting presenterade förslag till sträckning och stationslägen. Sträckningen planeras gå från Odenplan, förbi station Hagastaden, genom Hagalund till station Arenastaden. Under året har också ca 70 mkr i ytterligare medfinansiering av utbyggnaden av tunnelbanan tillkommit i nya principöverenskommelser.
- Staden övertog ansvaret för hemsjukvården inom LSS från landstinget i oktober 2015.
- Under 2015 påbörjades genomförandet av utvecklingsstrategierna för Bergshamra och Hagalund. I båda stadsdelarna påbörjades ett programarbete för den fysiska miljön med inriktningen att utreda var och i vilken omfattning ny bebyggelse är lämplig, liksom arbetet med att förbättra stadsmiljön.
- I Bergshamra rustades torget upp och lokalerna runt torget hyrdes ut till nya verksamheter. I Hagalund pågår arbetet med att omlokalisera Solna Kulturskola till före detta Fridhemsskolan.
- Ett förslag till ny översiktsplan utarbetades och samråd genomfördes. Inriktningen i den nya översiktsplanen är att staden ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad.
- En miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi antogs. I policyn och strategin läggs tre huvudområden; hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö fast för Solna stads fortsatta miljöarbete.
- Under 2015 fortsatte utvecklingen av Arenastaden. I början av 2015 tog den internationella driftoperatören Lagardère Unlimited Stadium Solutions (LUSS) över driften av Friends Arena. I november 2015 öppnade Mall of Scandinavia, som är Skandinaviens största köpcentrum, och infrastrukturen i Arenastaden färdigställdes.
- Norrenergi och Fortum Värme tecknade avtal om ett långsiktigt produktionssamarbete för fjärrvärme. Genom överenskommelsen säkerställs Norrenergis ekonomiska förutsättningar och produktionskapacitet för framtiden, samtidigt som en utveckling av hållbar kraftvärme för hela Stockholmsregionen blir möjlig.
- Under 2015 skapades en ny nämnd- och förvaltningsorganisation för att bättre svara upp mot stadens utveckling och solnabornas krav. Stadsbyggnadsnämnden delades i två nämnder, en byggnadsnämnd och en teknisk nämnd. På förvaltningssidan inrättades en ny teknisk förvaltning, och byggnadsförvaltningen och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen slogs samman till en miljö- och byggnadsförvaltning. Under året infördes ett stadsgemensamt kontaktcenter för att solnabor och företagare snabbare ska få svar, råd och vägledning i frågor inom stadens ansvarsområden.
- I mars månad 2015 beslutade kommunfullmäktige att omvandla stadens långfristiga utlåning till Norrenergi AB, Solna Vatten AB och Råsunda Förstads AB till aktieägartillskott från staden. Aktieägartillskotten uppgår till 661,7 mkr, varav 220,0 mkr avser Solna Vatten, 75,0 mkr Råsunda Förstads AB och 366,7 mkr Norrenergi AB.
- Under 2015 har Solna stads borgensförbindelser minskat med 636,7 mkr till 1 665,0 mkr. Minskningarna berör Norrenergi och Signalisten.
- Under 2015 gjorde gruppledarna i kommunstyrelsen en översyn och reviderade stadens styr- och uppföljningssystem. Syftet var att öka den politiska styrningen i staden och att förtydliga styrkedjan från kommunfullmäktige till medarbetare.
- Under 2015 tecknades tre nya lokala kollektivavtal inom arbetstidsområdet, som svarar mot ett modernt och flexibelt arbetsliv. Avtalen kommer att träda i kraft januari 2017.

Förvaltningsberättelse

Solna stads styrsystem

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt vid varje tidpunkt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten för styrsystemet är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger prioriterade målområden, inriktningsmål, effektmål, verksamhetsanknutna uppdrag och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Detta beslutas i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget behöver dock inom vissa områden och/eller frågor kompletteras med andra styrande dokument som policies, strategier, planer, program, riktlinjer m.fl.

De *prioriterade målområdena* och *inriktningsmålen* är uttryck för övergripande prioriteringar och strategiska ställningstaganden. Inriktningsmålen anger den inriktning som staden ska sträva efter att uppnå och har sin utgångspunkt i stadens vision, policies och program. Inriktningsmålen mäts utifrån ett antal *effektmål* som i sin tur följs upp genom *nyckeltal/indikatorer*. Effektmålen är treåriga och så långt som möjligt av nationell karaktär för att kunna jämföras med andra kommuner. Dessutom ska de vara specifika, mätbara, tidssatta och realistiska. Kommunstyrelsen utarbetar med nämnderna, nyckeltal/indikatorer, som stödjer de olika effektmålen.

Nämnderna ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och effektmål, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna *ekonomiska ramar*. Hänsyn tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om *internkontrollplan* och *konkurrensutställningsplan* för verksamheten.

Särskilda verksamhetsanknutna *uppdrag* ges till styrelse och nämnder och ska styra mot att uppfylla de stadsövergripande inriktningsmålen. Uppdragen utförs inom givna budgetramar.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål och ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Nämndmål ska arbetas fram och därefter ska enheterna beskriva hur de har för avsikt att arbeta för att uppnå nämndens och stadens mål. Enheternas mål ska i sin tur brytas ned till *individuella mål för varje medarbetare*. De individuella målen tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål. De ska också stödja och harmonisera med de åtaganden med efterföljande kvalitetsdeklarationer som är antagna för verksamheten.

Åtagandena med efterföljande kvalitetsdeklarationer är en naturlig del av stadens styr- och uppföljningssystem och ska därför harmonisera med styrelse och nämnders årliga verksamhetsplan och budget. Deklarationerna hjälper staden att systematiskt arbeta med kvalitetsutveckling av stadens finansierade verksamheter.

Omvärldsanalys är för organisationen Solna stad att förhålla sig till omvärlden. Att analysera omvärlden och se dess förändringar ger staden bättre förståelse för den egna verksamhetens förutsättningar idag och i framtiden.

Kommunfullmäktige beslutade i november 2015 om *verksamhetsplan och budget 2016 med inriktning för 2017 – 2018*. I samband med beslutet om verksamhetsplan och budget för 2016 beslutades om ett nytt styr- och uppföljningssystem för staden. Uppföljningen av 2015 utgår dock från det styr- och uppföljningssystem, som kommunfullmäktige fastställde i verksamhetsplan och budget inför 2015.

Uppföljning och utvärdering

Kommunfullmäktige följer upp styrelse och nämnder utifrån målen och de särskilda uppdragen. Inriktningsmålen följs upp och utvärderas utifrån effektmål som i sin tur mäts och följs upp med hjälp av flera nyckeltal/indikatorer, vilka redovisas tre gånger per år; i delårsrapporter per april, augusti och i årsredovisningen. Denna utveckling mot en tydlig koppling mellan insatta resurser och presterat resultat får också stöd i lagreglerna för god ekonomisk hushållning i kommuner.

De individuella medarbetarmålen revideras och följs upp årligen i medarbetarsamtal. I lönesamtal bedöms medarbetarens målpuppfyllelse. Kopplingen mellan mål, målpuppfyllelse, arbetsresultat och lön ska vara tydlig.

De *tvärsektoriella frågorna likabehandling och internationellt arbete* samt även *den verksamhetsövergripande miljöfrågan* följs upp med fokus på arbetets effekter för verksamheten och dess kvalitet samt bidrag till att uppnå stadens mål.

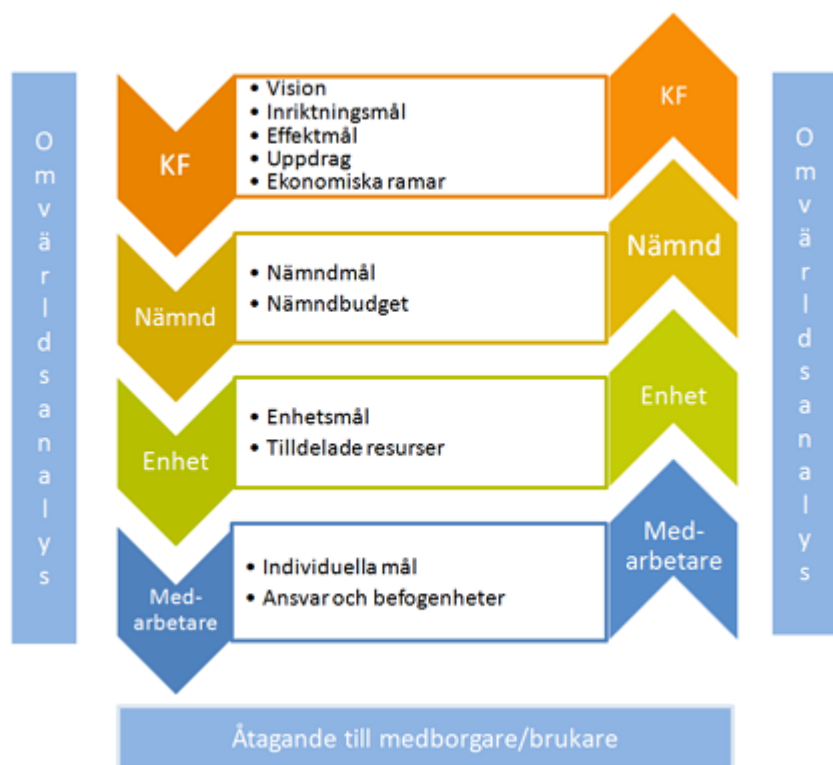
Solna stads *bel- och delägda bolag* styrs, enligt aktiebolagslagen, av bolagsordning och ägardirektiv. Med stadens kraftiga tillväxt och utveckling följer ett behov av att utveckla styrningen och strukturen för den verksamhet som bedrivs inom hela koncernen.

Ungefär hälften av stadens verksamhet drivs på *entreprenad eller i köpt verksamhet*. Nämnderna behöver därför kontinuerligt utveckla styrningen och uppföljningen av dessa verksamheter.

Solna stads styr- och uppföljningssystem år 2015

Styrning

Uppföljning/Utvärdering

Stadens mål och uppdrag

I Solna stads verksamhetsplan och budget 2015 finns 4 prioriterade målområden, 5 inriktningsmål, 23 effektmål och 8 uppdrag, som alla är stadsövergripande. De prioriterade målområdena; *Solna i utveckling, Levande stad, Trygghet och lärande för solnabornas bästa och God ekonomisk hushållning* samt inriktningsmålen och uppdragen utgår från visionen om *det levande och trygga Solna, som förenar hållbar utveckling med en god ekonomisk hushållning för att trygga framtidens välfärd.*

Bedömning mål och uppdrag

Målet är uppfyllt år 2015	Uppdraget är klart år 2015
Målet är på väg att uppfyllas men inte år 2015	Uppdraget pågår och fortsätter år 2016
Målet uppfylls inte år 2015	Uppdraget är inte klart 2015

Bedömningen som görs är att 3 av de 5 inriktningsmålen uppfylls 2015. För de övriga 2 målen är bedömningen att de är på väg att uppfyllas, men inte i år.

Inriktningsmål

Solna ska vara en attraktiv stad, som ger goda förutsättningar för ett växande antal boende, företag och besökare.	
Solna ska vara en levande stad, som kännetecknas av tillgänglighet, trygghet, stadsmässighet och miljöhänsyn.	
Solna stads omsorg ska finnas som ett naturligt stöd för Solnabor som behöver den under olika skeden i livet.	
Förskolor och skolor i Solna ska ge barn, ungdomar och vuxna kunskaper och erfarenheter, som rustar dem för livet och ger goda möjligheter till fortsatta studier och arbete.	
Alla verksamheter som Solna stad finansierar ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiva.	

Av de 23 effektmålen är 15 uppfyllda år 2015 (65 %), 3 delvis uppfyllda (13 %), och 5 är inte uppfyllda i år (22 %). Av de 8 uppdragen bedöms 6 som slutförda under 2015 (75 %), 2 av uppdragen pågår och kommer att fullföljas under år 2016 (25 %).

Merparten av målen och uppdragen bedöms därmed uppfyllda respektive slutförda under 2015. Detta tillsammans med ett ekonomiskt överskott gör att staden bedöms leva upp till kraven på god ekonomisk hushållning.

Inriktningsmål, effektmål och uppdrag

Solna ska vara en attraktiv stad, som ger goda förutsättningar för ett växande antal boende, företag och besökare.

Effektmål

Medborgarnas nöjdhet med att bo och leva i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med år 2014. <i>Utfall</i> (År 2013 - NRI 63, 2014 - NRI 65, 2015 - NRI 65)		
Företagarnas nöjdhet med Solna stads service ska öka till minst nöjdhetsindex 74 i Stockholm Business Alliance serviceundersökning år 2015. <i>Utfall</i> (År 2011 - NKI 70, 2013 - NKI 70, 2015 - NKI 71)		
Solna stad ska tillhöra de tre främsta i Svenskt Näringslivs ranking av Sveriges mest företagsvänliga kommun. <i>Utfall</i> (År 2013 - 1:a plats, 2014 - 1:a plats, 2015 - 1:a plats).		

Solna ska vara en levande stad, som kännetecknas av tillgänglighet, trygghet, stadsmässighet och miljöhänsyn.

Effektmål

Medborgarnas upplevelse av hur tryggt det är att vistas i Solna ska öka i medborgarundersökning år 2015 jämfört med 2014. <i>Utfall</i> (2013 - NRI 61, 2014 - NRI 62, År 2015 - NRI 62)		
Solnas medborgare, företag och besökare ska erbjudas goda möjligheter att kunna agera miljövänligt. <i>Utfall</i> (2013 - NMI 48, 2014 - NMI 49, År 2015 - NMI 49)		
Medborgarnas nöjdhet med gator och vägar i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med år 2014. <i>Utfall</i> (2013 - NMI 50, 2014 - NMI 48, År 2015 - NMI 50)		
Medborgarnas nöjdhet med kultur-, idrotts- och fritidsmöjligheter i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med 2014. <i>Utfall</i> (Kultur År 2013 - NMI 55, 2014 - NMI 54, 2015 - NMI 56) (Idrott År 2013 - NMI 53, 2014 - NMI 52, 2015 - NMI 52) (Fritidsmöjligheter År 2013 - NRI 65, 2014 - NRI 65, 2015 - NRI 67)		

Effektmål	
Solnas fysiska tillgänglighet avseende allmän plats (gator, vägar, parker och torg m.fl.) och allmänna lokaler (skolor, idrottsanläggningar, bibliotek m.fl.) ska öka jämfört med år 2014.	↑ ●
Utfall (År 2013 - i.u., 2014 - i.u., 2015 - 70%)	

Uppdrag	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en övergripande trafikstudie med fokus på näringsliv, miljö och hållbara boendemiljöer.	◆
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen göra en översyn av badtaxans konstruktion och nivåer i Solna i förhållande till andra kommuner i Stockholmsregionen.	●
Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskydds-nämnden ta fram en kemikalieplan i syfte att förbättra inomhusmiljön i förskolor och skolor.	●

Solna stads omsorg ska finnas som ett naturligt stöd för Solnabor som behöver den under olika skeden i livet.

Effektmål	
Andelen Solnabor med egen försörjning ska fortsätta ligga på en högre nivå jämfört med genomsnittet i Stockholms län och riket.	↑ ●
Utfall (Åren 2013 – 2015 – i.u.)	
I Solna ska alla barn och ungdomar ha goda uppväxtvillkor och få det skydd, hjälp och stöd de behöver.	◆
Utfall (Åren 2013 - 2015 – i.u.)	
Andelen Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, som är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten ska minst uppgå till 83 procent år 2015.	↓ ●
Utfall (År 2013 – 83 %, 2014 – 85 %, 2015 – 84 %)	
Andelen Solnabor 65 år och äldre i vård- och omsorgsboende, som är mycket eller ganska nöjda med sitt boende ska minst uppgå till 81 procent år 2015.	→ ●
Utfall (År 2013, 2014, 2015 – 81 %)	
Personer som bor i boende enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska minst ha kvalitetsindex 1,3 i kvalitetsbarometern år 2015.	↓ ■
Utfall (År 2013 – KKI 1,3 av 2,0 och 2015 – KKI 1,2 av 2,0)	

Förskolor och skolor i Solna ska ge barn, ungdomar och vuxna kunskaper och erfarenheter, som rustar dem för livet och ger goda möjligheter till fortsatta studier och arbete.

Effektmål	
Förskolans arbete ska innebära att andelen barn som känner sig trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola ska öka år 2015 jämfört med år 2014.	↓ ◆
Utfall (Åren 2013 - 2015 – i.u.)	
Andelen folkbokförda Solnaelever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka läsåret 2014/15 jämfört med läsåret 2013/14.	↓ ■
Utfall (Lsåret 2012/13 – 90,5 %, 2013/14 – 92,7 %, 2014/15 – 89,5 %)	
Andelen folkbokförda Solnaelever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år ska öka läsåret 2014/15 jämfört med läsåret 2013/14. (Målet i Europa 2020-strategin är att minska andelen förtida avhopp från studier från 2013 års 11,9 % till 10 %).	↑ ●
Utfall (Lsåret 2012/13 – 78,4 %, 2013/14 – 77,9 %, 2014/15 – 80,2 %)	
Andelen Solnabor som antas och slutför sina studier inom någon av vuxenutbildningens utbildningsformer ska öka jämfört med 2013 års nivå.	↓ ■
Utfall (Grundläggande vuxenutbildning: år 2012 – 82 %, 2013 – 88,2 %, 2014 – 83,7 %. Gymnasial vuxenutbildning: år 2012 – 89 %, 2013 – 89,1 %, 2014 – 78,3 %.)	

Uppdrag	
Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en strategi för att säkerställa den långsiktiga rekryteringen av lärare.	●
Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med att utveckla kvaliteten i förskola och skola.	●

Alla verksamheter som Solna stad finansierar ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiva.

Effektmål	
Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå. <i>Utfall</i> (År 2014, 2015 och 2016 – 17,12 per skattekrona).	→ ●
Solna stads resultat enligt balanskravet ska år 2015 minst uppgå till 55 mkr. <i>Utfall</i> (År 2013 – 221 mkr, 2014 – 58 mkr och 2015 – 111 mkr).	↑ ●
Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 750 mkr över en rullande femårsperiod. <i>Utfall</i> (År 2013 – 495 mkr, 2014 – 557 mkr och 2015 – 598 mkr under en rullande femårsperiod).	↑ ●
Solna stad ska vara en av Sveriges tre mest kostnadseffektiva kommuner. <i>Utfall</i> (Bokslut år 2012 – 2:a plats, 2013 – 1:a plats och 2014 – 1:a plats).	→ ●
Medborgarnas nöjdhet med Solna stads verksamheter ska öka i medborgarundersökning år 2015 jämfört med år 2014. <i>Utfall</i> (År 2013 och 2014 – NMI 51 och år 2015 – NMI 52).	↑ ●
Solna stads medarbetares engagemang ska öka i 2015 års medarbetarundersökning jämfört med år 2014. <i>Utfall</i> (År 2013 – HME 71, 2014 – HME 78 och 2015 – HME 77).	↓ ■
Uppdrag	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över och vidareutveckla vision, mål och nyckeltal för Solna stads verksamheter inför arbetet med verksamhetsplan och budget för 2016.	●
Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en extern genomlysning av stadens fastighetsbestånd som ger en aktuell bild av hur omfattande underhållsbehovet är och därtill en ekonomisk analys.	◆
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta investeringsfonder.	●

Fakta om stadens gemensamma undersökningar

Stadens verksamheter har under året utvärderats och rangordnats utifrån ett antal för staden gemensamma undersökningar.

Medborgarundersökningen (Statistiska centralbyrån)

137 kommuner gjorde undersökningen år 2015. Undersökningen skickades till 1 200 statistiskt utvalda solnabor i åldrarna 18 till 84 år. Solnas svarsfrekvens var 38 procent.

Undersökningen mäter staden som plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index, NRI), stadens olika verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index, NMI) samt medborgarnas inflytande på kommunala beslut och verksamheter (Nöjd-Inflytande-Index, NII). Betygsindex kan ligga mellan 0 och 100, varav under 40 betraktas som ”inte godkänt”, över 55 betraktas som ”nöjd” samt över 75 betraktas som ”mycket nöjd”.

Undersökningen om företagsklimat/Stockholm Business Alliance (SBA) serviceundersökning

I undersökningen 2015 deltog 193 kommuner och 4 kommunalförbund. Undersökningen skickades till 465 företag som hade kontakt med staden under år 2014. Solnas svarsfrekvens var 68 procent.

Undersökningen mäter Nöjd-Kund-Index (NKI) för brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd och serveringstillstånd. Betygsindex kan ligga mellan 0 och 100, varav under 50 betraktas som ”mycket lågt”, 50 – 61 betraktas som ”lågt”, 62 – 69 betraktas som ”godkänt”, 70 – 80 betraktas som ”högt” samt över 80 betraktas som ”mycket högt”.

Svenskt näringslivs företagsundersökning

Undersökningen av alla kommuner bygger på resultat från en företagsenkät (2/3) samt officiell statistik (1/3). I rankningen används 18 faktorer som exempelvis strukturella förutsättningar, företagsklimatet i form av service, tillämpning av lagar och regler.

Undersökningen Hållbart medarbetarengagemang

152 kommuner har gjort undersökningen en eller flera gånger under åren 2013 – 2015, varav 46 kommuner år 2015. Undersökningen 2015 gick till 1 907 medarbetare i Solna stad. Svarsfrekvensen var 90 procent.

Undersökningen mäter motivation, ledarskap och styrning med hjälp av riktigheten i nio påståenden (tre per område). Betygsindex grundar sig på en skala 1 – 5 som kan ligga mellan 0 och 100, varav under 20 stämmer ”mycket dåligt”, 20 - 39 stämmer ”ganska dåligt”, 40 – 59 stämmer ”varken bra eller dåligt”. 60 - 80 stämmer ”ganska bra” samt över 80 stämmer ”mycket bra”.

Uppföljning av mål och uppdrag

Målområde:

Solna i utveckling

Solna ska vara en stad i utveckling, som skapar förutsättningar för att möta den stora efterfrågan som finns på att bo, leva och verka i staden. Staden ska erbjuda en attraktiv miljö, som kännetecknas av mångfald och tolerans, och som gör att boende och besökare trivs. Solna ska också erbjuda ett bra företagsklimat, som ger företag goda förutsättningar att starta, etableras och växa. Solna ska vara en aktiv aktör i den växande Stockholmsregionen, som tar vara på möjligheterna att skapa förutsättningar för nya jobb, tillväxt och välfärd.

Inriktningsmål:

Solna ska vara en attraktiv stad, som ger goda förutsättningar för ett växande antal boende, företag och besökare.

◆ Målet är på väg att uppfyllas, men inte i år.

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet är på väg att uppfyllas, men inte år 2015.

Bedömningen görs utifrån att två av de tre effektmålen är uppfyllda och att ett effektmål inte är uppfyllt.

Solnas befolkning växer allt snabbare, hittillsvarande takt på ca 2 procent per år kommer bli ca 3 procent per år från 2015. Detta ställer krav på staden att kontinuerligt arbeta med bostadsbyggande, kommunal service och kommunikationer, men även att utveckla befintliga stadsdelar och befintlig service samt prognosarbetet.

Nästan 1 000 bostäder färdigställdes under 2015 och stadsdelarna Bergshamra och Hagalund utvecklas utifrån framtagna utvecklingsstrategier. Kommunikationerna förbättras genom dragningen av tunnelbana till Hagastaden och Arenastaden.

Företagsklimatet i Solna är fortsatt gott och nyföretagsamheten visar en positiv utveckling. Ett stort antal arbetsgivare ger ett brett utbud av arbetstillfällen och stadens arbete med att stärka Solna som företagsplats innebär utveckling av kommunikationerna och förbättring av service till företagare. Antalet arbetsplatser i Solna ökar med ca 5 procent fördelat inom både offentlig och privat sektor.

Mall of Scandinavia hade under 2015 omkring tre miljoner besökare från öppningen den 12 november och fram till den 31 december, vilket innebär att Mall of Scandinavia har på egen hand betydligt mer besökare än alla övriga besöksattraktioner i Solna. Stora idrotts- och musikevenemang genererade också stora besöksströmmar under 2015.

Effektmål:

Medborgarnas nöjdhet med att bo och leva i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med år 2014.

● *Effektmålet är uppfyllt 2015 – NRI 65. (År 2014 – NRI 65)*

På frågan "Hur nöjd är du med din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?" har Solnas resultat förbättrats från 2014 (7,3) till 2015 (7,4). Sammantaget är dock Solnas resultat för helheten jämfört med 2014 års resultat (NRI 65) oförändrat. Resultatet är bättre än för Stockholms län (NRI 64), förortskommuner till storstäderna (NRI 64) och riket (NRI 60).

Högst betyg får området utbildningsmöjligheter (NRI 77), vilket också är ett starkt resultat jämfört med Stockholms län (NRI 62), förortskommuner till storstäderna (NRI 66) och riket (NRI 60). Det som medborgarna uppskattar är tillgången till universitets- eller högskoleutbildning inom rimligt avstånd.

Det område som får lägst betyg är bostäder. Det handlar om möjligheten att finna bra boende och utbudet av olika bostadsformer (NRI 51).

Medborgarnas uppfattning om kommunikationer, fritidsaktiviteter och kommersiellt utbud har ökat något jämfört med 2014 medan uppfattningen om trygghet och utbildningsmöjligheter är på samma nivå som 2014, men resultaten är ändå högre i jämförelse med både Stockholms län, förortskommuner till storstäderna och riket.

Under året utarbetades ett förslag till ny översiktsplan med gruppledarna i kommunstyrelsen som styrgrupp, och samråd genomfördes. Inriktningen i förslaget till översiktsplan är att staden ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad.

Torget i Bergshamra har rustats upp och lokalerna runt torget har hyrts ut till nya verksamheter och i Hagalund pågår arbete med att omlokalisera Solna Kulturskola till före detta Fridhemsskolan.

Under året har 969 bostäder blivit inflyttningsklara i Solna (937 lägenheter och 32 radhus). De nya bostäderna under 2015 tillkom i de tre stadsdelarna Järvastaden, Arenastaden och Huvudsta/Ingenting. Under 2015 ökade Solnas befolkning med 2 117 invånare, vilket innebär 76 158 Solnabor, en ökning med knappt 3 procent.

I slutet av 2015 fattade kommunstyrelsen beslut om en principöverenskommelse mellan Trafikverket och Solna stad, om att

utreda en tunnelförläggning av Huvudstaleden och planlägga Mäljarbanan genom Solna. Målet är att dra trafiken i en biltunnel under stadsdelen istället för som idag genom Huvudsta och att hitta en lösning för utbyggnaden av Mäljarbanan genom Solna som inte förstärker barriäreffekterna.

Solna bibehåller en topposition i nyhetsmagasinet Fokus 2015 års ranking över bästa kommun att bo i av landets 290 kommuner. I Stockholms län placerar sig Solna på andra plats efter Stockholm och i riket på femte plats. I kategorin att vara ung placerar sig Solna på första plats i Stockholms län och i riket på tredje plats.

Det är nu fler medborgare som kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till Solna (2015 – NRI 76, 2014 – NRI 74). Resultatet är bättre än för Stockholms län (NRI 70), förortskommuner till storstäderna (NRI 70) och riket (NRI 63).

Sammantaget bedöms effektmålet vara uppfyllt då flertalet indikatorer visar på förbättringar i nöjdheten med att bo och leva i Solna.

Effektmål:

Företagarnas nöjdhet med Solna stads service ska öka till minst nöjdhetsindex 74 i Stockholm Business Alliance serviceundersökning år 2015.

Effektmålet är inte uppfyllt 2015 – NKI 71. (År 2014 – NKI 70)

Solnas samlade nöjdhetsindex, NKI, ökar med en enhet till NKI 71 jämfört med förra mätningen för två år sedan. Årets resultat är ett godkänt resultat och innebär att Solna stad i stort erbjuder en högre servicenivå än genomsnittet i landet (NKI 68).

Högst betyg av företagen får serveringstillstånd (NKI 83), följt av brandtillsyn (NKI 80), markupplåtelse (NKI 73) och miljö- och hälsoskydd (NKI 70). Nöjdhetsindex för bygglov hamnade på NKI 49 i år. Förbättringsområden är effektivitet och tillgänglighet.

Införandet av ett anpassat verksamhetssystem för bygglov är en viktig faktor i arbetet med att förbättra servicen till medborgare och företag i Solna, kostnadseffektivisera verksamheten och öka transparensen. Ett anpassat verksamhetssystem kommer korta ner handläggningstider för bygglov, förbättra uppföljning och statistik över bygglovsärenden samt möjliggöra snabba och korrekta statusbesked till de sökande.

Effektmål:

Solna stad ska tillhöra de tre främsta i Svenskt Näringslivs ranking av Sveriges mest företagsvänliga kommun.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 1:a plats. (År 2014 – 1:a plats)

Solna placerar sig åter igen i topp när Svenskt Näringsliv rankar årets främsta företagskommuner. Det är åttonde året i rad som Solna tar hem förstaplatsen. Viktiga parametrar är bl.a. andel i arbete där Solnas positiva resultat är kopplat till arbetet med Solnamodellen samt företagens uppfattning om utbyggnaden av infrastruktur i Solna.

Nyföretagsamheten och nyföretagandet i Solna utvecklas positivt, vilket stärker Solnas position som företagsplats. I Svensk Näringslivs ranking "Företagsamheten 2015" hamnar Solna på en fjärde plats i Stockholms län när det gäller antalet nyföretagsamma människor per 1 000 invånare (25,8 personer). I gruppen "unga" uppgår nyföretagsamheten till 31,0 nyföretagare per 1 000 invånare, vilket ger Solna en tätposition i länet.

Antalet arbetsplatser i Solna ökar med 3 507 stycken till 77 855, en ökning med ca 5 procent. Ökningen är jämnt fördelad mellan offentlig och privat sektor. Några arbetsgivare som främst bidrar till denna ökning är byggföretaget JM AB, Polisen, SAS och Vattenfall AB.

Solna har 132,8 företag per 1 000 invånare, vilket är en liten minskning jämfört med 2013 (133,5) men fortfarande högre än riksgenomsnittet (124,3). Det finns fortsatt ett stort antal arbetsgivare på den lokala arbetsmarknaden, vilket minskar Solnas stads beroende av enskilda arbetsgivare och därmed också sårbarheten.

Under sommaren 2015 erbjöd Solna stad 327 gymnasieungdomar sommarjobb. Av dessa finansierades 155 av stadens sommarjobbsbudget och 172 sommarjobb finansierades av andra arbetsgivare. Utöver traditionella sommarjobb erbjuds även detta år ett tiotal ungdomar möjligheten att delta i ett sommarentreprenörprogram, där ungdomarna tjänade pengar på att driva eget företag samtidigt som de utvecklade sin förmåga att kommunicera och samarbeta. 97 procent av ungdomarna var nöjda med sina erfarenheter.

Flera stora evenemang under 2015 lockade tillsammans mer än en miljon besökare till Solna. Exempel är Melodifestivalen, invigningshelgen för Mall of Scandinavia, fotbollslandskamper, AIK:s fotbollsmatcher samt Sweden International Horse Show.

Mall of Scandinavia skapade förutsättningar för samarbete kring arbetsmarknadsinsatser och stadens kontakter med arbetsgivare i Mall of Scandinavia resulterade under året i arbete för 69 arbetssökande Solnaungdomar.

Sodexo och Svenska Spel har nyligen flyttat huvudkontoren till Arenastaden medan Telia Sonera och KPMG flyttar in till

sommaren 2016. SEB, Siemens, Johnson & Johnson och ICA förbereder att flytta sina huvudkontor till Solna. Alla nya kontor och näringsställen i Arenastaden innebär totalt uppemot 10 000 arbetsplatser. Även Cramo och det indiska medicinföretaget Cadila etablerar sig i Solna. Telenor Sverige flyttar omkring 1 000 arbetsplatser till ett nybyggt kontor vid Solna centrum.

Målområde:

Levande stad

Solna ska vara en levande och sammanhållen stad med en god miljö, som tar vara på närheten till natur och storstad. Staden ska bygga vidare på dessa kvaliteter och växa på ett stadsmässigt, tillgängligt och miljövänligt sätt. Stadsmiljön ska vara ren och snygg, samtidigt som stadens fastigheter ska underhållas och utvecklas. Solnaborna ska kunna kombinera ett attraktivt boende och ett stimulerande arbete med en rik fritid, som bidrar till att skapa trivsel och välbefinnande.

Inriktningsmål:

Solna ska vara en levande stad, som kännetecknas av tillgänglighet, trygghet, stadsmässighet och miljöhänsyn.

 Målet är uppfyllt.

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet uppfylls år 2015.

Bedömningen görs utifrån att fyra av effektmålen uppfylls och ett är på väg att uppfyllas.

Stadens trygghetsarbete fortskrider genom trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön, samverkan med polis och frivilligorganisationer, insatser för att öka tryggheten i hemmet för äldre och förebyggande insatser mot droger. Staden arbetar med att ta fram en övergripande strategi och ett samordnat arbete med tydliga åtgärder mot radikaliseringsföretag för att värna det demokratiska och öppna samhället. Strategin ska innehålla förslag på ytterligare samverkan och åtgärder för att motverka radikaliseringsföretag.

Utveckling av kommunikationerna fortgår och under 2015 fortsatte planeringen för utbyggnaden av den nya tunnelbanelinjen till Arenastaden från Odenplan. Sträckning och stationslägen fastställdes.

Utvecklingsarbetet för stadsdelarna Bergshamra och Hagalund påbörjas med utvecklingsstrategierna som grund. I Bergshamra har torget rustats upp och lokalerna runt torget hyrdes ut till nya verksamheter. I Hagalund pågår arbetet med att omlokalisera Solna Kulturskola till f d Fridhemsskolan. Ett förslag till ny översiktsplan har utarbetats och samråd har genomförts. Förslaget till översiktsplan visar att staden ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad.

Arbetet med att utveckla Solna på ett miljövänligt sätt fortskrider och solnabornas möjligheter att agera miljövänligt ökar kontinuerligt. En miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi har antagits i staden. Policyn och strategin innehåller tre huvudområden; hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö och kommer att utgöra inriktningen för Solna stads fortsatta miljöarbete. Norrenergi och Fortum tecknade under 2015 avtal om ett långsiktigt produktionssamarbete för fjärrvärme, vilket möjliggör en utveckling av hållbar kraftvärme för hela Stockholmsregionen.

Effektmål:

Medborgarnas upplevelse av hur tryggt det är att vistas i Solna ska öka i medborgarundersökning år 2015 jämfört med 2014.

Effektmålet är på väg att uppfyllas men inte år 2015 – NRI 62. (År 2014 – NRI 62)

Jämfört med 2014 års resultat (NRI 62) är Solnas resultat för 2015 oförändrat. Resultatet är högre än för Stockholms län (NRI 60) och förortskommuner till storstäderna (NRI 60) samt riket (NRI 59).

Solnabornas nöjdhet med hur trygga och säkra de känner sig mot inbrott i hemmet samt hur trygga solnaborna känner sig mot hot, våld och misshandel har ökat något medan nöjdheten med hur tryggt och säkert de kan vistas utomhus på kvällar och nätter har minskat något.

Solnas placering i SKL:s undersökning ”Trygghet och säkerhet 2015” har förbättrats från plats 85 till 73. Solna följer i stort sett den nationella utvecklingen kring antal sjukhusvårdade och våldsbrott, men har haft färre utvecklade bränder och färre anmälda stöld- och tillgreppsbrott.

Under året har fortsatt tillsyn bedrivits på Solnas samtliga skolor och förskolor. Tillsynen har skett inom ramen för Folkhälsomyndighetens nationella tillsynsprojekt av inomhusmiljön i skolan och har haft fokus på ventilation och städning samt egenkontroll inom dessa områden. Ventilation och städning är viktiga faktorer för en trygg skolmiljö. I Solna har även förskolorna ingått i projektet och totalt har 24 skolor och 69 förskolor besökts. Tillsynen har lett till att flertalet skolor och förskolor har fått eller kommer att få uppgraderade eller utbytta ventilationsanläggningar.

Då staden säkerställer en mer driftsäker belysning i framför allt parker pågår en uppgradering till modern belysningsteknik. Befintlig armatur ersätts med LED-armatur som ger bättre belysning, ökad säkerhet, minskad energiförbrukning och

minskade underhållskostnader. Under året har ca 200 armaturer med kvicksilverlampor bytts i Hagalund, Råsunda, Huvudsta och Bergshamra för att öka tryggheten att vistas utomhus och på kvällar i Solna.

Tidningen The Economist publicerade under året sin rapport ”The Safe Cities Index 2015” där de utser Stockholm till världens 4:e säkraste stad att leva i, vilket ger ett internationellt perspektiv på tryggheten i Solna.

Upprustning av allmänna trappor (inkl handledare) har genomförts vid Ankdammsgatan och Krysshammarvägen i syfte att öka säkerheten. Detta har inneburit rivning och omläggning av de gamla trappstegen samt montage av helt nya handledare. Provisorisk trappa mot Solna station från Hagalund har projekterats och en utredning för hantering av rotskadade trottoarer i Frösunda pågår.

För att öka säkerheten mellan bilister och cyklister har nya och förbättrade linjemålningar gjorts på stadens cykelbanor.

NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, genomförde sin årliga mätning i Solna stad gällande bilbältesanvändning och hjälmanvändning. Resultat för solnaborna har förbättrats genom att användandet av bilbälte har ökat från 2014 (90 %) till 2015 (95 %). Hjälmanvändningen för mopedister och cyklister har också ökat från 2014 (Barn: 86 %, Vuxna: 76 %) till 2015 (Barn: 88 %, Vuxna: 80 %). Mätningarna har skett på exakt samma platser som tidigare och vid samma tidpunkter. NTF har mätt utanför skolor samt vid allmänna cykelstråk.

Effektmål:

Solnas medborgare, företag och besökare ska erbjudas goda möjligheter att kunna agera miljövänligt.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – NMI 49. (År 2014 – NMI 49)

Solnabornas nöjdhet med stadens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt är oförändrat 2015 (NMI 49) jämfört med 2014 (NMI 49). Resultatet är lägre än för Stockholms län (NMI 55) och förortskommuner till storstäderna (NMI 57) samt riket (NMI 56).

Solna erbjuder dock goda förutsättningar för en hållbar utveckling. Staden har en tät bebyggelsestruktur med närhet till bostäder, arbetsplatser, service, natur och vatten. Det finns ett väl utbyggt fjärrvärmenät, som huvudsakligen försörjs med förnyelsebara bränslen och en välutbyggd och miljöanpassad avfallshantering. Solna har även ett resurseffektivt transportsystem med god tillgänglighet till kollektivtrafik med tillgång till tunnelbana, pendeltåg, tvärbana och buss samt ett omfattande cykelvägnät. Trots det är trafiken en stor miljöutmaning för Solna. Staden genomkorsas av flera stora europavägar och järnvägssystem, vilket ger upphov till buller och förorening av luft och vatten. Arbetet med utbyggnaden av tunnelbanan från Odenplan via Hagastaden till Arenastaden fortgår och under året har förslag på lokalisering av tunnelbanestationer presenterats. Solnabornas bilägande har minskat med 10 procent de senaste 10 åren, vilket indikerar att miljövänligare transportsätt finns tillgängliga och används. Även andelen miljöbilar ökar inom Solnas geografiska område.

I augusti antog ett enigt kommunfullmäktige en ny miljöpolicy för Solna. Hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö är de tre huvudområdena för Solna stads fortsatta miljöarbete. Den nya miljöpolicyen bygger vidare på miljöprogrammet från 2010 men nu knyts miljöarbetet tätare ihop med stadens övergripande målsättningar, som fastställs i verksamhetsplan och budget. Till den nya miljöpolicyen hör en strategi för Solna stads miljöarbete 2016 – 2019, som kommunstyrelsen beslutade om i juni.

Arbetet med att skapa giftfria förskolor fortskrider och flera olika insatser har genomförts. Föreläsningar för personal och föräldrar har anordnats för att fördjupa kunskapen inom området. Riktlinjer för inköp har förtydligats och på stadens intranät kan personal dela med sig av kunskap och erfarenheter.

Från 2015 är tillverkning och införsel av kvicksilverljuskällor förbjuden inom EU. Solna stad fortsätter det pågående arbetet med att fasa ut armaturer med kvicksilver för att ersätta dem med armaturer med LED, som är energisnålare och har längre hållbarhet. Under 2015 har ca 180 stycken bytts ut.

Under 2015 hade 16 502 hushåll i Solna möjlighet att sortera matavfall, vilket är ca 14 procent fler hushåll jämfört med 2014 och solnabornas insamling av hushållsavfall till förbränning minskade till 240 kg per invånare (2014 – 245 kg/inv.).

Andelen ekologiska livsmedel i stadens verksamheter var 32 procent att jämföra med 34 procent för 2014 och 12 procent för 2013. Jämfört med Stockholms län (28 %) och förortskommuner till storstäderna (27 %) samt riket (25 %) är det en fortsatt hög nivå.

Norrenergi har under året påbörjat ett arbete med att bygga ut och öka kapaciteten för fjärrkyla. Ledningen ska gå från Sundbybergsverket till Hagalund. Fjärrkyla är effektivt och miljösamt, då det går åt mindre energi att skapa kyla centralt än med lokala kylmaskiner. Den bidrar också till att minska mängden klimatpåverkande köldmedier.

Effektmål:

Medborgarnas nöjdhet med gator och vägar i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med år 2014.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – NMI 50. (År 2014 – NMI 48)

Solnabornas nöjdhet med gator och vägar har ökat 2015 (NMI 50) jämfört med 2014 (NMI 48). Resultatet är dock lägre än

för Stockholms län (NMI 56) och förortskommuner till storstäderna (NMI 57) samt riket (NMI 54).

Arbetet med trafiklösningarna i och omkring Arenastaden är slutfört. Vägbron från Kolonnvägen till Arenastaden samt väganslutning mellan Kolonnvägen och Enköpingsvägen togs i drift i början av juni. Både cirkulationsplats Frösundaleden/Dalvägen och korsningen Frösundaleden/Kolonnvägen är färdigställda.

Rondellen vid Frösundaleden/Haga Norra har byggts om och arbetet med att ansluta fem trafiksignaler på Enköpingsvägen är klart. Samtidigt integreras signalstyrningen med Sundbyberg och samtliga av stadens trafiksignaler granskas för att förbättra framkomligheten på stadens vägnät och för att förbättra trafiksäkerheten. Vidare har gång- och cykelvägar målats, beläggning förnyats och ny vägvisningsplan är under framtagande.

Digitala hastighetsskyltar har monterats på utvalda platser i syfte att upplysa trafikanterna om sin hastighet och om tillåten hastighet överskrids. Samtidigt har hastighetsnedsättningsåtgärder genomförts på vissa utsatta platser, bl.a. i Västerjärva och Stråkvägen. Övergångsställen har målats på nytt och i vissa fall har även förhöjning av övergångsställen genomförts, exempelvis vid Mulle Mecks förskola och Råsundaskolan. I samarbete med Bostadsstiftelsen Signalisten i Solna har sex laddstolpar för elbilar placerats ut i staden.

För att ytterligare förbättra planeringsförutsättningarna och trafikinformation till solnabor och trafikanter har stadens trafikordningsplaner utvecklats. En trafikordningsplan innehåller fakta om ett vägarbete och hur det ska märkas ut.

Effekt mål:

Medborgarnas nöjdhet med kultur-, idrotts- och fritidsmöjligheter i Solna ska öka i medborgarundersökningen år 2015 jämfört med 2014.

Effekt målet är uppfyllt 2015.

Kultur: NMI 56 (År 2014 – NMI 54), Idrott: NMI 52 (År 2014 – NMI 52) och Fritid: NRI 67 (År 2014 – NRI 65).

Jämfört med 2014 (NMI 54) har medborgarnas nöjdhet med tillgången till kultur ökat under 2015 (NMI 56) och nöjdheten med möjligheterna att utöva fritidsintressen har ökat från 2014 (NRI 65) till 2015 (NRI 67). Nöjdheten med tillgången till idrotts- och motionsanläggningar är oförändrat mellan 2014 (NMI 52) och 2015 (NMI 52).

Sammantaget bedöms nöjdheten ha ökat inom effekt målet men däremot är solnabornas nöjdhet med tillgången till kultur (NMI 56) lägre än för Stockholms län (NMI 61), förortskommuner till storstäderna (NMI 62) samt riket (NMI 62). Även nöjdheten med tillgången till idrotts- och motionsanläggningar (NMI 52) är lägre än för Stockholms län (NMI 60), förortskommuner till storstäderna (NMI 60) samt riket (NMI 60). Nöjdheten med tillgången till idrotts- och motionsanläggningar (NRI 67) är högt jämfört med Stockholms län (NRI 61), förortskommuner till storstäderna (NRI 61) samt riket (NRI 60).

Antal deltagartillfällen i åldern 7 – 20 år inom idrotten är fortsatt högt i Solna med det högsta deltagandet per capita i länet. Under 2015 har antalet deltagande barn och ungdomar inom alla stadens kultur- och fritidsverksamheter ökat. Även besökare i alla åldrar till biblioteken ökar.

Tre konstgräsplaner har färdigställts under våren och sommaren, närmare bestämt nytt konstgräs på Skytteholms A-plan och D-plan samt en återinstallation av konstgräs på Huvudstafältets IP. Familjeisbanan i Huvudsta har förberetts för konstgräs på sommaren och isbana på vintern.

Black Sheeps flytt från Stenbackaskolan till Hagalunds arbetsplatsområde har genomförts och med ett förnyat verksamhetsuppdrag med inriktning på ungdomskultur och samarbete med andra aktörer ska ungdomar med skilda intresseinriktningar ges möjligheter att forma en attraktiv och meningsfull fritid. Fokus ligger på ungdomars inflytande och att öka attraktionen för flickors deltagande i verksamheten.

Solnas förskolor har erbjudits scenkonst med föreställningar av populära teater-, drama- och musikgrupper och Solnas skolor har erbjudits skolbio, teater, cirkusshow och musikteater, föreställningar samt projektet ”Hela Solna dansar”. Totalt har 2 185 förskolebarn respektive 4 696 skolbarn deltagit i utbudet av kulturprogram.

Kulturhistoriska skyltar har i flera stadsdelar uppförts i samarbete med lokala aktörer. Kulturmiljöer och besöksmål har sammankopplats för att öka tillgänglighet och kännedom, bl.a. genom cykelsightseeing genom Hagalund, Norra Begravningsplatsen och Hagaparken.

Kulturskolans ämneskurser har ett ökat elevantal. För att öka tillgängligheten till kulturskolekurser har samarbete med Sundbyberg inletts, vilket ger möjlighet att delta i Solna kulturskola och Kultur Sundbyberg. Förutom samarbetet kring elevplatser har skolorna tillsammans genomfört gitarr- och blåsfestivaler.

Staden fortsätter att stärka sina insatser vid internationella evenemang och värdskap för gästande grupper med aktiviteter kring idrotts- och kulturutbyten för barn och unga. Lennart Johansson Academy Trophy är en årlig internationell ungdomsfotbollsturnering i Solna. Inom flera solnaföreningar förekommer ett utökat deltagande i internationella turneringar och utbyten. Exempel är deltagare från Sportdansklubben, Solna konstakning och En Garde fäkttförening som deltagit i både VM- och EM-tävlingar samt Solna Chiefs som varit på ungdomsutbyte i USA.

Effektmål:

Solnas fysiska tillgänglighet avseende allmän plats (gator, vägar, parker och torg m.fl.) och allmänna lokaler (skolor, idrottsanläggningar, bibliotek m.fl.) ska öka jämfört med år 2014.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 70 %. (År 2014 – i.u.)

Solna stads arbete för ökad tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är brett och omfattande, där staden når 70 procent andel av maxpoängen i myndigheten för delaktighets årliga kommunenkät. Detta är ett högt betyg jämfört med Stockholms län (52 %) och förortskommuner till storstäderna (50 %) samt riket (45 %).

Staden har under året inventerat tillgängligheten vid ett flertal platser i staden och åtgärder kommer att genomföras. Exempel på områden som har inventerats är Arenastaden, Västra vägen och Jungfrudansen, där tillgänglighetsanpassningar i form av kantstenssänkning i anslutning till övergångsställen genomförs.

Staden utreder även tillgängligheten på gångvägar i backar. Vidare har övergångsställen och stopplinjer inventerats avseende målning och belysning. Åtgärder planeras i syfte att bidra till ökad upplevd trygghet i staden.

Stadens fysiska tillgänglighet förbättras också genom att staden har ett tillgänglighetsperspektiv som utgångspunkt vid nybyggnation och anpassningar.

Staden har under året genomfört ett antal åtgärder för att öka den fysiska tillgängligheten både på allmän plats och i allmänna lokaler. Exempel på anpassningar i den fysiska miljön är avfasning av trottoarkanter på Råsundavägen, ombyggnation av toaletter inom idrotts- och fritidsverksamheten samt flytt av tidnings- och tidskriftsavdelningen till bottenplanet på biblioteket i Solna Centrum. Myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet bidrar också till ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning bl.a. genom projekt kring ventilation och städning i skolor, tillsyn av rökfria miljöer, kontroll av märkning av livsmedel samt seminarium om kemikalier i barns vardag.

I Skytteholmsskolan har ett flertal åtgärder för ökad tillgänglighet genomförts, bl.a. genom installation av hiss, nya ramper till entréerna, fjärröppningsmekanism för dörr samt laddningsmöjligheter för permobiler. Skolan har också förbättrat tillgängligheten till gymnastiksalen och anpassade toaletter har installerats. Vid Nybodaskolan har en ny ramp installerats och en fjärröppningsmekanism till dörren satts in. Black Sheeps nya lokaler i Hagalunds arbetsplatsområde har tillgänglighetsanpassats med hissar, liftar och utrymningsvägar och efter en tillgänglighetsinventering har en tillgänglighetsplan för inomhus- och utomhusmiljön vid alla fritidsanläggningar tagits fram. 95 procent av hindren har åtgärdats under året och arbetet fortsätter under 2016.

Under 2015 har plattformar för rullstolar med ledsagare anordnats vid ishallen i Ulriksdals IP och vid Skytteholms IP. Staden planerar för förbättrad kommunikation och tillgänglighet mellan olika ytor på Ulriksdals IP och vid planeringen av ny ishall.

Uppdrag:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en övergripande trafikstudie med fokus på näringsliv, miljö och hållbara boendemiljöer.

Uppdraget slutförs under år 2016.

En workshop har genomförts under hösten 2015 med gruppledarna för de politiska partierna i kommunstyrelsen för att förtydliga vilka frågeställningar, som ska belysas i trafikstudien. Inriktningen är att, utifrån Solna stads kommande nya översiktsplan, analysera transportsystemet i Solna utifrån framför allt ett tillgänglighets-, framkomlighets- och kapacitetsperspektiv. En upphandling har genomförts av extern konsult för att genomföra trafikstudien. Arbetet kommer att genomföras under 2016 och beräknas kunna avrapporteras under hösten 2016.

Uppdrag:

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen göra en översyn av badtaxans konstruktion och nivåer i Solna i förhållande till andra kommuner i Stockholmsregionen.

Uppdraget är slutfört under året.

Uppdraget att göra en översyn av badtaxans konstruktion och nivåer i Solna i förhållande till andra kommuner i Stockholmsregionen är genomfört. Redovisning av uppdraget är gjord till kultur- och fritidsnämnden och till kommunstyrelsens beredning i muntliga föredragningar före sommaren. Slutsatserna i översynen var att stadens badtaxor ligger i nivå med flertalet av de närliggande kommunerna. Nedan beskrivs resultaten från den genomförda översynen.

I jämförelsen framgår att av nitton jämförda bad i Stockholmsregionen, är det åtta bad med högre eller lika vuxentaxa samt nio bad med högre eller lika barn- och ungdomstaxa som Solna. Stadens badtaxor ligger i nivå med flertalet av de närliggande kommunerna. På vissa av baden erbjuds även multikort som i olika kombinationer ger tillgång till bad, gym och gruppträningar. I Solna kan också utebaden ingå i multikorten och det erbjuds också särskilda sommarkort till utebaden. Vissa av dessa kort gäller dessutom på flera badanläggningar i länet. Även ålder för barn- och ungdomstaxor, öppettider

samt system för familjerabatter kan skilja mellan de olika baden.

Kultur- och fritidsförvaltningen fortsätter att följa frågan och återkommer vid behov med förslag till revidering av taxan.

Uppdrag:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en kemikalieplan i syfte att förbättra inomhusmiljön i förskolor och skolor.

Uppdraget är slutfört under året.

Kommunfullmäktige beslutade i samband med antagandet av verksamhetsplan och budget för 2015 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att, i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden, ta fram en kemikalieplan i syfte att förbättra inomhusmiljön i förskolor och skolor. Därefter har kommunfullmäktige antagit en miljöpolicy och kommunstyrelsen en miljöstrategi, där uppdraget delvis justerats. Det beslutet innebär att respektive nämnd ska bryta ner policy och strategi i konkreta åtgärder.

Arbetet har samordnats av kommunstyrelsen, genom stadsledningsförvaltningen i samverkan med miljö- och byggnadsförvaltningen. En arbetsgrupp bestående av representanter från barn- och utbildningsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen och stadsledningsförvaltningen har, i enlighet med uppdragen, arbetat fram ett förslag till åtgärdsplan för kemikalier i förskolor och skolor. Förvaltningarna var överens om att utvidga uppdraget till att även omfatta utemiljön vid förskolor och skolor.

Åtgärdsplanen för kemikalier i förskolor och skolor är barn- och utbildningsnämndens och tekniska nämndens gemensamma handlingsplan utifrån miljöpolicy och föreslås gälla under återstoden av nuvarande mandatperiod. Åtgärdsplanen utgår från fyra insatsområden; rensa bort och fasa ut, upphandling och inköp, byggnad och utomhusmiljö samt utbildning och information. Totalt föreslås femton konkreta åtgärder för att minska barn och elevers exponering för skadliga kemikalier i stadens förskole- och skolmiljöer.

Tekniska nämnden och barn- och utbildningsnämnden har beslutat om sina delar i planen under december 2015. Uppföljning av insatser, enligt miljöpolicy och miljöstrategi, sker i den löpande uppföljningsprocessen.

Målområde:

Trygghet och lärande för Solnabornas bästa

Solna ska vara en stad som ger solnaborna möjlighet att forma sina liv efter egna förutsättningar och delta i samhällslivet. Solnaborna ska kunna känna sig trygga i sin försörjning genom eget arbete. Den omsorg som Solna stad finansierar ska finnas som ett naturligt stöd för solnabor, som behöver den under olika skeden i livet. Förskolor och skolor i Solna ska ge barn, ungdomar och vuxna kunskaper och erfarenheter, som rustar dem för livet och ger goda möjligheter till fortsatta studier och arbete. Kunskap och lärande ska uppmuntras och värderas högt.

Inriktningsmål:

Solna stads omsorg ska finnas som ett naturligt stöd för Solnabor som behöver den under olika skeden i livet.

Målet är uppfyllt.

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet uppfylls år 2015.

Bedömningen görs utifrån att tre av effektmålen uppfylls, ett är på väg att uppfyllas och ett effektmål uppfylls inte.

Arbetslösheten i Solna fortsätter att ligga på en lägre nivå än i länet och riket. Antalet hushåll, som får ekonomiskt bistånd minskar och andelen biståndsmottagare är fortsatt låg. En av förklaringarna är arbetsmarknadsinsatserna, som genomförs inom ramen för Solnamodellen. Nöjdheten med hemtjänst och vård- och omsorgsboende når årets målvärden. Resultatet för effektmålet inom LSS når inte riktigt upp till årets målvärde och utförarna tar fram nya utvecklingsplaner, där förbättringsområden identifieras utifrån resultatet i brukarundersökningen.

Effektmål:

Andelen Solnabor med egen försörjning ska fortsätta ligga på en högre nivå jämfört med genomsnittet i Stockholms län och riket.

Effektmålet är uppfyllt 2015.

I december månad är andelen solnabor som är öppet arbetslösa (3,0 %) och sökande i program med aktivitetsstöd (1,4 %), tillsammans 4,4 procent. Siffrorna för Solna är lägre jämfört med både Stockholms län där andelen är 6,3 procent och med riket där andelen är 8,0 procent. Andelen solnaungdomar 18 - 24 år, som är öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, är 3,6 procent, vilket också det är lägre jämfört med länets 7,7 procent och rikets 13,0 procent. För solnabor, som är utrikes födda, är andelen som är öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd 8,4 procent, även det lägre jämfört med länets 14,8 procent och rikets 22,1 procent.

Antalet solnahushåll, som har erhållit ekonomiska bistånd, fortsätter att minska och har jämfört med föregående år minskat med 9,6 procent, från 554 hushåll år 2014 till 501 hushåll år 2015. Andelen solnabor, som har erhållit försörjningsstöd, är låg och har minskat från 1,1 procent till 1,0 procent jämfört med föregående år.

Under året har 166 deltagare fullföljt sin del i Solnamodellen och av dessa har 131 personer gått vidare till arbete eller studier, vilket innebär att 79 procent av deltagarna har uppnått egen försörjning. Föregående år var andelen som uppnådde egen försörjning 73 procent.

Staden bidrar såväl genom sitt målinriktade arbetsmarknadsarbete som genom arbetet med att minska behovet av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till att uppnå övergripande mål för sysselsättning och social delaktighet på både nationell och EU-nivå. Sverige har den högsta andelen sysselsatta av EU:s 28 medlemsländer, men den svenska ungdomsarbetslösheten ligger kring genomsnittet. För Solnas ungdomar är arbetslösheten lägre än länet, landet och EU, samt även jämfört med både Stockholms stad och Sundbybergs stad.

Effektmål:

I Solna ska alla barn och ungdomar ha goda uppväxtvillkor och få det skydd, hjälp och stöd de behöver.

Effektmålet är på väg att uppfyllas, men inte år 2015.

Andelen yngre barn som återaktualiserats inom socialtjänsten har minskat från 27 procent till 26 procent jämfört med föregående år. Andelen ungdomar, som har återaktualiserats, har ökat från 17 procent till 24 procent jämfört med året innan.

Jämfört med förra året har antalet nyinkomna ärenden till socialtjänsten avseende barn och ungdomar fortsatt att öka, liksom antalet barn och ungdomar som varit aktuella för en insats eller utredning. Det är en nationell trend att fler barn och ungdomar aktualiseras hos socialtjänsten och ingenting som är specifikt för Solna. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) menar att det stigande antalet anmälningar troligen är resultatet av bättre samverkan mellan socialtjänst och andra verksamheter samt av ett ökat barnperspektiv. För att möta denna utveckling har Solna redan tidigare vidtagit en rad olika åtgärder och bl.a. utökat bemanningen inom berörd verksamhet. Under året har ytterligare personalförstärkning gjorts av den gemensamma mottagningsgruppen för barn och ungdom. Dessutom har en omfattande översyn slutförts som syftar till att säkra mottagandet av inkommande orosanmälningar. Rutinerna för s.k. skyddsbedömningar av barn och ungdomar har också setts över utifrån nya allmänna råd och föreskrifter från Socialstyrelsen om våld i nära relationer.

Effektmål:

Andelen Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, som är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten ska minst uppgå till 83 procent år 2015.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 84 procent (Utfall år 2014 – 85 %).

Nöjdheten med hemtjänsten ligger nästan på samma nivå som året innan och brukarundersökningen för 2015 visar att andelen som är nöjda uppgår till 84 procent. Det är högre än årets målvärde, som innebär att minst 83 procent ska vara nöjda med sin hemtjänst. I jämförelse med Stockholms stad är resultatet på samma nivå, medan det är lägre jämfört med andra kommuner i Stockholms län och resultatet i riket.

Andelen som är nöjda med personalens bemötande ligger på samma höga nivå som tidigare år. I jämförelse med Stockholms stad är resultatet på samma nivå medan det är något lägre jämfört med andra kommuner i Stockholms län och resultatet i riket. Andelen som känner sig trygga att bo hemma med stöd av hemtjänsten har ökat jämfört med tidigare år. I jämförelse med Stockholm stad är resultatet på samma nivå medan det är lägre jämfört med andra kommuner i Stockholms län och resultatet i riket. Andelen brukare som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål är på samma nivå som tidigare år. I jämförelse med Stockholms stad är resultatet högre medan det är lägre jämfört med andra kommuner i Stockholms län och resultatet i riket.

De frågor där andelen positiva svar är högst är för Solnas del; bemötandet från personalen, förtroendet för personalen, att personalen kommer på avtalad tid samt att personalen tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål.

Alla utförare i Solna ska återkoppla resultatet till sina kunder och till närstående. Utifrån återkopplingen till kunder, närstående och personal ska utföraren i sin utvecklingsplan för 2016 beskriva förbättringsområden och åtgärder. Utvecklingsplanen följs upp av stadens kvalitetsutvecklare.

Under året har värdegrundsledarna inom äldreomsorgen fått fortsatt stöd i form av fyra seminarier med olika teman såsom personcentrerad vård, delaktighet, självbestämmande samt professionalism.

Välfärdsteknik är ett prioriterat område. Syftet är att höja kvaliteten på vård- och omsorg, skapa effektivare arbetssätt samt underlätta rekrytering av chefer och vårdpersonal i framtiden. Några exempel inom området är digitala larm, ny teknik för hemtjänsten, vårdplanering med videokamera, matchningstjänst för äldre och volontärer.

För att ytterligare förbättra brukarnöjdheten inom hemtjänsten pågår en treårig satsning som syftar till att:

- Utveckla samverkansformer med primärvården och geriatriken avseende demens, nutrition och rehabilitering (att bibehålla och förbättra funktioner).

- Utveckla samverkansformer med landstinget för att minska onödig återinskrivning inom 30 dagar av hemtjänstkunder som har blivit utskrivna från sjukhus.
- Utveckla det rehabiliterande synsättet (att bibehålla funktioner) i biståndshandläggningen.
- Identifiera och implementera åtgärder för långsiktig förbättring av brukarnöjdhet.

Personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag har förbättrats jämfört med föregående år. Solnas resultat är bättre jämfört med andra kommuner i Stockholms län och jämfört med riket.

Effektmål:

Andelen Solnabor 65 år och äldre i vård- och omsorgsboende, som är mycket eller ganska nöjda med sitt boende ska minst uppgå till 81 procent år 2015.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 81 procent (Utfall år 2014 – 81 %).

Brukarundersökningen för 2015 visar att nöjdheten med omvårdnadsboendena ligger på samma nivå som året innan. Det är i nivå med årets målvärde, som innebär att minst 81 procent ska vara nöjda med sitt omvårdnadsboende. I jämförelse med Stockholms stad är resultatet något bättre och det är på samma nivå jämfört med andra kommuner i Stockholms län, men lägre än riket.

Andelen som är nöjda med bemötandet och känner sig trygga på boendet är något lägre jämfört med tidigare år. I jämförelse med Stockholms stad, andra kommuner i Stockholms län och riket är resultatet lägre.

Andelen brukare som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål är högre jämfört med tidigare år. I jämförelse med Stockholms stad är resultatet på samma nivå, medan det är högre än för kommuner i Stockholms län, men lägre jämfört med resultatet i riket.

Brukarnas nöjdhet med de sociala aktiviteter som erbjuds på boendet har ökat. Brukarnas nöjdhet är högre jämfört med Stockholms stad, andra kommuner i Stockholms län och resultatet i riket.

De frågor där andelen positiva svar är högst är för Solnas del; bemötandet, förtroende för personalen, att det är lätt att få kontakt med personalen vid behov samt att man känner sig trygg.

Samtliga utförare i Solna ska återkoppla resultatet till sina kunder och till närstående. Med återkopplingen till kunder, närstående och personal som grund, ska utföraren i sin utvecklingsplan för 2016 beskriva förbättringsområden och åtgärder. Stadens kvalitetsutvecklare följer upp utvecklingsplanen.

Satsningen på validering och utbildning av vårdbiträden till motsvarande undersköterskekompetens har fortsatt även under 2015. Utbildningen berör alla verksamhetsområden, dvs. hemtjänst, vård- och omsorgsboenden och LSS-verksamheter. Under hösten har drygt 80 vårdbiträden påbörjat en vidareutbildning till undersköterska. Utbildningen beräknas vara klar i juni 2016.

För att stärka vården och omsorgen om personer i livets slut har utbildning av ytterligare ca 50 nya palliativa ombud på vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst genomförts i samverkan med Palliativt kunskapscentrum i Stockholm.

Omvårdnadsnämnden har upphandlat nya trygghetslarmsanläggningar till vård- och omsorgsboenden då de tidigare larmanläggningarna var ålderstigna. Installationerna påbörjades under hösten 2015 med start på Berga och kommer att fortsätta på övriga vård- och omsorgsboenden under 2016 – 2017.

Effektmål:

Personer som bor i boende enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska minst ha kvalitetsindex 1,3 i kvalitetsbarometern år 2015.

Effektmålet är inte uppfyllt 2015 – KKI 1,2 (Utfall år 2013 – KKI 1,3).

Årets resultat i brukarundersökningen kvalitetsbarometern i gruppboendestäder och daglig verksamhet inom LSS visar att brukarna i stort sett är nöjda med verksamheten. Resultatet för boendena når dock inte riktig upp till årets målvärde (kvalitetsindex 1,3). Kvalitetsindex för boendena blev 1,2, vilket kan jämföras med den förra mätningen som gav kvalitetsindex 1,3. För daglig verksamhet har nöjdheten däremot ökat och resultatet blev 1,4 att jämföra med den förra mätningen som gav kvalitetsindex 1,3.

Andelen som är nöjda med hjälpen med mat och måltider har ökat i serviceboendestäderna och i de dagliga verksamheterna, medan andelen nöjda sjunkit något i gruppboendestäderna jämfört med förra mätningen. Andelen som upplever att de får stöd i sina fritidsaktiviteter har minskat i gruppboendestäder och i serviceboendestäder. Andelen som upplever att de får hjälp av samma personal har ökat i gruppboendestäder och i serviceboendestäder samt är på samma nivå som tidigare i daglig verksamhet. De frågor där andelen positiva svar är högst är bemötande och tilliten till personalen.

Utförarna utarbetar utvecklingsplaner där de beskriver förbättringsområden och åtgärder utifrån resultatet i brukarundersökningen.

Under våren 2015 startade en värdegrundsinspiratörsutbildning för personal på gruppboendestäder och inom personlig assistans.

Utbildningen har pågått hela året och haft fokus på inflytande, integritet och värdighet.

I oktober övertog staden ansvaret för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs i gruppbostad och daglig verksamhet från landstinget. Stadens nystartade hälso- och sjukvårdsteam består av sjuksköterskor, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut och ansvarar för att drygt 70 personer får sitt behov av hälso- och sjukvård tillgodosett.

Inriktningsmål:

Förskolor och skolor i Solna ska ge barn, ungdomar och vuxna kunskaper och erfarenheter, som rustar dem för livet och ger goda möjligheter till fortsatta studier och arbete.

◆ Målet är på väg att uppfyllas, men inte i år.

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet är på väg att uppfyllas, men inte år 2015.

Bedömningen görs utifrån att ett av effektmålen är uppfyllt, ett är på väg att uppfyllas och två effektmål är inte uppfyllda. De båda uppdragen är klara.

Arbetet med att stärka elevernas kunskapsutveckling fortsätter. Meritvärdet i årskurs 9 i Solnas kommunala skolor har förbättrats jämfört med förra året och är högre än i både länet och riket. Däremot gick behörigheten till gymnasieskolan ner i staden, liksom i länet och riket, men andelen folkbokförda solnaelever, som fullföljer sin gymnasieutbildning ökar och är högre än både andelen i länet och riket. Beträffande tryggheten ökar den i förskolan, men minskar något i grundskolan.

Effektmål:

Förskolans arbete ska innebära att andelen barn som känner sig trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola ska öka år 2015 jämfört med år 2014.

◆
Effektmålet är på väg att uppfyllas, men inte år 2015.

Av årets brukarundersökning framgår bl.a. att 93 procent av föräldrarna instämmer i påståendet att mitt barn känner sig tryggt i förskolan, vilket är en ökning jämfört med 2014. Resultatet avser både fristående och kommunala förskolor. Svarefrekvensen i undersökningen har ökat till 78 procent, jämfört med 59 procent föregående år.

Förutsättningarna för förskolorna avseende personaltäthet, organisation och ekonomi har förbättrats de senaste två åren. Från och med år 2015 har ett strukturbidrag till förskolan införts. Strukturbidraget fördelas med föräldrarnas utbildningsnivå som fördelningsprincip och verkar på så vis utjämnande för barnens olika förutsättningar. Bidraget används bl.a. till personalförstärkning. Förskolorna arbetar också med att under dagen organisera barnen i olika små grupper.

För att stärka barns och elevers språk, lärande och identitetsutveckling arbetar Solnas förskolor och grundskolor med språkutveckling. Arbetet syftar till att utveckla barns och elevers språkkunskaper genom att tillämpa ett språkutvecklande arbetssätt på förskolor och grundskolor, och att pedagoger/lärare använder strategier i undervisningen som stödjer och utvecklar språkutvecklingen. Barns språkutveckling är en viktig del för att förbereda barnen för övergången till förskoleklass och skola. Under några år har en språkscreening genomförts i förskoleklass för att mäta hur förskolan förberett barnens övergång till förskoleklass och skola. Årets språkscreening visar att 87 procent av barnen i förskoleklass uppnår godkända krav i sin språkutveckling. Förskolorna kommer att fortsätta arbetet med att analysera resultaten för att verksamheten bättre kan möta kraven i förskoleklassens läroplan. Resultaten avser alla barn, dvs. även de som gått i fristående förskolor.

Effektmål:

Andelen folkbokförda Solnaelever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka läsåret 2014/15 jämfört med läsåret 2013/14.

■
Effektmålet är inte uppfyllt 2015 – Läsåret 2014/15 – 89,5 % (Läsåret 2013/2014 – 92,7 %).

Andelen solnaelever, som är behöriga till gymnasieskolan, ökade under föregående läsår, men minskade under läsåret 2014/15. Andelen behöriga elever minskade också i riket och i länet.

Meritvärdet i årskurs 9 i Solnas kommunala grundskolor har förbättrats jämfört med tidigare år. År 2015 är meritvärdet 229,8 i jämförelse med föregående års 225,2. Solnas meritvärde är högre jämfört med riket och länet.

Under året har Solnas skolor tagit emot flera nyanlända. Många nyanlända har liten eller ingen skolbakgrund, vilket medför att de har svårigheter att nå målen.

Resultaten på de nationella proven visar att de yngre eleverna lyckas bättre än tidigare år i både svenska och matematik. Däremot minskar andelen elever som klarar godkänt på nationella prov i svenska i årskurs 9.

Faktorer som kan ha betydelse för måluppfyllelsen är om eleverna känner sig trygga i grundskolan och om de vet vad de bör kunna för att nå målen i de olika ämnena. Årets brukarundersökning visar att resultatet för flera årskurser är sämre jämfört

med året innan. För elever i årskurs 3 har dock andelen som vet vad de ska kunna för att nå målen i de olika ämnena ökat. Sommarskola har anordnats med goda resultat och fler elever blev därmed behöriga till gymnasiets yrkesprogram.

Arbetet med att fånga upp och bistå elever som riskerar att inte nå upp till målen fortsätter. Solnas skolor arbetar med prognosbedömning av elevernas kunskapsresultat. Arbetet innebär att insatser för att stärka elevernas kunskapsutveckling kan sättas in tidigt, för att öka förutsättningarna för att fler elever ska nå kunskapsmålen till dess betygen sätts i slutet av terminen.

Den kartläggning som tidigare har genomförts av hur Solnas skolor arbetar med att främja skolnärvaro visade på ganska stora skillnader skolor emellan. För att säkerställa att elevens rätt till utbildning tillgodoses har en särskild rutin tagits fram. Rutinen bygger på ett systematiskt arbetssätt, samverkan mellan relevanta aktörer och stöd av sakkunniga.

Inom Solna stad pågår ett förvaltningsövergripande samarbete för att förebygga förtida skolavhopp och stödja ungdomar som lämnat skolan i förtid tillbaka till studier, praktik eller arbete.

Staden genomförde under några dagar i augusti ett sommarläger för elever i årskurs 6-9 som har omfattande frånvaro eller av andra skäl har svårigheter att följa undervisningen. Detta var första året som lägret anordnades. För de elever som deltog var resultatet bra och de har helt eller delvis återgått till skolan.

Läsfrämjande aktiviteter fortsätter att utvecklas av biblioteket i samarbete med skolor och fritidsklubbar. På fyra av stadens fritidsklubbar finns nu läsklubbar och åldersgränsen för tillgång till funktionen meröppet i Bergshamra bibliotek har sänkts till 16 år, vilket ytterligare ökar tillgängligheten.

Strukturbidraget till grundskolan fördelas med föräldrars utbildningsnivå som fördelningsprincip och verkar på så sätt utjämnande för elevernas olika förutsättningar. Bidraget har bl.a. använts till personalförstärkningar och simundervisning.

Effektmål:

Andelen folkbokförda Solnaelever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år ska öka läsåret 2014/15 jämfört med läsåret 2013/14. (Målet i Europa 2020-strategin är att minska andelen förtida avhopp från studier från 2013 års 11,9 % till 10 %).

Effektmålet är uppfyllt 2015 – Läsåret 2014/15 – 80,2 % (Läsåret 2013/2014 – 77,9 %).

Andel folkbokförda solnaelever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år har under de senaste läsåren varierat mellan 70 – 80 procent. Läsåret 2013/14 var andelen 77,9 procent. Solnas andel var högre jämfört med andelen i Stockholms län, men lägre än andelen för riket.

För läsåret 2014/15 redovisas uppgifter om andelen folkbokförda solnaelever med examen eller studiebevis inom 4 år och andelen är 80,2 procent. Solnas andel är både högre än andelen i Stockholms län och andelen i riket.

Stadens nätverk för studie- och yrkesvägledning skapar förutsättningar för att eleverna ska kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval. Det finns en gemensam handlingsplan för studie- och yrkesvägledning från förskoleklass till gymnasiet. Handlingsplanen syftar till att kunna ge eleverna stöd under längre tid, öka kontakten med arbetslivet och ge bättre kunskaper om olika yrken. Ökad självkännetid kan också bidra till att eleverna kan göra välgrundade val till gymnasieskolan. Det är hela skolans ansvar att stödja eleverna med vägledning kring framtida studie- och yrkesval.

EU och Sverige har liknande mål på utbildningsområdet. Mindre än 10 procent av ungdomarna ska sluta skolan i förtid och minst 40 procent av den yngre generationen ska ha avslutat eftergymnasial utbildning. Stadens arbete för att stödja barns språkutveckling, höja meritvärden i grundskolan, öka andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning samt elever som slutför studier inom vuxenutbildningen bidrar till att uppfylla dessa mål. Andelen solnabor som har eftergymnasial utbildning är hög och uppgår till 57 procent, jämfört med länets 47 procent och rikets 39 procent (SCB år 2014).

Effektmål:

Andelen Solnabor som antas och slutför sina studier inom någon av vuxenutbildningens utbildningsformer ska öka jämfört med 2013 års nivå.

Effektmålet är inte uppfyllt 2015.

Officiell statistik för utbildningsområdet presenteras årligen av Skolverket i juni månad efterföljande år. Mätningen av resultatet för år 2014 visar att 83,7 procent av kursdeltagarna i grundläggande vuxenutbildning har slutfört kurs, vilket är en minskning jämfört med föregående år då andelen var 88,2 procent. Mätningen visar även att 78,3 procent av kursdeltagarna i gymnasial vuxenutbildning/påbyggnadsutbildning slutför kurs, vilket också är en minskning jämfört med föregående år då andelen var 89,1 procent. Även sammantaget för kommunerna i Stockholms län och för riket har andelarna minskat.

Kompletterande statistik visar att av de som studerar inom vuxenutbildningen har 83 procent uppnått målen utifrån sin studieplan med lägst betyget godkänt.

Av de som studerar inom SFI har 73 procent uppnått målen utifrån sin studieplan med lägst betyget godkänt.

Under året har 67 procent av de elever inom SFI som omfattas av etableringslagen uppnått målen utifrån sin studieplan med lägst betyget godkänt inom 2 år.

I kvalitetsrapporten för 2014/2015 för vuxenutbildningen har följande prioriterade förbättringsområden identifierats:

- Att öka andelen godkända betyg i matematik och svenska på gymnasiala kurser.
- Att följa upp hur skolorna kvalitetssäkrar likvärdig betygssättning och bedömning.
- Att minska andelen studieavbrott.
- Att alla elever ska ha en individuell studieplan som följer eleven genom hela studietiden.

Uppdrag:

Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en strategi för att säkerställa den långsiktiga rekryteringen av lärare.

Uppdraget är slutfört under året.

Med utgångspunkt i uppdraget har en rekryteringsstrategi tagits fram i syfte att implementera urvalsmetoder med hög validitet, öka inflödet av sökande med efterfrågad kompetens samt stärka Solna stads arbetsgivarvarumärke. Fokus har legat på att utarbeta koncept för rekrytering av lärare och förskollärare, med syfte att ge stöd och avlastning till rekryterande rektorer och förskolechefer samt öka kvaliteten i genomförda rekryteringar. Koncept som har testats och funnits användbara är rekryteringsträffar, att lägga ut de första stegen av en rekryteringsprocess (urval och första intervju) på en extern rekryteringsleverantör och arbetsprover.

Uppdrag:

Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta med att utveckla kvaliteten i förskola och skola.

Uppdraget är slutfört under året.

Barn- och utbildningsnämnden arbetar på många olika sätt med att utveckla kvaliteten i förskolan och skolan. Det görs exempelvis genom det systematiska kvalitetsarbetet, organisationsförändring och nätverk inom olika verksamheter.

Solnas skolor och förskolor upprättar en årlig verksamhetsplan och följer upp denna i en kvalitetsredovisning. Det är centrala verktyg i det effektiva och systematiska kvalitetsarbetet och i arbetet med att uppfylla målen. Prognoser och avstämningar görs och revideringar kan bli aktuella. Det sker även en resultatdialog mellan förskolechef/ rektor och förvaltningschef.

För att utveckla kvaliteten har även en organisationsförändring genomförts inom hela barn- och utbildningsförvaltningen. Ett övergripande syfte har varit att öka likvärdigheten och styra resurserna så att kvaliteten i förskola och skola ska öka.

Nätverk inom verksamheterna främjar utveckling av respektive verksamhet. Inom grundskolan finns ämnesnätverk som syftar till att öka lärares och skolledares kunskaper i likvärdig bedömning och bedömning för lärande. Det pedagogiska samarbetet kring bedömning i lärande inom och mellan skolor utvecklas också. Inom förskoleklassen är syftet att synliggöra verksamheten och utveckla en undervisning som främjar alla elevers utveckling och lärande utifrån deras olika förutsättningar och behov. Nätverket för fritidshemmen har arbetat med att få in ett språkutvecklande arbetssätt i verksamheten.

Tidigare har Solna stad även deltagit i Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) arbete med att ta fram kvalitetsmått inom förskolan. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tillsammans med KSL och några kommuner utvecklat ett webbaserat verktyget för att bedöma, synliggöra, jämföra och främja kvaliteten i förskolan. Verktyget testas av en grupp kommuner och ambitionen är att senare göra verktyget tillgängligt för samtliga kommuner.

Målområde:

God ekonomisk hushållning

Solna ska vara en stad med en långsiktigt hållbar ekonomi. Staden ska ta ansvar för framtidens välfärd genom att balansera kostnader för dagens verksamheter och behovet av att göra avsättningar för kommande investeringar. Alla verksamheter som Solna stad finansierar ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiva. Det ställer krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständig prioritering, effektivisering och förnyelse av verksamheterna. En viktig del är också stadens medarbetares engagemang, vilket är en förutsättning för en organisations möjligheter att nå goda resultat.

Inriktningsmål:

Alla verksamheter som Solna stad finansierar ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiva.

Målet är uppfyllt.

Den samlade bedömningen är att inriktningsmålet uppfylls år 2015.

Bedömningen görs utifrån att fem av sex effektmål uppfylls under 2015. Av de tre uppdragen är två slutförda 2015 och ett uppdrag är påbörjat och fortsätter 2016.

Staden uppfyller merparten av kommunfullmäktiges inriktningsmål och effektmål samtidigt som de ekonomiska resultaten är fortsatt goda. Kostnadseffektiviteten har förbättrats och staden ligger på plats ett bland Sveriges kommuner. Medborgarnas nöjdhet har ökat, men är fortsatt ett prioriterat utvecklingsområde.

Sammantaget innebär detta att staden år 2015 kommer att uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning samt att staden uppfyller de ekonomiska målen.

Effektmål:

Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 17,12 per skattekrona (År 2014 – 17,12)

Effektmålet är uppfyllt år 2015, eftersom det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader. En förutsättning för att behålla Solnas låga skattesats, är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling, vilket fortsatte under år 2015.

Solna har haft oförändrad skattesats sedan 2008. Kommunfullmäktige beslutade i november 2015 att bibehålla skattesatsen på 17,12 för år 2016. Genomsnittet i Stockholms län är 19,12.

Effektmål:

Solna stads resultat enligt balanskravet ska år 2015 minst uppgå till 55 mkr.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 110,7 mkr (År 2014 – 58,5 mkr)

Effektmålet är uppfyllt 2015, eftersom årets resultat enligt balanskravet är ca 110,7 mkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget på ca 55,7 mkr. Förra årets resultat enligt balanskravet var 58,5 mkr.

Nämndernas utfall, inklusive kommunstyrelsens medelsreserv på 15 mkr, är sammantaget ett överskott på 16,6 mkr jämfört med budget. Årsprognosen visar också på ett positivt överskott för skatteintäkter. Jämförelsestörande intäkter från återbetalda AFA-premier samt försäljning av exploateringsmark bidrar positivt till utfallet. Kostnaderna för pensioner överstiger budget främst på grund av ökande pensionsavsättning.

För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar beroende på kommunens befolkningsutveckling, behovet av investeringar etc. Resultatnivån för 2015 ligger på en nivå som reellt konsoliderar ekonomin.

Effektmål:

Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 750 mkr över en rullande femårsperiod.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 597,7 mkr under åren 2011 – 2015 (År 2010 – 2014: 556,4 mkr)

Årets nettoinvesteringar exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 147,1 mkr, vilket är 84,2 mkr lägre jämfört med budget. Årets överskott mot budget beror huvudsakligen på att den nya ishallen senarelades samt att anslaget för förskole- och skolplatser inte fullt ut behövde förbrukas på grund av förändrade behov och volymer. Även inom området IT-investeringar har förskjutningar skett bl.a. genom överprövningar av upphandlingar.

Vid avstämning mot det femåriga målet ingår inte investeringsutgifter för en ny skola (Ulriksdalsskolan under perioden 2012 – 2014), då omfattande investeringar i samband med exploatering av utbyggnadsområden ligger utanför detta mål.

Exploateringsutgifterna uppgår under 2015 till 87,4 mkr (46,8 mkr år 2014).

Effektmål:

Solna stad ska vara en av Sveriges tre mest kostnadseffektiva kommuner.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – 1:a plats (Bokslut år 2013 – 1:a plats)

I den sammanställning som Statistiska centralbyrån årligen gör över kommunernas kostnader hamnar Solna för andra året i rad på plats ett, när kommunernas faktiska kostnader jämförs med den strukturella kostnaden. Solna uppvisar en hög kostnadseffektivitet inom samtliga verksamhetsområden, förutom inom LSS-verksamheten. De relativt höga kostnadsnivåerna för LSS delar Solna med samtliga kommuner i Stockholms län.

I budget 2015 är kompensation för den generella kostnadsutvecklingen 1,0 procent. Nämnderna har också sammantaget hållit nettokostnaderna inom ramen för denna kostnadsutveckling, även om enskilda nämnder haft en högre

kostnadsutveckling.

Volymberäknade ramar fastställs i stadens budget för barnomsorg, skola, vård och omsorg, som tar hänsyn till demografiska förändringar och gör det möjligt att flytta resurser från verksamheter där behov minskar till verksamheter där behov ökar. Nämnder kompenseras också för årliga kapitalkostnader, som uppkommer med anledning av större volymbaserade investeringar på grund av stadens tillväxt och utbyggnad.

Under år 2015 har det i staden gjorts ett antal effektiviseringar som gett ekonomisk effekt och några av dem är;

- *Minska kostsamma institutionsplaceringar.* Förbättrade utredningar och öppenvårdsinsatser för missbrukare på hemmaplan har halverat antalet institutionsplaceringar sedan år 2013. Motsvarande effektivisering sker också kontinuerligt inom LSS-området.
- En aktiv bearbetning av privata och offentliga arbetsgivare resulterade i 327 *sommarjobb*.
- Lokalför näringsstrategin tillsammans med stadsövergripande och kontinuerlig lokaleffektivisering bidrar till effektiv och *verksamhetsanpassad lokal för närings*.
- Digitalisering i form av nya verksamhetssystem, e-tjänster och beslutsstöd bidrar till *mindre administration* och lägre kostnader.
- En effektivare hantering av synpunkter och felanmälan genom ett stadsgemensamt *kontaktcenter*. Under startåret 2015 har ca 100 000 ärenden från medborgare och företagare hanterats.

Effektmål:

Medborgarnas nöjdhet med Solna stads verksamheter ska öka i medborgarundersökning år 2015 jämfört med år 2014.

Effektmålet är uppfyllt 2015 – NMI 52. (År 2014 – HME 51)

Effektmålet visar solnabornas sammantagna nöjdhet med stadens verksamheter. Utfallet för Solna (NMI 52) är högre än 2014, men lägre jämfört med genomsnittet i riket (NMI 54), Stockholms län (NMI 56) och förortskommuner till större kommuner (NMI 57). Jämfört med 2014 års medborgarundersökning har främst betygsindexet för förskola, grundskola samt bibliotek ökat.

I tidningens Fokus årliga ranking av bästa kommun att bo i, kom Solna på femte plats år 2015 (2014 – plats 2). Rankningen utgår från fyra kategorier; att vara ung, att vara äldre, att ha familj och att arbeta.

Effektmål:

Solna stads medarbetares engagemang ska öka i 2015 års medarbetarundersökning jämfört med år 2014.

Effektmålet är inte uppfyllt 2015 – HME 77. (År 2014 – HME 78)

Solna stads medarbetares engagemang minskade något till HME 77 i 2015 års medarbetarundersökning att jämföra med HME 78 år 2014. Solnas HME-värde ökade från 71 till 78 mellan åren 2013 och 2014.

HME mäter medarbetarnas motivation i sitt arbete, medarbetarnas förhållande till sin närmaste chefs ledarskap samt medarbetarnas kunskap och delaktighet i verksamhetens styrning. Medelvärde bland Stockholmskommunerna är HME 79 och i riket HME 78.

Stadens sjukfrånvaro har minskat under många år. Under 2015 började den åter att öka på liknande sätt som i hela det svenska arbetslivet utifrån de regelförändringar, som har genomförts. Solna är en av kommunerna i Stockholms län med lägst sjukfrånvaro under 2015. Med tanke på att Solna för fem år sedan hade bland de högsta sjukfrånvarotalen i länet och i riket, är det en omfattande förbättring jämfört med övriga kommuners sjukfrånvaro.

Uppdrag:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över och vidareutveckla vision, mål och nyckeltal för Solna stads verksamheter inför arbetet med verksamhetsplan och budget för 2016.

Uppdraget har pågått, enligt plan, och årets delar är slutförda.

Inom ramen för arbetet med planeringsunderlaget inför verksamhetsplan och budget för 2016 har gruppledarna för de politiska partierna i kommunstyrelsen gjort en översyn av Solna stads styr- och uppföljningssystem. Arbetet har resulterat till ett nytt styr- och uppföljningssystem, där kommunfullmäktige fastställer dels en vision och fyra övergripande mål för staden i sin helhet, dels ett antal nämndmål för respektive nämnd. Syftet är att öka den politiska styrningen i staden och att förtydliga styrkedjan från kommunfullmäktige till medarbetare. Utifrån det nya styrsystemet har kommunfullmäktige i stadens verksamhetsplan och budget för 2016 beslutat om vision, övergripande mål, finansiella mål, nämndmål, uppdrag samt nyckeltal.

Uppdrag:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra en extern genomlysning av stadens fastighetsbestånd som ger en aktuell bild av hur omfattande underhållsbehovet är och därtill en ekonomisk analys.

Uppdraget slutförs under år 2016.

Uppdraget har inletts under hösten 2015 med upphandling av extern konsult. Arbetet kommer att genomföras under 2016 och beräknas kunna avrapporteras under hösten 2016.

Uppdrag:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta investeringsfonder.

Uppdraget är slutfört under året.

Under de senaste fem åren har allt fler kommuner avsatt resurser för att arbeta med sociala investeringar med fokus på metodprovning, metodutveckling och/eller social innovation. Vid en kartläggning under år 2014 fanns ett sådant arbete i mer än 50 kommuner, som tillsammans hade haft utgifter på mer än en miljard kronor. En del kommuner har valt att kalla den här typen av samlade resurser för en social investeringsfond.

Solna stad har inte använt sociala investeringsfonder som ett verktyg. Staden har under lång tid haft en stabil ekonomistyrning och en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling för staden, där en låg skattesats har kunnat kombineras med minskad arbetslöshet och försörjningsstöds kostnader och även förbättrade kvalitetsresultat i skolan och äldreomsorgen m.m.

Solna stad har därför klarat flertalet av utmaningarna för kommunsektorn utan att behöva använda stora finansiella satsningar på förebyggande åtgärder inom dessa områden. Många andra kommuner har i stället valt att göra stora finansiella satsningar, bl.a. genom sociala investeringsfonder. Behovet av att införa ett verktyg med svårförutsägbara effekter är utifrån detta perspektiv mindre i Solna än i andra kommuner.

Det finns alltså blandade erfarenheter från övriga kommunsverige av sociala investeringsfonder och Solnas nuvarande modell för ekonomistyrning och för förebyggande åtgärder fungerar väl. Solna stad bör därför inte införa nya varianter av ekonomistyrning inom detta område förrän det finns mer långsiktiga och entydigt positiva erfarenheter bland andra kommuner.

Kvalitet, utveckling och effektivisering

Arbetet med att utveckla Solna stads kvalitet har hög prioritet och ställer krav på ett ständigt arbete med att utveckla och förbättra stadens finansierade verksamheter. Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och den av kommunfullmäktige antagna kvalitetspolicyn och strategin för Solna stad har nämnder och styrelse utarbetat generella åtaganden med efterföljande kvalitetsdeklarationer. Deklarationerna beskriver tydligt vilken service medborgaren/brukaren kan förvänta sig av staden och dess verksamhet. Utifrån kvalitetsdeklarationerna kan medborgaren/brukaren sedan ta ställning till hur verksamheten fungerar och engagera sig för att förbättra den. Genom att förtydliga tjänsterna kan också förväntansgapet minskas och därmed skapas förutsättningar för nöjdare medborgare/brukare, vilket mäts av de i budgeten uppsatta effektmålen.

Staden har 51 *kvalitetsdeklarerade tjänster*. Kommunstyrelsens kvalitetsdeklaration ”Borgerlig vigsel i Solna stadshus” har uppdaterats och likaså överförmyndarnämndens ”God man och förvaltare”. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har under året uppdaterat och tagit fram nya kvalitetsdeklarationer för hela verksamheten. Socialnämnden har fortsatt sitt arbete med att se över nämndens kvalitetsdeklarationer och under året har de reviderat fyra av dem (Budget- och skuldrådgivning, Hyresrådgivning, Serveringstillstånd samt Dödsboanmälan). Omvårdnadsnämnden beslutade under våren om två nya kvalitetsdeklarationer, en för korttidstillsyn för skolungdom över 12 år och en för korttidsvistelse enligt LSS. Nämnden har därmed totalt 14 kvalitetsdeklarationer.

I början av året startade staden ett *gemensamt kontaktcenter (KC)*, med syfte att förbättra och effektivisera servicen för solnaborna och solnaföretagarna. Det har medfört att samtliga verksamheter har arbetat med att förbättra och utveckla sina arbetssätt, såväl för den egna verksamheten som i relation till kontaktcenter och övriga verksamheter i staden. Exempel på detta är utformningen och distributionen av stadens kundfakturer. En annan är förbättringar av informationen och funktionen på stadens hemsida samt hanteringen av blanketter och digitala självservice-tjänster. Statistik från KC-systemet ger nämnderna en överblick över inkomna ärenden och ett bra underlag för att fortsätta att utveckla och förbättra verksamheten.

Under 2015 registrerade kontaktcenter 102 038 ärenden, varav ca 71 000 per telefon, ca 14 000 per formulär samt ca 17 000 vid besök i stadshusets reception. Av alla ärenden har KC initialt löst 65 procent, vilket inte är så långt från det uppsatta målet på 70 procent. Lösningensgraden har successivt stigit under det första verksamhetsåret. Resterande ärenden har hanterats av ansvariga på respektive förvaltning. Den generella kundnöjdheten hamnade på 83 procent, vilket är över målet på 70 procent.

Digitalisering är en del i stadens utveckling av kvalitet och effektivitet. Exempel på tjänster som har digitaliserats under året är anmälan om svenska för invandrare (SFI). Ansökan om föreningsbidrag elektroniskt var i augusti 80 procent och under 2016 ska samtliga ansökningar kunna göras via e-tjänst. En e-tjänst för ansökan om och administration av förhyrda parkeringsplatser planeras att införas senare i år. Därutöver pågår ett arbete för att effektivisera och integrera en stadsgemensam barnadministration och e-tjänst för val av förskola, skola, fritidshem och fritidsklubsplats.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt att utveckla stadens styrning genom en ny styrmodell för staden, vilken har implementerats till verksamhetsåret 2016. En annan del i att utveckla stadens styrning, är det pågående arbetet med att förbättra och vidareutveckla stadens beslutsstöd (QlikView), införa ett verktyg för verksamhetsstyrning (Stratsys) samt implementera rekryteringsverktyget (ReachMee).

Utifrån en granskning av stadens revisorer har kommunstyrelsen sett över och utvecklat formerna för avtalsuppföljning avseende upphandlad verksamhet. Under året har fem avtalsuppföljningar genomförts och dessa visar att verksamheterna genomgående är väl fungerande och uppfyller vad som har avtalats.

Staden har skapat en ny nämnd- och förvaltningsstruktur för de hårda frågorna som bättre kan svara upp mot Solnas snabba utveckling och solnabornas krav.

Byggnadsnämndens och *miljö- och hälsoskyddsnämndens* kvalitetsarbete har under året främst inriktats på att få den nya förvaltningsorganisationen med två nämnder och en förvaltning på plats exempelvis med gemensamma rutiner och arbetssätt. De båda verksamheterna har arbetat med verksamhetsspecifika ärendehanteringssystem som är anpassade för att stödja, effektivisera arbetssätten, skapa högre kvalitet på uppföljning, ge en säkrare bevakning av pågående ärenden och öka sökbarheten. Byggnadsnämndens system för bygglov kommer att implementeras under 2016. I väntan på det har det bedrivits ett omfattande kvalitetsarbete inom bygglov för att skapa en effektivare hantering av ansökningar och beslut. Miljö- och hälsoskyddsnämndens ärendehanteringssystem har helt implementerats under 2015.

Tekniska nämnden har under året arbetat med att stärka upphandling och entreprenörstyrningen. Nya arbetssätt har införts och utökade stickprovskontroller har genomförts för parksskötsel, tomtmarksskötsel och klotter. Resultaten från kontrollerna har gått igenom med respektive entreprenör. Flera av nämndens handläggningsprocesser har kartlagts och utvecklats under året för att kunna erbjuda bättre service till solnaborna och solnaföretagarna.

Inom fastighetsverksamheten slutförs ett arbete med att implementera ett nytt stödssystem som stärker verksamhetens planerings- och uppföljningsförutsättningar. Det nya systemet förväntas också bidra till bättre service och effektivare handläggning. En nulägesanalys och en marknadsanalys har gjorts kring behovet av systemstöd för stadsmiljöverksamheten.

Under året har ett antal åtgärder initierats och/eller genomförts som har en koppling till nämndens kvalitetsdeklarationer. Exempelvis målning av övergångsställen och informationen till trafikanter. Nämndens verksamhet har också förstärkts

genom att specialiserade handläggare av myndighetsärenden har rekryterats.

Kultur- och fritidsnämndens arbete utifrån antagna kvalitetsdeklarationer fungerar väl. Ett hundratal synpunkter har inkommit under året och av dem är 74 procent beröm för god kvalitet i verksamheten. De negativa synpunkterna rör framför allt skötsel och underhåll av utemiljön i parklekarna.

Flera brukarundersökningar och granskningar har gjorts av verksamheten under perioden. Brukarundersökningen till föräldrar med barn på fritidsklubb visar på en nöjdhet på 8,6 av 10-gradig skala (år 2014 – 8,8).

Kulturskolans årliga elev- och föräldraenkät visar på hög kundnöjdhet och att nöjdheten har ökat inom samtliga områden jämfört med tidigare år (år 2015 – 9,4 och år 2014 – 9,1 av 10-gradig skala). Vid den senaste externgranskningen utifrån Qualis kvalitetsverktyg, bedömdes att Kulturskolans elevers inflytande kan utvecklas ytterligare exempelvis med aktiv dialog på lektioner, vid konserter samt regelbundna mailkontakter med eleverna.

Barn- och utbildningsnämnden har under året ytterligare utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet. En genomlysning av hur skolorna planerar sina förutsättningar för undervisning har genomförts för att höja kvaliteten på undervisningen, vikariehantering och indelning i undervisningsgrupper. Efter varje läsårsslut upprättar respektive skola en prognos över vilka elever som förväntas behöva stödåtgärder för att nå målen i skolan. Arbetet har givit effekt och meritvärdet har ökat på flertalet skolor i staden.

En ny organisation för verksamheten har genomförts för att förtydliga roller och ansvar. Förändringen ska ge möjlighet och underlätta för rektorerna och förskolecheferna att genomföra sina uppdrag utifrån läroplanen på ett bra sätt.

Kompetensnämndens verksamhet har flyttat från Sunnan i Hagalund till Solna stadshus i maj månad, vilket skapar goda förutsättningar för samverkan med övriga verksamheter samt förbättrad tillgänglighet för solnaborna. För vuxenutbildningen sker uppföljningen i samverkan med andra kommuner i länet, enligt det gemensamma systemet för kvalitetssäkring. Under perioden har fem dialogmöten, åtta tillsynsbesök, fem avtalsuppföljningar och två brukarundersökningar gjorts gällande leverantörsuppföljning.

Familjerättsnämnden bedöms i hög utsträckning leva upp till de löften som ges i nämndens kvalitetsdeklaration. Inga synpunkter och klagomål har registrerats inom verksamheten i år och inte heller har det gjorts några rapporter enligt Lex Sarah. Under en tid har väntetiderna för ärenden som avser utredningar om vårdnad, boende och umgänge ökat, men under 2015 har situationen förbättrats jämfört med tidigare år. Det är dock en utmaning att fortsätta arbetet med att korta väntetider när det gäller utredningar om vårdnad, boende och umgänge. Under året har rutiner för bl.a. faderskap, upplysningar och samarbetsavtal uppdaterats.

Socialnämnden har t.o.m. augusti fått 6 rapporter enligt Lex Sarah som gäller nämndens egna verksamheter. Ingen av rapporterna har resulterat i anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Under perioden har sammanlagt 16 synpunkter och klagomål registrerats, varav 8 för genomförande, 4 för bemötande, 1 delaktighet/inflytande och 3 övrigt. De synpunkter och klagomål, som har inkommit har följts upp och åtgärdats inom berörda enheter.

Under perioden har en brukarundersökning genomförts gällande arbetsmarknadsinsatser. Resultatet från undersökningen visar att brukarna genomgående är nöjda med insatserna som upplevs meningsfulla och har bidragit till att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden.

Utifrån en granskning av stadens revisorer har nämnden sett över och utvecklat formerna för avtalsuppföljning avseende upphandlad verksamhet. Under året har fem avtalsuppföljningar genomförts och dessa visar att verksamheterna genomgående är väl fungerande och uppfyller vad som har avtalats.

Arbetet kring barnperspektivet har fortsatt att förstärkas med hjälp av FoU Nordväst. Samtliga enheter har nu tillgång till särskilda metodstödare inom den egna verksamheten. Samtliga medarbetare inom mottagningsgruppen för barn och ungdomar samt relationsvårdshandläggarna har genomgått Länsstyrelsens utbildning i metodstödet ”Signs of Safety”. Dessutom har riktlinjerna för barn och ungdomar uppdaterats och beslutats av nämnden.

Från årsskiftet trädde föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten i kraft i syfte att uppnå en mer enhetlig och strukturerad dokumentation som kan stödja uppföljning, styrning och förbättringsarbete. Med övriga nordvästkommuner och dess gemensamma FoU-enhet har arbetet med de öppna jämförelser som görs av Socialstyrelsen inom bl.a. individ- och familjeomsorg (IFO) vidareutvecklats.

Omvårdnadsnämnden har under året tagit emot 39 klagomål och de flesta gäller hemtjänsten samt vård- och omsorgsboenden. Nämnden begär återkoppling från utföraren på vidtagna åtgärder när klagomål inkommer och kontakt tas alltid med den kund/närstående som klagomålet gäller. För att säkra och stärka kvaliteten i verksamheten pågår det många olika utbildningsinsatser för personalen.

För att ytterligare förstärka brukarnöjdheten inom hemtjänsten pågår en treårig satsning som syftar till att utveckla samverkansformer med primärvården och geriatriken avseende demens, nutrition och rehabilitering. Vidare utvecklas samverkansformerna med landstinget för att minska onödig återinskrivning inom 30 dagar av hemtjänstkunder som har blivit utskrivna från sjukhus. Dessutom utvecklas det rehabiliterande synsättet i biståndshandläggningen.

Solna stads kvalitetsdeklarationer

Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och den av kommunfullmäktige antagna kvalitetspolicyn och strategin för Solna stad har styrelse och nämnder utarbetat generella åtaganden med efterföljande kvalitetsdeklarationer. År 2015 finns det 51 kvalitetsdeklarerade tjänster i staden beslutade av ansvarig nämnd enligt nedan. Deklarationerna beskriver vilken service medborgaren/brukaren kan förvänta sig av staden och dess verksamhet.

Kvalitetsdeklarationer	Beslutad av	Beslutsdatum
FÖRSKOLA OCH SKOLA		
Fristående förskola och enskild pedagogisk omsorg	BUN	2015-10-21
Kommunal förskola	BUN	2015 -10-21
Förskoleklass	BUN	2015 -10-21
Fritidshem	BUN	2015 -10-21
Grundskola	BUN	2015 -10-21
Grundsärskola	BUN	2015 -10-21
Gymnasieskola	BUN	2015 -10-21
Vuxenutbildning	KPN	2013 -12-04
FAMILJ OCH OMSORG		
Anhörigstöd	ON	2012 -03-13
Biståndshandläggning av hemtjänst samt vård- och omsorgsboende	ON	2014 -03-11
Budget- och skuldrådgivning	SN	2012 -09-25
Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning	ON	2014 -03-11
Dagverksamhet	ON	2014 -03-11
Dödsboanmälan	SN	2012 -09-25
Försörjningsstöd	SN	2014 -04-22
God man och förvaltare	ÖFN	2015 -10-14
Familjerätt	GFN	2014 -06-26
Handläggning av stöd och service till personer med funktionsnedsättning	ON	2014 -03-11
Hemtjänst	ON	2014 -03-11
Hyresrådgivning	SN	2012 -09-25
Konsumentvägledning	KS	2013 -10-14
Samverkan kring demensvård	ON	2014 -03-11
Samverkan kring kost- och näringsfrågor	ON	2014 -03-11
Samverkan kring rehabilitering	ON	2014 -03-11
Stöd till barn, unga och familj	SN	2014 -11-18
Stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning	SN	2011 -10-20
Stöd till unga med missbruk - MiniMaria	SN	2013 -02-19
Stöd till vuxna med missbruk	SN	2012 -06-19
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning som bor i bostad med särskild service	ON	2014 -03-11
Trygghetslarm	ON	2012 -11-13
Vigsel	KS	2015 -12-21
Vård- och omvårdnadsboende	ON	2014 -03-11
Östervägens Aktivitetshus	SN	2013 -03-19
ARBETSMARKNAD		
Insatser för arbetssökande	KPN	2013 -12-04
IDROTT OCH FRITID		
Fritidsklubb för barn i årskurs 4 - 5	KFN	2011 -12-13
Fritidsklubb för barn och ungdomar med behov av särskilt stöd	KFN	2011 -04-26
Föreningsbidrag till barn- och ungdomar	KFN	2011 -05-24
Föreningsbidrag till vuxenföreningar	KFN	2011 -05-24
KULTUR OCH BIBLIOTEK		
Solna Kulturskola	KFN	2011 -04-26
Välkomnande av barn till Solna stadsbibliotek	KFN	2011 -04-26
Föreningsbidrag till kulturföreningar	KFN	2011 -05-24
BOENDE OCH MILJÖ		
Bygglövsansökan	SBN	2013 -11-13
Hantering av avfall	SBN	2013 -11-13
Renhållning på allmän platsmark	SBN	2013 -11-13
Skötsel av gator, gång och cykelvägar samt trafiksäkerhet	SBN	2013 -11-13
Styrning och stöd inom miljö- och hälsoskyddsverksamheten	MHN	2015 -10-13
Tillsyn av boendemiljö	MHN	2015 -10-13
Tillsyn av verksamheter enligt miljöbalken	MHN	2015 -10-13
Vård av parker och natur	SBN	2013 -11-13
FÖRETAGARE		
Livsmedelskontroll	MHN	2015 -10-13
Serveringstillstånd	SN	2011-05-17

Medarbetare

Under de senaste åren har det pågått ett stort utvecklings- och förändringsarbete i Solna stad i syfte att utveckla hur staden arbetar med arbetsgivarfrågor. Arbetet med utveckling och förnyelse har fortsatt under 2015 på förvaltningarna. Till exempel kan nämnas att omvårdnadsförvaltningen fortsatte genom Omvårdnadsakademien att höja kvaliteten i omvårdnadsarbetet. Socialförvaltningen påbörjade en satsning med att höja kompetens inom samtalsmetodik. Under hösten påbörjade tekniska förvaltningen ett arbete med att stärka beställarkompetensen på förvaltningen.

Stadens stora satsning på ledarutveckling och det stadsgemensamma ledarutvecklingsprogram som sjösattes 2014 har fortsatt med olika aktiviteter under 2015. Uppföljningsdagar för att säkerställa långsiktig effekt har genomförts och särskilda forum för dialog mellan stadsdirektören och utvecklingsgrupperna har ägt rum under året.

Under året har staden tagit fram en ny rekryteringsstrategi. Tre viktiga delar av rekryteringsarbetet har identifierats – urval, inflöde samt arbetsgivarvarumärke. Under våren 2015 har ett flertal koncept för rekrytering testats för att ge avlastning till rekryterande chef samt hög kvalitet. Fokus har legat på att öka träffsäkerheten vid rekrytering genom att implementera bra urvalsmetoder. Under hösten 2015 gjordes en utvecklingsinsats i kompetensbaserad rekryteringsmetodik.

Solna stad har under de senaste åren sett över alla lokala kollektivavtal och våren 2015 valde staden att säga upp det lokala arbetstidsavtalet. Under hösten påbörjades arbetet med att, i samarbete med de fackliga organisationerna, ta fram ett nytt modernt arbetstidsavtal. I slutet av året tecknades tre nya lokala kollektivavtal inom arbetstidsområdet; avtal om att växla semesterersättning mot extra semesterdagar, avtal med årsarbetstid för tjänstemän med 40 timmars arbetsvecka samt årsarbetstid för främst schemalagd verksamhetspersonal. Avtalen kommer att träda ikraft januari 2017.

I syfte att sänka sjukfrånvaron och bidra till hållbar arbetshälsa över tid påbörjades 2012 projekt "Hållbar arbetshälsa" på barn- och utbildningsförvaltningen. Under 2015 genomförs även projektet på socialförvaltningen och omvårdnadsförvaltningen, där projektet under våren varit inne i en kartläggningsfas och gick under hösten in i en genomförandefas. Främjande, förebyggande och rehabiliterande aktiviteter, som bidrar till hållbar arbetshälsa och sänkt sjukfrånvaro har genomförts. Som exempel kan nämnas coaching av chefer för att kunna fungera som ett bra stöd i frågor om arbetshälsa, professionellt samtalsstöd till medarbetare dygnet runt samt företagshälsovård inriktat på rehabilitering tillbaka till jobb.

Antalet anställda ökar

Antalet tillsvidareanställda i staden är 2 017 medarbetare, vilket är en ökning med 92 personer, jämfört med föregående år. Ökningen har främst ägt rum inom barn- och utbildningsförvaltningen, stadsledningsförvaltningen och omvårdnadsförvaltningen. En ökning av barn och elever ligger bakom ökningen på barn- och utbildningsförvaltningen. Inom stadsledningsförvaltningen har kontaktcenter tillkommit som en ny verksamhet och ökningen inom omvårdnadsförvaltningen beror på fler och mer komplexa omvårdnadsbehov inom hemtjänst och LSS, att den egna hemtjänstverksamheten har ökat sitt kundunderlag samt att personlig assistans i egen regi via LASS har ökat under året.

Medarbetare, 2011 – 2015

	2015	2014	2013	2012	2011
Tillsvidareanställda kvinnor	1 542	1 482	1 437	1 470	1 449
Tillsvidareanställda män	475	443	426	426	400
Totalt tillsvidareanställda	2 017	1 925	1 863	1 896	1 849
Visstidsanställda kvinnor	230 *	73	47	67	87
Visstidsanställda män	88 *	14	8	21	29
Totalt visstidsanställda	318 *	87	55	88	116
Totalt antal anställda	2 335 *	2 012	1 918	1 984	1 965
Antal årsarbetare	2 030	1 948	1 908	1 905	-
Antal anställda per åldersgrupp:					
<30 år	266 *	156	133	154	160
30 - 49 år	1 066 *	925	889	923	929
50 -59 år	634 *	599	590	568	564
>60 år	369 *	332	306	339	312

* År 2011 - 2014 redovisas endast visstidsanställningar i form av vikariat. Fr.o.m. år 2015 redovisas samtliga visstidsanställningar

Sjukfrånvaron ökar

Efter flera år med minskad sjukfrånvaro följer nu staden den nationella trenden med ökande sjukfrånvaro. Den totala sjukfrånvaron var 6,2 procent mot 5,5 procent motsvarande period föregående år, dvs. en ökning med 0,7 procentenheter. Sjukfrånvaron ökar i alla ålderskategorier.

Solna var en av kommunerna i Stockholms län med lägst sjukfrånvaro under 2015. Med tanke på att Solna för fem år sedan hade bland de högsta sjukfrånvarotalen i länet har en omfattande förbättring jämfört med länets kommuner gjorts.

Kvinnors sjukfrånvaro ökade och ligger nu på 7,2 procent medan den minskade för männen till 3,3 procent. Flera nationella studier pågår för att hitta förklaringar till varför kvinnor är mer sjukskrivna än män.

Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig tid, 2011 – 2015

	2015	2014	2013	2012	2011
Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig tid	6,2	5,5	5,5	5,9	6,1
Kvinnor	7,2	6,2	6,1	6,3	6,6
Män	3,3	3,5	3,6	4,4	4,4
< 29 år	5,5	4,9	5,0	5,5	5,2
30 - 49 år	6,4	5,9	5,8	5,7	6,0
>50 år	6,3	5,4	5,3	6,2	6,5
Långtidsfrånvaro andel av total sjukfrånvaro	2,9	2,5	2,5	2,4	2,7
Långtidsfrånvaro > 60 dagar	47,2	44,9	45,2	40,3	43,9
Kort sjukfrånvaro	3,3	3,0	3,0	3,5	3,4

Tvärsektoriella frågor

I Solna stads verksamhetsplan och budget har de tvärsektoriella frågorna likabehandling, internationellt arbete samt den verksamhetsövergripande miljöfrågan integrerats i stadens styrsystem. Arbetet med att integrera likabehandling och internationellt arbete i nämndernas verksamhet har fortsatt under året. I övrigt har arbetet haft fokus på att öka kompetensen om likabehandling och internationellt arbete genom seminarier och frukostmöten, uppmärksamma goda exempel, ge bidrag till utvecklingsarbete och studieresor samt metodstöd i att länka arbetet till verksamheternas utvecklingsområden.

Stadens miljöarbete har under året, utöver aktiviteterna inom respektive verksamhetsområde, haft fokus på att lägga grunden för ett modernt hållbarhetsarbete genom framtagandet och antagandet av en ny miljöpolicy och miljöstrategi.

Arbetet med de tvärsektoriella frågorna styr mot alla stadens inriktningsmål.

Likabehandling

Många verksamheter har under året arbetat med att kunskapsutveckla inom likabehandlingsområdet. Målet är att alla medborgare ska få likvärdigt bemötande och service av stadens medarbetare. Värdegrund, normkritiskt tänkande, likabehandling och att motverka kränkande särbehandling har varit vanliga teman.

Fritidsverksamheten och kulturskolan har arbetat med att alla barn och ungdomar ska bemötas utifrån sina särskilda förutsättningar. Omvårdnadsförvaltningen arbetar både med utbildning och praktiska övningar för att stärka medvetenheten om genus och jämställdhet i biståndsbedömningen. Kompetensförvaltningen har utvecklat arbetsmetoder genom utbildning i positiv psykologi och uppskattande förhållningssätt. Vuxenutbildningen följer upp leverantörernas värdegrundsarbete och likabehandlingsplaner i sitt kvalitetsarbete och i brukarundersökningar ställs frågor om de normer och värderingar som råder i verksamheten. Båda insatserna görs för att säkerställa att alla elever bemöts på rätt sätt och att alla känner till och agerar i enlighet med verksamhetens värdegrund. Nya rutiner för att motverka och hantera kränkande särbehandling har implementerats i skola och förskola samt på fritidsanläggningar.

Åtgärder för att öka den fysiska tillgängligheten har genomförts på ett stort antal idrotts- och fritidsanläggningar. Tillsynen inom miljö- och hälsoskyddsområdet har positiva effekter på tillgängligheten bl.a. när det gäller ventilation och städning i skolor samt rökfria miljöer.

Biblioteket och kultursektionen har HBT-certifierats under året och en handlingsplan har tagits fram för det fortsatta likabehandlingsarbetet. De språkcaféer som biblioteket anordnar i samverkan med studieförbund ger personer som är nyanlända i Sverige möjlighet att träna svenska.

Ungdomar med funktionsnedsättning och nyanlända flyktingbarn har prioriterats för stadens sommarjobb för att ge dem stärkta förutsättningar att ta steget in på arbetsmarknaden. Solna deltog under året för första gången i Väsby melodifestival, som är en tävling för personer med funktionsnedsättning.

Omvårdnadsförvaltningen och frivilligsektorn har samarbetat inom en mängd olika områden för att öka äldre solnabors hälsa och livsglädje samt bryta social isolering. Friskvård och kulturaktiviteter, gemensam drift av cafeteria på seniorträffen Ankaret, kurser och olika aktiviteter på övriga seniorträffar samt ”trygghetsringning” och väntjänst är några exempel.

Internationellt arbete

Ungdomar i Solnas skolor och fritidsverksamheter har under året fått möjlighet att öka kunskaper, träna färdigheter och utvecklats som personer genom det internationella arbetet. Elever har tränat språk samt lärt sig om andra länders historia, kultur, geografi och sociala skyddsnet. Elevgrupper på Skytteholmsskolan har gjort studieresor till Barcelona och Paris. Skolan har också inlett samarbete med skolor i stadens vänort Valmiera i Lettland och brevväxling med elever i systerstaden Burbank i Kalifornien. Elever från Ulriksdals- och Bergshamraskolorna har besökt Madrid respektive Berlin. Ulriksdalsskolan har fördjupat sitt samarbete med en skola i Peking, Kina, och planerar för såväl framtida pedagogiskt som elevutbyte. Riga har varit målet för Psykologigymnasiets studieresa kring socialt arbete.

De 30-tal Solnaungdomar som deltagit i fritidsverksamhetens internationella aktiviteter har lärt sig samarbeta kring olika gemensamma teman som positiv internetkultur, hälsa, kost och träning samt småstad möter storstad. De har också fått nya relationer med ungdomar från andra länder och kulturer, ökad förståelse och insyn i värderingar, levnadsförhållanden, skolgång och fritidssysselsättning. Förutom Solnaungdomar har ungdomar från vänorten Gladsaxe i Danmark samt England, Frankrike, Italien, Spanien och Turkiet deltagit.

Många verksamheter har på olika sätt använt det internationella arbetet som inspirationskälla för att utveckla verksamheten och dess kvalitet. Flera verksamheter har tagit emot internationella studiebesök och samtidigt tagit del av besökande gruppers erfarenheter om t.ex. näringslivsarbete och sysselsättning, flyktingmottagning och integration, fritidsverksamhet för unga, användarstöd för e-tjänster samt stöd till personer med funktionsnedsättning. Besökande grupper har bl.a. kommit från Lettland, Nederländerna, Italien, Japan, EU-kommissionen samt Svenska Institutets Managementprogram för Afrika.

Staden har arbetat med att stärka deltagandet i utvalda Europeiska nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte med andra europeiska städer och regioner. Näringslivsenheten har deltagit i ett storstadsnätverk som bl.a. arbetar med arbetsmarknadsinsatser och näringslivsutveckling. Medarbetare inom funktionshinderområdet har studerat modeller för ökade möjligheter till arbete för unga vuxna med funktionsnedsättning. Socialtjänstens utvecklingsprogram ”Nyfiken på

Europa” har bidragit till utveckling av förvaltningens arbete mot relationsvåld tack vare erfarenheter från stiftelsen ”Alternativ till våld” i Oslo. Omvårdnadsförvaltningen, Skytteholms- och Ulriksdalsskolorna samt Fritid barn och unga arbetar strategiskt och långsiktigt för att få mest effekt av sitt internationella engagemang.

Internationell omvärldsbevakning, kunskapsinhämtning och nätverkande har gjorts inom många skiftande områden som t.ex. framtidens städer, kulturskoleutveckling, radikaliserings och våldsamt extremism, evenemangsutveckling och ungdomsverksamhet.

Miljöarbete

Arbetet med att utveckla Solna på ett miljömässigt hållbart sätt fortsätter inom stadens alla verksamheter. Under hösten antog kommunfullmäktige en miljöpolicy för stadens miljöarbete och kommunstyrelsen antog en miljöstrategi. Miljöstrategin är ett styrdokument för stadens miljöarbete, som utgår från miljöpolicy. Miljöpolicy utgår i sin tur från den vision och de mål som finns formulerade i Solna stads verksamhetsplan och budget.

I samband med arbetet med stadens verksamhetsplan och budget för 2016 och dess uppföljningsmodell har ett arbete påbörjats för att ta fram aktiviteter och uppföljningsmått, som aktivt styr mot de tre prioriterade huvudområdena: hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö.

Staden arbetar tillsammans med föräldrar och förskolepersonal för att göra förskolorna kemikaliesmarta och minska mängden ohälsosamma ämnen i barnens miljö. Uppdraget om att ta fram en kemikalieplan i syfte att förbättra inomhusmiljön i förskolor och skolor redovisades för kommunstyrelsen i december. Utifrån en inventering av förskolornas och skolornas befintliga material och miljö har staden arbetat fram en åtgärdsplan för att minska skadliga kemikalier i förskola och skola. Åtgärderna tar avstamp i fyra områden och är underlag för att skapa en kemikaliesmartare skolmiljö. De fyra områdena är: ”Rensa bort och fasa ut”, ”Upphandling och inköp”, ”Byggnad och utomhusmiljö” samt ”Utbildning och information”.

Staden bedriver med hjälp av bidrag från Energimyndigheten kommunal energi- och klimatrådgivning. Som en del i samarbetet har cykelkurser för vuxna nybörjare anordnats. Över 150 nybörjare har lärt sig cykla i Solna, de flesta arbetar inom hemtjänsten och har nytta av cyklingen i sitt arbete.

I ett samarbete med Sundbyberg arrangerade Solna ett seminarium på temat solenergi för målgrupperna företag och mindre fastighetsägare. Ett arbete pågår med att ta fram en solkarta som visar förutsättningarna för att montera solceller på byggnaderna i staden. Energiöversyner utfördes i sju livsmedelsbutiker, som fått tips på hur de kan spara energi i sin butik och därmed pengar och miljö.

Under perioden har underlag tagits fram för att byta ut de sista oljepannorna i stadens fastigheter till fjärrvärme eller värmepump. Staden planerar fortsatta investeringar i energisnål teknik inom exempelvis fritids- och idrottsanläggningar. Staden har bytt ut befintlig armatur till energibesparande belysning på fyra vård- och omsorgsboenden. Från 2015 är tillverkning och införsel av kvicksilverljuskällor förbjuden inom EU. Solna stad fortsätter det pågående arbetet med att fasa ut armaturer med kvicksilver för att ersätta dem med armaturer med LED, som är energisnålare och har längre hållbarhet. Under 2015 har ca 200 stycken bytts ut.

I november 2015 hade 15 628 hushåll i Solna möjlighet att sortera matavfall, vilket är ca 8 procent fler hushåll jämfört med 2014 och solnabornas insamling av hushållsavfall till förbränning minskade till 240 kg per invånare (2014 – 245 kg/inv.).

Andelen ekologiska livsmedel i stadens verksamheter var 32 procent att jämföra med 34 procent för 2014 och 12 procent för 2013. Jämfört med Stockholms län (28 %) och förortskommuner till storstäderna (27 %) samt riket (25 %) är det en fortsatt hög nivå.

Norrenergi har under året påbörjat ett arbete med att bygga ut och öka kapaciteten för fjärrkyla. Ledningen ska gå från Sundbybergsverket till Hagalund. Fjärrkyla är effektivt och miljösamt, då det går åt mindre energi att skapa kyla centralt än med lokala kylmaskiner. Den bidrar också till att minska mängden klimatpåverkande köldmedier.

Utvecklingen inom klimat och energiområdet mäts inom EU genom tre olika mål om minskat utsläpp av växthusgaser, andel energi från förnybara energikällor samt ökad energieffektivitet. Målen är svåra att följa upp på lokal nivå. Staden bidrar framförallt tack vare utbredd användning av fjärrvärme, väl utbyggd kollektivtrafik och miljöanpassad avfallshantering till de övergripande EU-målen. Arbetet med utbyggnaden av tunnelbanan fortlöper.

Omvärld och framtida förutsättningar

Den svenska ekonomins utveckling

Solna och Stockholmsregionen är beroende av svensk ekonomi och omvärlden. Den internationella återhämtningen är relativt trög. Några undantag är USA, Storbritannien och Tyskland, där ekonomin växer i hygglig takt. På andra håll i Europa har det gått väsentligt trögare, vilket även gäller för tillväxtländer som Kina, Ryssland och Brasilien.

Den svenska exporten avsätts till mycket stor del i Europa, ungefär tre fjärdedelar. Normalt brukar det vara exporten som agerar draglok i den fas, då konjunkturen är på väg att återhämta sig. Denna gång är förutsättningarna annorlunda. En bidragande orsak till den svaga utvecklingen är att svensk export i relativt hög grad består av investeringsvaror och att investeringskonjunkturen, inte minst i Europa, under flera år varit ytterligt svag.

I stället är det i hög grad investeringarna som sätter fart på svensk ekonomi. Det låga ränteläget innebär gynnsamma förutsättningar för investeringar. Till betydande del kan byggnadsinvesteringarnas starka tillväxt återföras på kraftigt ökade bostadsinvesteringar. Även kommunsektorns investeringar växer snabbt.

I perioder av konjunkturell återhämtning brukar inte den offentliga konsumtionen ge några mer betydande bidrag till efterfrågan. Denna gång är det emellertid annorlunda. Antalet invånare i Sverige växer för närvarande snabbt till följd av en omfattande flyktinginvandring. Den kraftigt växande befolkningen och det omfattande flyktingmottagandet innebär att den offentliga konsumtionen i år och nästa år växer väsentligt snabbare än normalt.

Sysselsättningsutvecklingen har överraskat positivt sedan finanskrisen. Den senaste tiden ser det ut att ha skett ett trendbrott. Sysselsättningen ökar inte lika mycket och ökningen av arbetskraften har nästan upphört. Därmed minskar arbetslöshetstalen.

I denna spretiga bild ökar det kommunala skatteunderlaget reallt, främst tack vare ökningen av antalet arbetade timmar, men även för att kommunsektorns priser stiger långsammare än löneökningarna. Ökningstakten fortsätter under 2016. Effekten för kommunsektorn förtas dock av att statsbidragen reallt minskar. För Solna innebär dessutom förslaget till förändrat inkomstutjämnningssystem att planeringsförutsättningarna inför 2016 innehåller lägre intäkter. Vid sidan av utvecklingen av konjunkturen och befolkningen kan även förändringar i statlig lagstiftning och uppgiftsfördelning innebära förändrade förutsättningar.

Solna i en växande Stockholmsregion

Stockholmsregionen är en tillväxtmotor, som svarar för en femtedel av rikets befolkning, en fjärdedel av arbetsmarknaden samt en tredjedel av den samlade produktionen. Under de senaste åren har Stockholmsekonomin konsekvent utvecklats starkare jämfört med övriga riket. Stockholmsregionen har därmed bidragit till att dels dämpa den tidigare nedgången, dels förstärka den nuvarande uppgången i hela Sveriges ekonomi. Regionen är en gemensam bostads- och arbetsmarknad, som hålls samman av en geografisk närhet och kollektivtrafik. Det gör att kommunerna är beroende av varandra för att åstadkomma en positiv utveckling.

Konjunkturen i Stockholm försvagades under 2015, även om det fortfarande är tillväxt. Utvecklingen för de olika branscherna varierar. Byggbranschen och handeln växer tydligt medan övriga privata tjänstenärings- och tillverkningsindustri står mer stilla. Antalet sysselsatta samt antalet arbetade timmar fortsätter att öka i Stockholmsregionen, men den starka inflyttningen till regionen gör att arbetslösheten inte sjunker i takt med sysselsättningsökningen. Arbetsmarknaden i Stockholms län är dock starkare än i övriga riket.

Solna har tagit ett stort ansvar för försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser i Stockholmsregionen. Stadens befolkning har vuxit med ca 30 procent under perioden 2000 – 2015. Staden avser även fortsättningsvis ta ett stort ansvar för regionens tillväxt, i en takt som staden och solnaborna mäktar med. Staden planerar för att det de närmaste åren ska byggas ungefär 800 nya bostäder per år i olika boende- och upplåtelseformer.

Enligt befolkningsprognosen kommer Solna att ha över 100 000 invånare år 2030. Befolkningen väntas öka i stort sett i alla åldersklasser, men framför allt i förskole- och skolåldrar och bland vuxna i yngre yrkesverksam ålder. Åldersgruppen 85 år och äldre, väntas till skillnad från övriga åldersgrupper minska något fram till 2025.

Ur ett regionalt perspektiv är Solna en viktig företagsplats. Staden är Sveriges mest företagstäta kommun med 8 000 företag och omkring 78 000 arbetsplatser. Näringslivet domineras av kunskaps- och tjänsteintensiva verksamheter och det finns stor efterfrågan på etablering i Solna från företag i denna sektor. Fram till 2020 kommer flera stora företag såsom SEB, TeliaSonera, Johnsson & Johnson och Siemens att flytta till staden, vilket innebär en ökning med 10 000 arbetsplatser. Staden har under många år haft ett av de bästa företagsklimaten i landet till följd av bl.a. stadens strategiska läge, goda kommunikationer och ett välutvecklat samarbete med de lokala företagen. Solna ska fortsatt skapa goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i staden genom att erbjuda god service och attraktiva etablerings- och expansionsmöjligheter.

Solna har en god arbetsmarknad med många arbetsgivare inom privat och offentlig sektor. Staden bedriver också ett systematiskt arbete, genom Solnamodellen, för att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning via arbete eller studier. Det har gett goda resultat i form av minskad arbetslöshet och minskat ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten i Solna ligger på en lägre nivå än i länet och riket och andelen biståndsmottagare är bland de lägsta i landet.

Solna har också en växande besöksnäring med nyetableringar av hotell, restauranger, handel och andra upplevelser. Det är

en följd av att Solna blir allt viktigare i regionens besöksutbud med Friends Arena och Mall of Scandinavia som, tillsammans med attraktioner såsom Kungliga Nationalstadsparken med Haga och Ulriksdals slottsområden, kommer att öka antalet besökare i Solna. Mall of Scandinavia öppnade i slutet av året och på de sju veckorna fram till årsskiftet besökte omkring 3 miljoner människor köpcentret.

Stadsutveckling

För att möta efterfrågan på att bo och verka i Solna pågår utbyggnad av sex stadsdelar – Arenastaden, Hagastaden, Nya Ulriksdal, Järvastaden, Solna centrum samt Ingenting i Huvudsta. Inriktningen i den nya översiktsplanen är att fortsätta utveckla Solna i en takt som staden och solnaborna mäktar med. Arbetet med de nuvarande utvecklingsområdena ska fullföljas, samtidigt som Hagalunds arbetsplatsområde, Solna strand och Södra Huvudsta ska prövas som nya utvecklingsområden för bostäder och arbetsplatser. Även Bergshamra och Hagalund kan bli aktuella utifrån framtagna utvecklingsstrategier för stadsdelarna, liksom övriga Huvudsta, efter att en Huvudstaled i tunnel kommit till stånd.

Tillväxten innebär stora möjligheter för staden. Med nya invånare ökar skatteintäkterna, samtidigt som underlag skapas för en bättre närservice, utveckling av kollektivtrafik och en tryggare miljö. Inriktningen är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse, som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och olika typer av service. Ambitionen är att skapa förutsättningar för ett tillgängligt serviceutbud i hela staden. Utifrån stadsdelarnas egna identiteter ska barriärer byggas bort och stadsdelarna länkas ihop för att skapa en mer sammanhållen stad.

I detta perspektiv är det också viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordnas med planeringen för olika typer av service. Under de senaste 10 åren har Solnas expansion i stor utsträckning skett genom förtätning av befintliga stadsdelar, medan expansionen under de kommande 10 åren i högre utsträckning sker i nya stadsdelar som växer fram. De nya stadsdelarna behöver försörjas med förskola, skola, äldreomsorg, gruppbostäder, fritidsverksamhet, teknisk infrastruktur och annan kommunal service. Det ställer krav på staden att bygga ut den kommunala servicen i den takt och i de områden som Solna växer, för att kunna svara upp mot stadens åtaganden. Befolkningsökningen har hittills framför allt inneburit ett ökat behov av förskola, men även av grundskola och vuxenutbildning. Däremot har behovet av äldreomsorg minskat.

Utbyggnaden av den kommunala servicen behöver ske på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. De långsiktiga investeringsbehoven måste balanseras mot behoven i den löpande verksamheten. Det kommer att ställa krav på prioritering, effektivisering och förnyelse i stadens verksamheter. Det utvecklingsarbete som har pågått i staden under de senaste åren måste fortsätta och intensifieras. Inriktningen ska vara att frigöra resurser genom att bl.a. förbättra samarbetet mellan nämnder samt minska kostnader för lokaler och administration.

I detta sammanhang är det också viktigt att beräkna hur stor andel av investeringsbehovet som staden behöver svara för och hur mycket externa intressenter kan tillhandahålla. Målsättningen är att både investeringar i infrastruktur och välfärdsrelaterade investeringar (förskolor, skolor, äldreboenden, gruppbostäder m.m.), som behövs till följd av utbyggnaden ska finansieras inom respektive exploateringsprojekt. I driftverksamheten är det på motsvarande sätt viktigt att ta ställning till vilka delar och vilken andel som stadens egenregiverksamhet ska utföra och vad andra intressenter kan stå för.

Trafik och kommunikationer

En av Solnas största utmaningar är trafiken. Stockholmsregionen har vuxit med nya bostäder och arbetsplatser, men under lång tid gjordes inte några stora investeringar i den regionala transportinfrastrukturen. En fortsatt utbyggnad av det regionala vägnätet är nödvändig för att minska den genomfartstrafik som idag passerar Solna. Det väggprojekt som Solna i första hand anser behöva tillkomma är Huvudstaleden i tunnel för att minska trafikbelastningen i Huvudsta och centrala Solna.

Det krävs också en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken. I grunden har Solna en god tillgänglighet med tillgång till tunnelbana, pendeltåg, tvärband och bussar. Det beror till stor del på Solnas inriktning att skapa täta stadsstrukturer med en blandning av nya bostäder och arbetsplatser. Det har skapat förutsättningar för den utbyggnad som har gjorts av Tvärbanden från Stockholm via Sundbyberg till Solna och den utbyggnad av tunnelbanan som kommer att ske från Odenplan via Hagastaden till Arenastaden.

Utbyggnaden av kollektivtrafiken behöver fortsätta och staden ser en förlängning av tunnelbanan och/eller tvärbanden till Bergshamra via Nya Ulriksdal och vidare som central. Denna utbyggnad av tunnelbanan har staden, tillsammans med en ny station på den nya gula tunnelbanestationen vid Hagalunds arbetsplatsområde, anmält sig intresserad av att förhandla med staten om medfinansiering. Inledningsvis finns ingen av dessa kollektiva trafikåtgärder med bland de objekt som staten är intresserad av att förhandla om.

Utbyggnaden av tunnelbanan från Odenplan till Arenastaden ingår som en del i tunnelbanepaketet som har beslutats av staten, Stockholms läns landsting, Stockholm, Nacka, Solna och Järfälla. Överenskommelsen innebär för Solna stads del att staden medfinansierar utbyggnaden av den gula tunnelbanelinjen med 600 mkr. Inriktningen är att stadens medfinansiering ska finansieras med bidrag från fastighetsägare som drar nytta av markvärdesökningar till följd av utbyggnaden. Hittills har närmare 470 mkr av stadens medfinansiering finansierats på detta sätt.

I ett större regionalt perspektiv finns utbyggnaden av Mälärbanan och Ostkustbanan. Det är viktigt att planeringen av dessa nationella infrastrukturprojekt, som får stor betydelse för Solnas stadsmiljö, samordnas med annan planering för att undvika att ytterligare barriäreffekter till följd av stora trafikleder och järnvägssystem, uppstår i staden.

Staden anser att det är särskilt angeläget att planeringen av Mälärbanan samordnas med planeringen av en Huvudstaled i tunnel, eftersom båda projekten får stor betydelse för stadsmiljö och utveckling i Huvudsta. Vid planeringen av utbyggnaden av Mälärbanan är också en pendeltågsstation i Huvudsta central. I januari 2016 fattade kommunfullmäktige beslut om att

teckna en principöverenskommelse med Trafikverket om att utreda en tunnelförläggning av Huvudstaleden och att påbörja planeringen av Mäljarbanan.

Det kommer således att vara fokus på planering och utbyggnad av infrastruktur, som direkt eller indirekt påverkar Solna, under de kommande åren. Det finns ett stort behov av att från staden bevaka och driva dessa frågor för att säkerställa att stadens intressen tillgodoses.

Miljö

Solnas tillväxt skapar förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande. Samtidigt medför tillväxten att viss mark tas i anspråk för bebyggelse, vilken i sin tur genererar mer transporter, ökad energianvändning och ett ökat tryck på tekniska försörjningssystem och på närmiljön. Utmaningen är att finna lösningar för att klara befolkningstillväxten och samtidigt säkra miljövärden för framtida behov. Med fler invånare ökar behovet av resurseffektiva lösningar och hushållning med resurser.

Utgångspunkten för Solna stads miljöarbete är den vision och de övergripande mål, som finns formulerade i Solna stads verksamhetsplan och budget. För att uppnå visionen och de övergripande målen är förslaget att miljöarbetet ska fokusera på följande områden: hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö. Dessa områden utvecklas inom ramen för Solna stads miljöpolicy med tillhörande strategi, som kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen har beslutat om.

Utveckling av Solna stads verksamheter

Vid sidan av den utmaning som Solnas tillväxt med utbyggnad av den kommunala servicen innebär för stadens verksamheter behöver staden fokusera på att svara upp mot de befintliga solnabornas förväntningar på stadens tjänster och service. Det görs flera olika verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att kvalitetskraven uppfylls. Resultaten från uppföljningarna visar hur kvaliteten utvecklas i verksamheterna och vilka utvecklings- och förbättringsområden som finns inom respektive verksamhet. Även brukar- och medborgarundersökningar samt synpunkter från solnaborna som kommer in till staden via kontaktcenter och andra kanaler ger viktig information i detta avseende.

Inom ramen för tekniska verksamheten är stadsmiljö och lokaler viktiga utvecklings- och förbättringsområden. Det handlar framför allt om skötsel och underhåll av gator, trottoarer, cykelvägar, parker och lokaler. Även framkomligheten och tillgängligheten i det lokala vägnätet är ett utvecklingsområde inom den tekniska verksamheten. Det handlar om att utifrån den rådighet som staden har, försöka säkerställa att transportsystemet fungerar så effektivt som möjligt.

Inom ramen för barn- och utbildningsnämndens verksamheter har det pågått en stor utvecklingsresa under de senaste åren, som har gett goda resultat. Inriktningen är att fortsätta denna utvecklingsresa och att fokusera på höjda kunskapsresultat i grundskolan, ökad behörighet till gymnasiet och ökad trygghet i förskolan. Ett särskilt utvecklingsområde för förskola, fritidshem och grundskola är läsförståelse. I detta arbete blir samverkan med kultur- och fritidsnämnden central och utbildningsnämndens fritids- och biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar utvecklas med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust och läsförståelse. Det är också viktigt att kultur- och fritidsnämnden fullföljer det pågående arbetet med att successivt lokalisera fritidsverksamheterna till skolorna, för att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande.

Inom omvårdnadsnämnden har det pågått ett utvecklingsarbete för att öka nöjdheten inom äldreomsorgen under de senaste åren. Arbetet har gett goda resultat och brukarna är mer nöjda såväl i vård- och omsorgsboenden som inom hemtjänsten. Det finns fortsatta förbättringsområden för att öka nöjdheten och tryggheten samt förbättra bemötandet inom nämndens verksamhetsområden, varav ett viktigt område är upplevelsen av ensamhet hos brukarna av hemtjänsten. Från den 1 oktober 2015 övertar kommunerna i Stockholms län verksamhetsansvaret för hemsjukvård inom LSS-området från Stockholms läns landsting.

Inom såväl omvårdnads- som socialnämnden pågår ett utvecklingsarbete för att skapa förutsättningar för hemmaplanslösningar för personer med funktionsnedsättning respektive vuxna med missbruk och personer med psykisk funktionsnedsättning. Arbetet har varit framgångsrikt inom båda nämnderna och inneburit att de utomkommunala institutionsplaceringarna har minskat. Ett annat utvecklingsområde för båda nämnderna är att öka samverkan för att säkerställa att de personer som är i behov av insatser från de båda nämnderna ges bästa möjliga stöd utifrån individens behov med fokus på ett helhetsperspektiv. En samverkansöverenskommelse har tagits fram mellan nämnderna med denna inriktning, som implementeras med nya arbetssätt i verksamheterna.

Socialnämnden står också inför utmaningen att möta ökningen av antalet barn och ungdomar som aktualiseras inom verksamheten. Det är viktigt att säkerställa stödet till barn och unga och därmed utveckla utredningsarbetet, erbjuda rätt insatser med god kvalitet och att fortsätta utveckla förebyggande insatser i samverkan med andra berörda såsom verksamheter inom barn- och utbildningsnämnden.

Socialnämnden har också en viktig samverkan med kompetensnämnden. I kompetensnämndens uppdrag, att rusta solnabor för jobb genom att erbjuda vuxenutbildning, personlig coachning och jobbmatchning till arbetssökande solnabor, läggs ett särskilt fokus på personer som har försörjningsstöd. Det är viktigt att nämnderna utvecklar arbetet för att säkerställa att den positiva trenden med ökad egenförsörjning och minskat bidragsberoende håller i sig. Kompetensnämndens uppdrag är också viktigt för att säkra integration och ett inkluderande samhälle samt för att kunna tillgodose företagets behov av kompetens.

Solna har tillsammans med ett antal andra kommuner i landet varit ankomstkommun för ensamkommande barn och ungdomar. Under 2015 ökade antalet ensamkommande barn och ungdomar kraftigt. Solna är också från och med 2015,

även s.k. anvisningskommun för ensamkommande barn och ungdomar. Därutöver tillkom ett större ansvar för anvisade vuxna under 2015, som kommer att öka ytterligare under 2016.

Ett stadsövergripande utvecklingsområde för alla stadens verksamheter är tillgänglighet, bemötande och service. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med staden, bemötandet ska vara gott, handläggningen ska vara rättssäker och effektiv. Ett viktigt steg i arbetet med att förbättra servicen var inrättandet av ett gemensamt kontaktcenter från 2015. Syftet med kontaktcenter är att underlätta för solnabor och företagare som vill komma i kontakt med staden och skapa en grund för utveckling av stadens verksamheter. Det räcker dock inte med kontaktcenter utan det krävs att serviceperspektivet genomsyrar hela stadens organisation. Det gäller inte minst i myndighetsutövande verksamheter såsom byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och tekniska nämnden.

Solna stads förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla samt behålla medarbetare med rätt kompetens blir allt viktigare i takt med ökat antal pensionsavgångar och ökad konkurrens om arbetskraften. Mot denna bakgrund har det pågått ett utvecklingsarbete inom HR-området i Solna under de senaste åren kring bl.a. medarbetarskap, ledarskap, arbetshälsa/sjukfrånvaro, friskvårdssatsning och nytt arbetsstödsavtal.

Solnaborna förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. Genom att utnyttja information och IT på ett smart sätt blir vardagen enklare för medborgare och företagare samt kvalitet och effektivitet stärks i verksamheterna. Detta utvecklingsarbete kommer att intensifieras för att möta behov och förväntningar.

Utveckling av bolagen

Delar av Solna stads verksamheter bedrivs i aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelseform. Många av dessa verksamheter påverkas av stadens starka tillväxt. Det gäller inte minst Solna Vatten och Norrenergi, som ska kunna försörja de nya stadsdelarna i Solna med vatten, avlopp, fjärrvärme och fjärrkyla i takt med att staden växer. Norrenergi har också en utmaning i att stärka koncernens långsiktiga konkurrenskraft. Under 2014 gjorde därför Norrenergi en överenskommelse med Fortum om ett produktionsamarbete, som följdes upp med slutliga avtal under 2015. Överenskommelsen med Fortum möjliggör en säkrad verksamhet med goda ekonomiska förutsättningar.

Arenastaden är ett av Sveriges främsta utvecklingsområden. I januari 2015 tog den internationella driftoperatören Lagardère Unlimited över driften av Friends Arena, vilket innebär att Solna stad och övriga ägare lämnade driften av arenan och finns i stället kvar som fastighetsägare genom Arenabolaget i Solna samt även som delägare i stadsutvecklingsbolaget Råsta Holding.

Bostadsstiftelsen Signalisten med dotterbolaget Solnabostäder förvaltar totalt ca 3 800 lägenheter och ca 200 kommersiella lokaler. Signalisten har en stor andel fastigheter, som är i behov av stambyte och förnyelse. Det handlar om att kunna möta dessa behov med en fortsatt god ekonomi.

Ekonomisk analys för staden

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 69,6 mkr, vilket är ett överskott mot budget på 14,6 mkr. Förra året var resultatet negativt med 1,3 mkr. Den stora skillnaden är att i resultatet för 2014 ingick åtaganden angående tunnelbaneutbyggnaden, vilket påverkade resultatet negativt med 200 mkr.

Det positiva resultatet beror i huvudsak på att årets skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning redovisar ett budgetöverskott på 65,2 mkr, att nämndernas verksamhet uppvisar ett budgetöverskott med 16,6 mkr samt ett överskott på finansnettot med 5,5 mkr. Intäkter från försäljning av exploateringsmark och återbetalda premier från AFA försäkring bidrar positivt till resultatet. Höga pensionskostnader samt jämförelsestörande kostnader påverkar resultatet negativt.

De jämförelsestörande intäkterna uppgår till 39,1 mkr och avser intäkter från försäljning av tomträtter och exploateringsmark på 26,1 mkr samt en återbetalning av premier från AFA försäkring på 13,0 mkr från år 2004.

Jämförelsestörande kostnader uppgår till 21,1 mkr. Jämfört med 2014 är det en minskning med 18,6 mkr. Dessa kostnader avser poster som tidigare år reserverats i eget kapital i form av omstrukturering 9,8 mkr, strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter 7,6 mkr och kostnader för stadens utbyggnad 3,7 mkr.

Engångskostnader som belastar årets resultat är nedskrivning motsvarande den preliminära förlusttäckningen av stadens andel i Arenabolaget i Solna KB på 44,9 mkr.

Årets resultat enligt balanskravet

Årets resultat enligt balanskravet uppgår till 110,7 mkr, vilket är 55,7 mkr högre än budget. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin. Vid avstämning mot balanskravet ska inte kostnader som tidigare reserverats i eget kapital (41,1 mkr), orealiserade förändringar i värdepappersportföljen eller andra synnerliga skäl beaktas.

Enligt god redovisningssed ska värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Per den sista december 2015 är marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj 2 063,8 mkr, vilket är 150,3 mkr högre än anskaffningsvärdet. Värdepappersportföljen är värderad till anskaffningsvärdet.

Balanskravsutredning, 2011 – 2015, mkr

	2015	2014	2013	2012	2011
Årets resultat före extraordinära poster	69,6	198,7	172,2	5,2	79,3
Årets resultat	69,6	-1,3	172,2	5,2	79,3
Avgår realisationsvinster					-0,2
Värdeförändring värdepapper, synnerliga skäl			-62,8	-38,8	38,9
Reserverat eget kapital, synnerliga skäl	41,1	59,7	90,4	144,8	35,2
Sänkt diskonteringsränta pensioner, synnerliga skäl			21,0		
Årets resultat enligt balanskravet	110,7	58,5	220,9	111,2	153,3

Reservering för strukturåtgärder

Förutsättningen för att utnyttja medel till strukturåtgärder är att kravet på en god ekonomi uppfylls. De omstrukturingsåtgärder som beslutas ska leda till en sänkt kostnadsnivå på sikt. Exempel på kostnader som brukar kunna anses som omstrukturingskostnader är förutom avgångsvederlag och avtalspensioner även tomställda lokaler, återställningskostnader för lokaler, nedskrivning av bokfört värde då fastigheten inte längre har något värde för verksamheten samt eventuellt andra kostnader som saknar samband med den löpande verksamheten eller annan fortsatt verksamhet.

I reserverat eget kapital finns medel för att täcka framtida pensionskostnader, beslutade strukturomvandlingsinsatser som leder till en sänkt kostnadsnivå samt övriga strukturella utvecklingsinsatser. Dessa kostnader budgeteras inte utan redovisas som en jämförelsestörande kostnad att täckas av reserveringarna. Under 2015 användes 41,1 mkr av tidigare reserverat eget kapital för omstrukturering (9,8 mkr), pensioner (20,0 mkr), strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter (7,6 mkr) och kostnader för stadens utbyggnad (3,7 mkr).

Pensioner

Den del av pensionskostnaderna som enligt beslut i budgeten ska täckas av reserveringar i eget kapital uppgår under 2015 till 20,0 mkr. Solna har under åren med stora positiva resultat reserverat en del av överskottet för att täcka framtida pensionskostnader. Åren 2005 – 2008 har totalt 330,7 mkr reserverats. Av reserveringen återstår 215,1 mkr.

Omstrukturering

Kostnader för omstrukturering och avveckling som avser avgångsvederlag och särskild avtalspension uppgår under 2015 till 9,8 mkr. Solna stad strävar efter att agera ansvarsfullt som arbetsgivare vid alla anpassningar och naturliga avgångar är det önskvärda alternativet. I de fall naturlig avgång inte är möjlig kan staden bevilja avgångsvederlag eller särskild avtalspension.

Kommunfullmäktige beslutade i boksluten åren 2005 – 2009 att del av resultatet som översteg stadens resultatmål, totalt 176,0 mkr, skulle reserveras för att möta framtida kostnader för omstrukturering. I 2013 års bokslut avsattes 40 mkr och i

2014 års bokslut ytterligare 13 mkr. Strukturåtgärderna ska på sikt leda till en sänkt kostnadsnivå för staden och tjänster, som blir vakanta på grund av omstrukturering, får inte återbesättas. Inte heller får personer som fått avgångsvederlag återanställas utan särskild prövning. Under 2015 har 4,6 mkr använts till avgångsvederlag och 5,2 mkr till särskild avtalspension.

Strukturuomvandlingen under 2015 har berört stadsledningsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, omvårdnadsförvaltningen, socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Hittills har 194,4 mkr av reservationen utnyttjats.

Kostnader för omstrukturering, 2011 – 2015, mkr

	2015	2014	2013	2012	2011
Avgångsvederlag	4,6	4,1	11,1	11,1	8,7
Avtalspension	5,2	14,5	28,8	2,0	2,8
Övriga strukturåtgärder		2,2	0,5	0,4	0,3
Totalt	9,8	20,8	40,4	13,5	11,8

Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad

I årsredovisning 2011 – 2013 reserverades totalt 290,0 mkr för strukturella utvecklingsinsatser för stadens framtida utveckling och utbyggnad. Det omfattar främst stadens infrastrukturella åtaganden i stadsdelen Arenastaden samt åtaganden utifrån stadens minoritetsposter i Arenabolagen. I infrastrukturella åtaganden ingår även stadens åtaganden för tunnelbaneutbyggnaden till Hagastaden och Arenastaden. Under 2015 har 3,7 mkr tagits i anspråk, varav 2,5 mkr avsåg kostnader i samband med den nya vägbron mellan Arenastaden och Frösunda. Övrigt avsåg tillkommande kostnader vid utbyggnaden i Nya Ulriksdal.

Strukturella utvecklingsinsatser

I årsredovisning 2012 och 2013 reserverades totalt 40,0 mkr för att täcka kostnader för ett antal strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter. Av dessa medel har 7,6 mkr tagits i anspråk under 2015. Större utgifter för utvecklingsinsatser under 2015 är ett stadsgemensamt kontaktcenter, utveckla stadens systemstöd för HR- och lönehantering samt digitalisering.

Reservering utifrån årets resultat

Av årets resultat enligt balanskravet som överstiger resultatmålet föreslås 55,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av strukturella utvecklingsinsatser inom stadens utbyggnad. Totalt med återstående medel från tidigare reserveringar (251,2 mkr) finns därmed 306,2 mkr för strukturella utvecklingsinsatser inom stadens utbyggnad.

Från tidigare års reserveringar återstår även 215,1 mkr för pensioner, 34,6 mkr för omstrukturering, 18,3 mkr för strukturella utvecklingsinsatser samt 2,9 mkr för medfinansiering av infrastrukturella investeringar.

Skatteintäkter och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 3,8 procent (96,3 mkr) och uppgår till 2 648,5 mkr. Under 2014 var motsvarande förändring 4,5 procent (109,1 mkr).

Skatteintäkterna ökar med 184,5 mkr, vilket innebär en ökning med 6,3 procent. Ökningen är 2,0 procentenheter högre än mellan 2014 och 2013. Skatteunderlagstillväxten tilltar under 2015 främst beroende på större ökning av löner och pensioner samt ändrade avdragsregler. Höjda grundavdrag påverkade skatteunderlaget negativt förra året medan nedtrappningen av avdragsrätten för pensionssparande gör att det i år får ett extra lyft.

Den underliggande skatteunderlagstillväxten är högre för Solna än för riket, vilket beror på den kraftiga befolkningstillväxten. Solna hade den näst högsta skatteunderlagstillväxten (5,3 %) i landet under inkomståret 2014 enligt 2015 års taxeringsutfall. Skattesatsen är 17,12, vilken är oförändrad jämfört med 2014. Skillnaden mellan uppbokad skatt för 2014 och slutlig skatt är negativ och uppgår till 5,6 mkr och påverkar resultatet negativt. De preliminära skatteintäkterna för 2015 är, enligt SKL:s prognos, för låga och en positiv slutavräkning på årets skatteintäkter har bokförts med 3,2 mkr. Slutlig avräkning sker i januari 2017.

Nettokostnaderna för utjämning och generella statsbidrag ökar med 88,1 mkr, varav 30,6 mkr beror på nedtrappning av införandebidraget som tillkom i samband med revideringen av systemet för kommunalekonomisk utjämning den 1 januari 2014. Avgiften till kostnadsutjämningen ökar med 25,1 mkr bl.a. som en följd av förändring i befolkningsstrukturen jämfört med riket. Avgiften till inkomstutjämningen ökar med 11,7 mkr på grund av bl.a. förändring i skattekraften jämfört med riket. Intäkten från regleringsbidraget, som 2014 uppgick till 16,9 mkr minskar med 19,8 mkr och är under 2015 en avgift på 2,9 mkr. Förändringen hänger samman med statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen. Avgiften till LSS-utjämningen ökar med 10 mkr, vilket huvudsakligen beror på förändring i det index som används för att spegla kostnadsskillnader på grund av skillnader i behov och stöd. Intäkten från fastighetsavgiften, inklusive slutkorrigerering av avgiften för 2014, ökar däremot med 1,1 mkr.

Under året tillkom två generella statsbidrag. Riksdagen tog i juni beslut om ett nytt ramanslag att användas som statsbidrag för att kompensera för ökade kostnader då nedsättningen av sociala avgifter för unga slopades. Bidraget uppgår till 5,6 mkr för staden 2015. Fr.o.m. 2016 ingår det i regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen. I december beslutade riksdagen om ett tillfälligt stöd med anledning av flyktingsituationen. Stödet, som uppgår till 30,6 mkr för staden, betalades ut 2015 och ska även täcka kostnader som förväntas uppstå under 2016. Av statsbidraget har 2,4 mkr (1/13) resultatförts

2015. Resterande del resultatförs 2016.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna uppgår till 63,7 mkr jämfört med 135,7 mkr år 2014. Fallande marknadsräntor samt avveckling av utlåning till dotterbolagen har medfört lägre ränteintäkter. Ränteintäkterna på 17,9 mkr är 22,1 mkr lägre än föregående år. Ränteintäkterna från utlåningen till dotterbolagen är 14,6 mkr lägre än föregående år och uppgår till 3,8 mkr. Enligt beslut i kommunfullmäktige, har stadens långfristiga utlåning till Norrenergi AB, Solna Vatten AB och Råsunda Förstads AB upphört under 2015 och omvandlats till aktieägartillskott från staden till bolagen. Aktieägartillskotten uppgår till 661,7 mkr, varav 220,0 mkr avser Solna Vatten, 75 mkr Råsunda Förstads AB och 366,7 mkr Norrenergi AB.

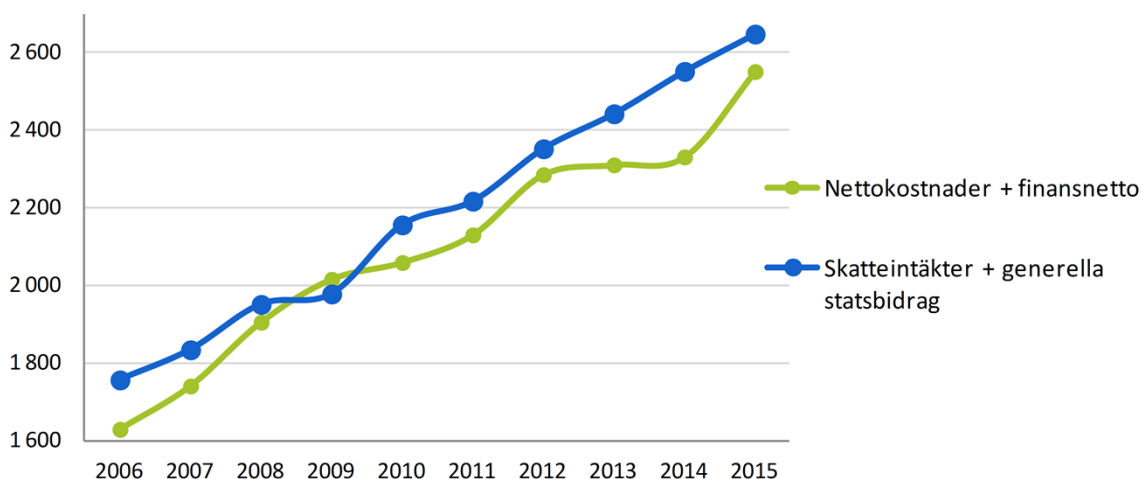
Realisationsvinsterna i medelsförvaltningen uppgår till 16,1 mkr jämfört med 62,0 mkr föregående år. Utdelningar på aktier, aktie- och räntefonder samt aktier i koncernföretag uppgår till 18,0 mkr, vilket är 4,3 mkr lägre än föregående år och främst beror på lägre utdelning i den globala aktiefonden. Borgensavgifterna på 5,8 mkr är 0,7 mkr lägre än föregående år.

De finansiella kostnaderna på 18,4 mkr är 3,5 mkr lägre än föregående år. Av de finansiella kostnaderna utgörs 9,9 mkr av förluster som uppstått vid omsättningen av värdepapper i medelsförvaltningen (15,9 mkr år 2014). Den finansiella kostnaden för stadens pensionsavsättning är 2,2 mkr, vilket är 2,5 mkr lägre än föregående år. 2015 ingår en finansiell kostnad på 4,3 mkr hänförlig till indexuppräknig av stadens medfinansiering av tunnelbanan till Arenastaden.

Kostnader och intäkter

Verksamhetens nettokostnader och finansnettot, exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar ökar med 9,4 procent (0,9 % år 2014). Ökningen under 2015 beror på att finansnettot försämrats med 68,5 mkr och nettokostnaderna ökar med 151,4 mkr jämfört med 2014. I nettokostnaderna ingår förutom nämndernas verksamhet även kostnader för exempelvis pensioner och avskrivningar.

Nettokostnader och finansnetto i förhållande till skatteintäkter, 2006-2015, mkr

Verksamhetens nettokostnader och finansnettot i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag visar hur stor del av skatter och bidrag som används för att finansiera nämndernas verksamhet. Under den senaste 10-årsperioden har skatteintäkter och generella statsbidrag varit högre än nettokostnaderna och finansnettot samtliga år utom 2009. För 2015 uppgår andelen till 96,4 procent, vilket är en försämring jämfört med 2014, då nettokostnadsandelen var 91,4 procent. Ett tal överstigande 100 procent innebär att skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag samt finansnettot inte kan finansiera den löpande verksamheten.

Verksamhetens externa intäkter, 2014 – 2015, procent

	2015	2014
Försäljningsmedel	3,0	3,2
Taxor och avgifter	33,1	32,1
Hyror och arrenden	14,0	14,7
Erhållna bidrag	38,6	38,4
Försäljning av verksamhet	11,3	11,6
Totalt	100,0	100,0

Verksamhetens externa intäkter uppgår till 802,9 mkr. De ökar med 7,2 procent (54,0 mkr) jämfört med föregående år. Intäkterna täcker 24,3 procent av de externa kostnaderna, vilket är marginellt högre än 2014. Taxor och avgifters andel av verksamhetens externa intäkter ökar under 2015 med en procentenhet till 33,1 procent. Sammantaget med erhållna bidrag utgör de 71,8 procent av intäkterna. Hyror och arrenden, försäljning av verksamhet samt försäljningsmedel står för resterande 28,2 procent.

Verksamhetens externa intäkter, 2014 – 2015, mkr och procent

	2015	2014	Förändring	Förändring %
Försäljningsmedel	23,9	23,6	0,3	1,2
Taxor o avgifter	265,8	240,7	25,1	10,4
Hyror och arrenden	112,4	109,9	2,5	2,2
Erhållna bidrag	310,3	287,9	22,4	7,8
Försäljning av verksamhet	90,5	86,7	3,8	4,4
Totalt	802,9	748,9	54,0	7,2

Under året ökar framför allt intäkterna från taxor och avgifter samt erhållna bidrag. De ökar med 10,4 procent (25,1 mkr) respektive 7,8 procent (22,4 mkr). Den positiva utvecklingen beror framför allt på ökade intäkter från parkeringsavgifter på grund av bl.a. fler parkerade bilar och parkeringsplatser. Den ökade tillströmningen av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar under hösten medför också att bidragsintäkterna från Migrationsverket ökar jämfört med föregående år. Försäljning av verksamhet samt försäljningsmedel ökar sammantaget med 3,7 procent (4,1 mkr), varav ca 60 procent avser återvunna avskrivna fordringar. Intäkter från hyror och arrenden ökar med 2,2 procent (2,5 mkr), vilket till stor del förklaras av ökade tomträttsavgälder och arrenden på grund av nyupplåtelse och omförhandlade avtal.

Verksamhetens externa kostnader, 2014 – 2015, procent

	2015	2014
Personal	36,7	35,6
Lämnade bidrag	2,5	2,6
Köp av huvudverksamhet	46,1	47,0
Konsulttjänster/inhyrd personal	1,7	1,5
Lokal och markhyror	2,9	3,0
Övriga verksamhetskostnader	10,1	10,3
Totalt	100,0	100,0

Verksamhetens externa kostnader uppgår till 3 307,5 mkr. Personalkostnader och köp av huvudverksamhet svarar för 82,8 procent av verksamhetens externa kostnader. Personalkostnadernas andel av de externa kostnaderna ökar med 1,1 procentenhet till 36,7 procent, medan andelen för köp av huvudverksamhet minskar med 0,9 procentenheter till 46,1 procent jämfört med föregående år.

Verksamhetens externa kostnader, 2014 – 2015, mkr och procent

	2015	2014	Förändring	Förändring %
Personal	1 214,2	1 106,2	108,0	9,8
Lämnade bidrag	84,1	81,5	2,7	3,3
Köp av huvudverksamhet	1 524,2	1 461,5	62,7	4,3
Konsulttjänster/ inhyrd personal	56,2	45,4	10,7	23,6
Lokal- och markhyror	95,7	94,3	1,4	1,5
Övriga verksamhetskostnader	333,3	320,7	12,5	3,9
Totalt	3 307,5	3 109,5	198,0	6,4

Verksamhetens externa kostnader är 6,4 procent (198,0 mkr) högre än föregående år, vilket innebär en lägre ökningstakt än för verksamhetens intäkter. Kostnader för personal, konsulter och tillfälligt inhyrd personal samt köp av huvudverksamhet är de grupper som ökar procentuellt mest jämfört med föregående år.

Personalkostnader exkl. omstrukturingskostnader, 2011 – 2015, mkr

	2015	2014	2013	2012	2011
Lönekostnader och arbetsgivaravgifter	1 053,6	984,0	926,4	904,0	867,0
Pensionskostnader	159,1	120,8	111,6	142,4	105,6
varav reserverat i eget kapital	20,0	20,0	11,5	20,0	14,7
Avtalsförsäkringar	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3
Totalt	1 214,2	1 106,2	1 039,3	1 047,7	973,9

Personalkostnaderna uppgår till 1 214,2 mkr, vilket innebär en ökning med 9,8 procent jämfört med föregående år. Lönekostnader inklusive de lagstadgade arbetsgivaravgifterna uppgår till 1 053,6 mkr. I lönekostnaderna ingår även kostnader för semesterlön, sjuklön och andra kostnadsersättningar. Lönekostnaderna ökar med 7,1 procent (69,6 mkr) jämfört med 2014. Ökningen beror främst på den årliga löneöversynen och att antalet anställda ökar.

Pensionskostnaderna uppgår till 159,1 mkr, vilket är en ökning med 31,7 procent jämfört med föregående år. Främst beror detta på att en del av kostnaderna, som härrör från föregående år belastar 2015. De verkliga pensionskostnaderna ligger under år 2014 och 2015 på ungefär samma nivå.

Kostnaderna för avtalsförsäkringar uppgår till 1,5 mkr, vilket är 0,1 mkr högre jämfört med föregående år.

Kostnaderna för konsulttjänster och inhyrd personal ökar med 23,6 procent och uppgår till 56,2 mkr. Verksamhets- och IT-konsulter samt tolk- och översättningstjänster ökar mest. Däremot minskar kostnaderna för inhyrd personal, framför allt för

administrativ personal.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet, dvs. verksamhet som staden har ett huvudansvar för att den erbjuds kommuninvånarna ökar med 4,3 procent (62,7 mkr). Ökningen beror på indexuppräknningar av avtal och volymförändringar. *Se avsnitt nämnderna.*

Köp av huvudverksamhet, 2014 – 2015, mkr och procent

	2015	2014	Förändring	Förändring %
Brandförvar/räddningstjänst	29,0	30,4	-1,4	-4,6
Tekniska nämnden	64,2	56,6	7,6	13,4
Affärsverksamheten	45,4	44,5	1,0	2,2
Kultur- och fritidsnämnden	6,1	5,7	0,4	7,3
Barn- och utbildningsnämnden	535,0	506,7	28,3	5,6
Kompetensnämnden	29,8	33,9	-4,1	-12,1
Socialnämnden	189,8	174,0	15,9	9,1
Omvårdnadsnämnden	624,8	609,7	15,1	2,5
Totalt	1 524,2	1 461,5	62,7	4,3

Lämnade bidrag ökar med 3,3 procent (2,7 mkr). Bidragande orsaker till detta är bl.a. bidrag till annat boende, dvs. tillfälligt boende huvudsakligen för anhöriga till ensamkommande barn och unga samt bidrag i samband med relationsvåld. Under året fördelades också de nya tillfälliga stimulansmedlen för ökad bemanning inom äldreomsorgen till verksamheterna. Statsbidraget tillkom under året och kommer att kunna sökas även under åren 2016-2018. Kostnaderna för försörjningsstödet fortsätter däremot att minska. Lokal- och markhyror ökar sammantaget med 1,5 procent (1,4 mkr) och beror huvudsakligen på högre kostnader för inhyrda lokaler.

Övriga verksamhetskostnader, som omfattar alla övriga kostnader i verksamheterna, ökar med 3,9 procent till 333,3 mkr. Det är huvudsakligen IT-kostnader i form av drift, nyttjanderätter och licensavgifter samt datakommunikation som ökar. Orsaken till detta är den ökade digitaliseringen. Överprövningen av upphandlingen inom telefoni och datakommunikation bidrar också till att staden under året fått behålla växelfunktioner parallellt med att nästa generations system införs, vilket ökat kostnaderna för telefoni. Även kostnaderna för mobiltelefoni ökar bl.a. för att hemtjänstpersonalen nu kan använda verksamhetssystemet Life Care i mobiltelefonerna. Detta innebär att mobiltelefoner effektivt ersätter tidigare sätt att registrera tid hos hemtjänstkunderna.

Andra kostnader, som ökar är bl.a. lokalvård, el och personalutbildning. Fler elever i grundskolan medför också högre kostnader för undervisningsmaterial.

Nämnderna

Nämndernas utfall, inklusive kommunstyrelsens medelsreserv på 15,0 mkr, visar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 16,6 mkr (35,8 mkr år 2014).

Utfall netto per nämnd, 2014 – 2015, tkr och procent

	2015 Utfall bokslut	2015 Budgetavvikelse	2015 % Budgetavvikelse	2014 Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	6 619	-219	-3,4	-1 179
Revisionen	2 605	64	2,4	19
Kommunstyrelsen	88 332	18 115	17,0	21 306
Brandförvar/räddningstjänst	26 255	1 545	5,6	-945
Byggnadsnämnden	11 841	659	5,3	-
Tekniska nämnden (tidigare SBN)	30 406	-1 097	-3,7	-4 992
Tekniska nämnden: Affärsverksamheten	0	0	0,0	0
Kultur- och fritidsnämnden	148 079	4 170	2,7	619
Barn- och utbildningsnämnden	1 143 268	-15 272	-1,4	-7 998
Kompetensnämnden	34 262	-1 244	-3,8	-1 029
Socialnämnden	211 790	8 332	3,8	8 627
Familjerättsnämnden	3 894	-329	-9,2	-91
Omvårdnadsnämnden	823 613	1 523	0,2	21 524
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	9 952	377	3,7	-66
Nämndernas verksamhet	2 540 916	16 624	0,7	35 795

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige visar en negativ avvikelse på 0,2 mkr jämfört med budget (-1,2 mkr år 2014). Avvikelsen förklaras främst av högre sammanträdeskostnader jämfört med budget.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen visar ett överskott på 0,1 mkr jämfört med budget (i nivå med budget år 2014).

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen visar ett överskott på 18,1 mkr jämfört med budget (21,3 mkr år 2014). Överskottet beror främst på

medelsreserven på 15,0 mkr, för stadens tillväxt och utbyggnad. Resterande överskott beror bl.a. på att medel för särskilda satsningar inte utnyttjas fullt ut, på lägre personalkostnader till följd av vakanser samt på högre intäkter för tomträtter och arrenden inom exploateringsverksamheten.

Brandförvar/räddningstjänst

Stadens nettokostnad för brandförvar/räddningstjänst visar ett överskott på 1,5 mkr jämfört med budget (-0,9 mkr år 2014). Överskottet beror på att Storstockholms Brandförvarsförbund har återbetalat delar av medlemsavgifter till medlemskommunerna. Storstockholms Brandförvarsförbund redovisar ett positivt resultat för år 2015 på 13,7 mkr.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden redovisar ett överskott på 0,7 mkr jämfört med budget (ny nämnd fr.o.m. 2015). Överskottet förklaras främst av högre intäkter för bygglovsavgifter, byggsanktionsavgifter, planavtal och baskartor jämfört med budget.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 1,1 mkr jämfört med budget (ny nämnd fr.o.m. 2015, tidigare stadsbyggnadsnämnden -5,0 mkr år 2014). Underskottet beror bl.a. på ökade kapitalkostnader samt en förändrad kostnadsfördelning genom en ändrad förvaltningsorganisation under verksamhetsåret. På intäktssidan har parkeringsintäkterna ökat.

Tekniska nämnden köper huvudverksamhet främst inom områdena gator och trafik samt park och natur. Kostnaderna uppgår till 64,2 mkr och ökar med 13,4 procent (7,6 mkr) jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av kostnadsökningar för vinterväghållning bl.a. beroende på en riktad satsning på halkbekämpning.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheten redovisar ett resultat i nivå med budget. Skulden till renhållningskollektivet ökar under året och vid årsskiftet 2015/2016 är den totala skulden 6,6 mkr. Stadens avfallstaxa sänks under 2016.

Verksamheten inom renhållning bedrivs av entreprenörer. Kostnaderna för köp av huvudverksamhet uppgår till 45,4 mkr, vilket är en ökning med 2,2 procent (1,0 mkr) jämfört med föregående år.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden visar ett överskott på 4,2 mkr jämfört med budget (0,6 mkr år 2014). Överskottet beror bl.a. på att hyreskostnaderna är lägre än budgeterat. Intäkterna är högre än budget, vilket främst förklaras av lokalupplåtelse av idrottsanläggningar samt avgifter avseende fritidsverksamhet och kulturskola.

Den huvudverksamhet som kultur- och fritidsnämnden köper avser bl.a. bad, idrottshallar, idrottsplats och ridanläggningar. Av stadens tolv fritidsanläggningar för barn och ungdom, bedrivs en, Augustendals fritidsanläggning, på entreprenad av föreningen Stockholms läns avdelning 4H. Kultur- och fritidsnämnden har köpt huvudverksamhet för 6,1 mkr, vilket är en ökning med 7,3 procent (0,4 mkr) jämfört med föregående år.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden visar ett underskott på 15,3 mkr jämfört med budget (-8,0 mkr år 2014).

Den främsta anledningen till avvikelsen är ökade volymer inom förskola och grundskola samt ökade kostnader för tilläggsbelopp för elever med stora behov i grundskolan.

De totala intäkterna är högre än budget beroende på nya specialdestinerade statsbidrag t.ex. lågstadiesatsningen, mindre barngrupper i förskolan, statsbidrag för nyanlända samt ökade föräldraavgifter för maxtaxa.

De totala kostnaderna är högre än budget. Anledningen är främst ökade kostnader för tilläggsbelopp inom grundskolan samt fler barn i förskola och fler elever i grundskola än budgeterat. Tilläggsbeloppet ökar till stor del på grund av arbete med att få elever med stor frånvaro och hemmasittare tillbaka till skolan. I många fall krävs placeringar vid specialskolor. En annan orsak är att med ökad elevtillströmning följer även fler barn med olika behov av extra resurser. När det gäller de ökade volymerna framför allt inom grundskolan är en orsak ett ökat antal asylsökande och anhöriga.

Förskoleverksamheten visar ett underskott på 2,8 mkr, vilket främst beror på fler barn i förskolan jämfört med budget. Resultatenheterna inom förskolan redovisar ett överskott.

Grundskoleverksamheten visar ett underskott på 12,1 mkr, som främst förklaras av fler elever i grundskolan och på fritidshem samt ökade kostnader för tilläggsbeloppet. Orsaken till att elevantalet ökat är både nyinflyttningen, men också en ökad tillströmning av nyanlända elever under hösten. Resultatenheterna inom grundskolan visar ett överskott.

Gymnasieverksamheten visar ett överskott på 1,8 mkr. Även inom gymnasieskolan har fler nyanlända elever tagits emot under hösten. Solna Gymnasium visar överskott jämfört med budget.

Grundskoleverksamheten och gymnasieverksamheten visar tillsammans ett underskott på 0,3 mkr. Inom grundskoleverksamheten har det varit fler elever, medan det varit färre elever inom gymnasieverksamheten.

Gemensam verksamhet visar ett underskott på 1,9 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden har under året köpt förskole- och skolplatser för 535,0 mkr, vilket är en ökning med 28,3 mkr jämfört med föregående år. Ökningen motsvarar 5,6 procent.

Under 2015 har antalet barn och elever i förskolor och skolor ökat med 314. Sammanlagt var 11 132 barn och elever inskrivna i förskole-, grundskole- eller gymnasieverksamhet. Av dessa gick 4 949 i fristående eller andra kommuners verksamheter, vilket motsvarar 44,5 procent. Året innan var andelen 44,3 procent.

Inom förskolan valde 42,0 procent fristående eller annan kommuns förskola. Året innan var andelen 41,8 procent. Antalet barn har under året ökat i de egna kommunala förskolorna och i de fristående förskolorna och ligger på samma nivå i andra kommuners förskolor.

Andelen elever i grundskolan som väljer fristående eller annan kommuns skola minskade till 2014 men har nu ökat något från 34,4 procent till 35,1 procent 2015. Antalet elever har ökat både i de kommunala skolorna, i andra kommuners skolor och i fristående skolor.

I gymnasieskolorna valde 88,2 procent fristående eller annan kommuns skola, vilket är 0,4 procentenheter mer än 2014.

Utöver platser i förskola, grundskola och gymnasium köps skolplatser inom grundsärskola av både fristående och av andra kommuner. Inom verksamhetsområde gymnasiesärskola har Solna stad ingen egen verksamhet utan samtliga platser köps av andra kommuner och fristående skolor.

Kompetensnämnden

Kompetensnämnden visar ett underskott på 1,2 mkr jämfört med budget (-1,0 mkr år 2014). Avvikelsen beror på minskade statsbidrag och ökade volymer inom vuxenutbildningen. Under de senaste åren har volymerna inom vuxenutbildningen ökat och det finns flera faktorer som bidragit till detta, bl.a. befolkningstillväxten, konjunkturläget och utbildningsreformer.

Kompetensnämndens utbildningsverksamhet inklusive svenska för invandrare (SFI) är utlagd på entreprenad. Nämnden har upphandlade avtal med 22 leverantörer av grundläggande och gymnasial komvux samt 5 leverantörer av SFI. Nämnden köper även utbildning av offentliga leverantörer. Nämnden har genom dessa avtal erbjudit 3 465 elever möjlighet att studera inom vuxenutbildningen. Nämnden har också upphandlade avtal avseende samhällsorientering med 6 leverantörer genom Centrum för samhällsorientering samt avtal med Elvira kunskapsutveckling avseende praktiskt stöd vid bosättning av vissa nyanlända invandrare.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet uppgår till 29,8 mkr, vilket är en minskning med 12,1 procent (4,1 mkr) jämfört med föregående år. Det är köp av gymnasial vuxenutbildning som minskar. Statsbidragen till den gymnasiala vuxenutbildningen har minskat.

Socialnämnden

Socialnämnden visar ett överskott på 8,3 mkr jämfört med budget (8,6 mkr år 2014). Överskottet beror framför allt på att kostnaderna för försörjningsstöd är lägre än budget och att intäkterna från Migrationsverket är högre än budget. Under hösten ökade inströmningen av ensamkommande flyktingbarn- och ungdomar.

Delar av socialnämndens verksamheter och flera insatser som erbjuds köps av entreprenörer och av staten. Verksamhet bedrivs också tillsammans med andra kommuner. Socialnämnden har köpt huvudverksamhet för 189,8 mkr, vilket är en ökning med 9,1 procent (15,9 mkr) jämfört med föregående år. De ökade kostnaderna avser främst fler antal vårdryggn för ensamkommande flyktingbarn jämfört med föregående år.

Familjerättsnämnden

Familjerättsnämnden visar ett underskott 0,3 mkr jämfört med budget (-0,1 mkr år 2014). Antalet vårdnads-, umgänges- och boendeutredningar har ökat, vilket lett till eftersläpningar och kötider, som medfört behov av personalförstärkningar.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden visar överskott på 1,5 mkr jämfört med budget (21,5 mkr år 2014). För verksamheter enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är nettoöverskottet 1,7 mkr. Överskottet beror främst på senare startdatum för ett antal nya boendeplaceringar för vuxna och volymminskningar för korttidsvistelse, korttidstillsyn och avlösarservice. Överskottet reduceras genom högre kostnader till följd av volymökningar för daglig verksamhet och personlig assistans.

Verksamheter enligt Socialtjänstlagen (SoL) och övriga verksamheter visar sammantaget ett mindre underskott på 0,2 mkr. Hemtjänstverksamheten visar underskott bl.a. beroende på volymökningar. För insatserna boendestöd och anhöriganställda är kostnaderna lägre än budget. Vård- och omsorgsboende visar överskott, som beror på uppsagda platser, minskade kostnader för tomtygn och lokalkostnader.

De totala kostnaderna för köp av huvudverksamhet inom omvårdnadsnämnden uppgår till 624,8 mkr, vilket är en ökning med 2,5 procent (15,1 mkr) jämfört med föregående år.

Förändringen beror på indexökningar inom vård- och omsorgsboende, hemtjänst och LSS-verksamhet. Volymökning inom LSS-verksamhet och övrig verksamhet. Volymminskning inom den upphandlade hemtjänsten, till stor del beroende av att hemtjänsten driven av egen regi, har ökat sin andel av antal kunder, samt volymminskning inom vård- och omsorgsboende.

I Solna finns nio vård- och omsorgsboenden, varav ett drivs i egen regi. Per den 31 december 2015 fanns 553 personer i vård- och omsorgsboendena. Förutom dessa platser köper omvårdnadsnämnden, vid behov, ett 90-tal platser, varav de flesta utanför kommunen. Under 2015 har totalt 868 personer bott i vård- och omsorgsboende.

Solnaborna har möjlighet att välja sin utförare av hemtjänst. Den sista december 2015 fanns, förutom kommunal regi, 28

utförare av hemtjänst i staden och 1 081 hemtjänstkunder.

Inom LSS-verksamheten finns 67 boendeplatser i Solna, varav 38 köps. Därutöver köper omvårdnadsnämnden enstaka platser i andra kommuner motsvarande 35 platser. Totalt fanns vid årsskiftet 102 personer boende enligt LSS.

Inom daglig verksamhet köps 159 platser och för insatserna korttidsstillsyn och korttidsvistelse köper nämnden 29 respektive 34 platser.

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten visar ett överskott på 0,4 mkr jämfört med budget (-0,1 mkr år 2014). Den främsta förklaringen till överskottet är lägre personalkostnader.

Investeringar

Nettoinvesteringarna exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 147,1 mkr, vilket är 84,2 mkr lägre än budget. I årets budget på 231,3 mkr ingår överförda anslag från 2014 på 37,0 mkr. Tekniska nämnden och kommunstyrelsen svarar för knappt 95 procent av årets avvikelse och redovisar överskott på 56,2 mkr respektive 23,7 mkr. Bidragande orsaker till detta är förskjutningar i tidplaner som en följd av pågående utredningar, upphandlingsprocess och omprioriteringar. Det gäller t.ex. projektet "Ulriksdals ishall" som påbörjas först under 2016 och upphandlingen inom "Telefoni och datakommunikation", som har varit föremål för överprövning.

Stadens investeringar sker i huvudsak inom tekniska nämnden. Nettoinvesteringarna uppgår till 131,2 mkr inom nämndens skattefinansierade verksamhet och avser projekt inom fastighet samt gata och trafik. Investeringsutgifterna för den affärsdrivande verksamheten är 0,6 mkr.

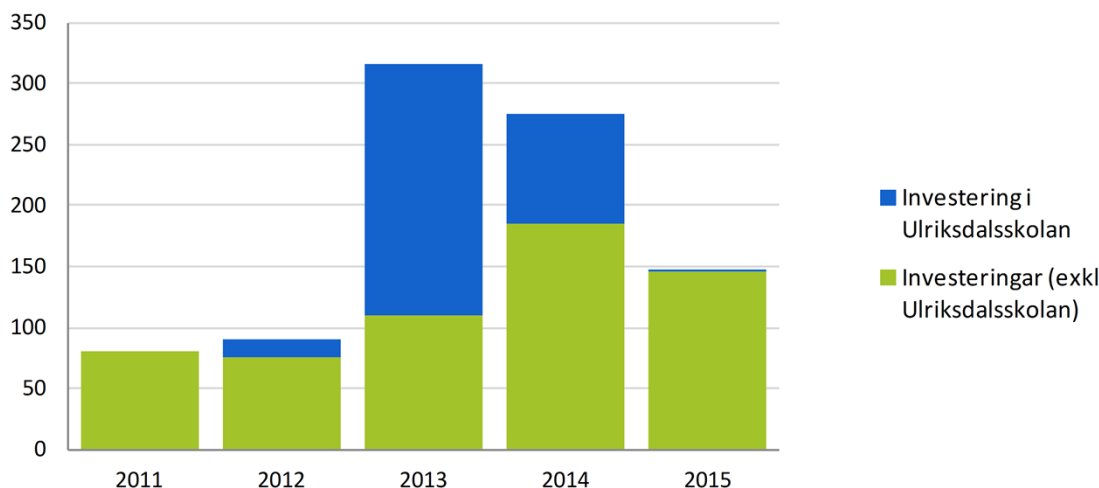
Investeringarna inom fastighet uppgår sammantaget till 106,5 mkr. Av dessa avser drygt 40 procent (45,1 mkr) "Hyresgästpassningar". Merparten av investeringsutgifterna avser lokalanpassningar för att möjliggöra ett mera effektivt utnyttjande av lokalytor och investeringar i infrastruktur i stadens lokaler. Upprustning av såväl inomhus- som utomhusmiljö har också genomförts på bl.a. ett antal förskolor och skolor. Inom "Fastighet, myndighetskrav och säkerhet" har satsningar framför allt gjorts på takarbeten. Av utfallet på 32,3 mkr avser ca 13 mkr takrenoveringar. Dräneringsarbeten har också genomförts vid Råsundaskolan och arbeten med inriktning på tillgänglighet och säkerhet på Skytteholmsskolans gård. Andra projekt avser bl.a. säkerhetsinstallationer, företrädesvis brandlarm vid skolor och åtgärder i skolkök. Inom "Energi och miljö" har fokus legat på projekt inom ventilation och energieffektivisering. Investeringsutgifterna för dessa projekt uppgår sammantaget till 14,3 mkr. Investeringarna inom "Nybyggnad" är 9,3 mkr och avser till stor del förskole- och skolpaviljonger samt kompletterande investeringar på Ulriksdalsskolan. Investeringarna inom "Idrott" på 5,5 mkr avser bl.a. annat nytt konstgräs på Skytteholms Idrottsplats, takarbeten i Vasalundshallen och ombyggnad av omklädningsrum.

Investeringarna inom "Gata och trafik" uppgår till 24,7 mkr. Trafiklösningarna i och omkring Arenastaden har färdigställts under året. Vägbron vid Kolonnvägen och väganlutningen till Enköpingsvägen togs i drift i början av juni. Även arbetena kring cirkulationsplatsen Frösundaleden/Dalvägen och korsningen Frösundaleden/Kolonnvägen är avslutade. Andra större satsningar under året är projekt inom belysning, allmänna lekplatser och trafiksignaler.

Kommunstyrelsens investeringar avser till övervägande delen stadsövergripande IT-investeringar och uppgår till 6,1 mkr. Förskjutningen i tidplanen för projekt "Telefoni och datakommunikation" har påverkat projekt "Skoldigitalisering", ett projekt som även kommer att pågå under kommande år. Betydande IT-investeringar har ändå kunnat genomföras under året genom att fokus istället lagts på utbyggnad av bl.a. datakommunikation i stadens lokaler.

Barn- och utbildningsnämndens investeringar avser IT-utrustning och övriga inventarier och uppgår till 4,2 mkr, vilket är 1,8 mkr lägre än budget. Kultur- och fritidsnämndens investeringsutgifter på 3,3 mkr, avser bl.a. arbeten på idrottsplatser, ombyggnad av Byparkens lek- och utemiljö samt konst. Nämndens utfall är 0,4 mkr lägre än budgeterat. Investeringsutfallet för övriga nämnder uppgår sammantaget till 1,6 mkr, vilket innebär ett överskott på 2,0 mkr.

Nettoinvesteringar, 2011 - 2015, mkr

Investeringsvolymen har under den senaste femårsperioden varierat mellan 81 mkr och 316 mkr. Nettoinvesteringarna uppgår sammantaget under denna period till 909,1 mkr, varav 311,4 mkr avser den nya Ulriksdalskolan. Den höga investeringsvolymen 2013 och 2014 förklaras av att byggnationen av den nya skolan genomfördes under dessa år. Vid avstämning av det finansiella målet avseende investeringsvolymen ingår inte utgifterna för den nya skolan då investeringar i samband med exploatering av utbyggnadsområden ligger utanför detta mål.

Nettoinvesteringar per nämnd, 2014 – 2015, mkr

	2015 Budget	2015 Bokslut	2015 Avvikelse	2014 Bokslut
Kommunstyrelsen	29,8	6,1	23,7	4,8
Byggnadsnämnden	0,1	0	0,1	-
Tekniska nämnden	187,4	131,2	56,2	249,0
Tekniska nämnden: Affärsverksamheten	0,7	0,6	0,1	1,1
Kultur- och fritidsnämnden	3,8	3,3	0,4	2,5
Barn- och utbildningsnämnden	6,0	4,2	1,8	16,4
Kompetensnämnden	0,1	0,1	0	0
Socialnämnden	1,2	0	1,2	0
Familjerättsnämnden	0,1	0	0,1	0
Omvårdnadsnämnden	2,0	1,4	0,6	1,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,1	0,1	0,0	0
Summa nämnder	231,3	147,1	84,2	275,3

Exploatering

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 87,4 mkr jämfört med 46,8 mkr 2014. De avser exploateringsutgifter för allmän platsmark och de större projekten under året är Ulriksdalsfältet (45,4 mkr), Stora Frösunda (25,5 mkr) samt kvarteret Rödlöken i Huvudsta (5,1 mkr).

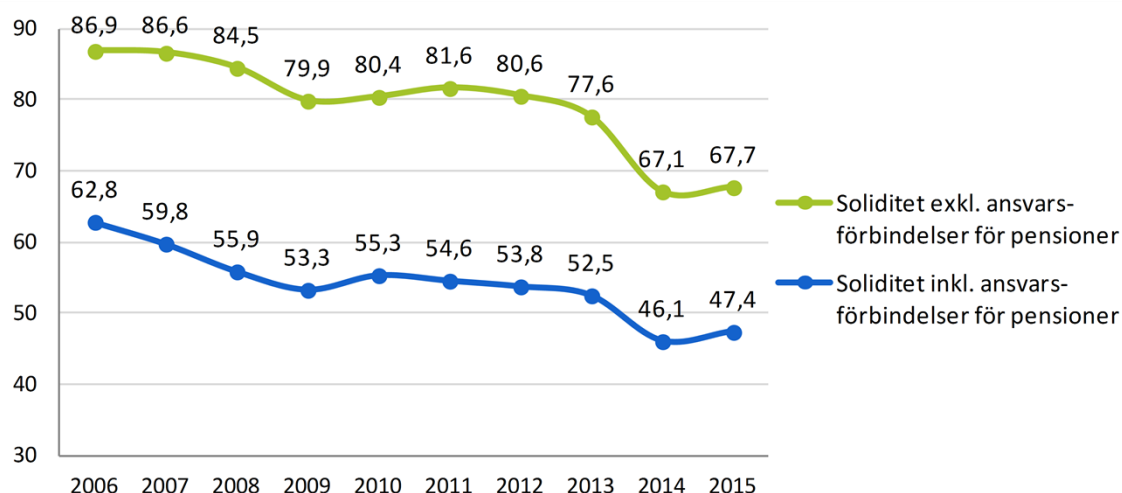
Förtbetalda intäkter i form av gatukostnadsersättning redovisas som långfristig skuld. Skulden har ökat netto med 42,1 mkr och uppgår totalt till 495,1 mkr. Exploatörer har under 2015 betalt in gatukostnadsersättning på 45,7 mkr.

Gatukostnadsersättningen intäktsförs i takt med att färdigställda exploateringsprojekt skrivs av. Upplösningen har minskat skulden med 3,6 mkr. Av skulden avser 101,4 mkr färdigställda exploateringsområden, där 44,4 mkr är gatukostnadsersättning för gator och parkanläggningar i Frösunda park, Norra Frösunda enligt beslutad lyftplan. Inbetalda gatukostnadsersättningar för pågående exploateringsprojekt uppgår till 393,7 mkr, där 250,5 mkr avser Ulriksdalsfältet och 81,1 mkr avser Stora Frösunda, se även noten om "Långfristiga skulder"

Finansiering med egna medel

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Vid utgången av 2015 uppgår soliditeten till 67,7 procent. Jämfört med den genomsnittliga soliditeten för landets kommuner (47,6 % år 2014 enligt SCB) har Solna en hög soliditet. Om hänsyn även tas till de pensionsförpliktelser som enligt den kommunala redovisningslagen redovisas inom linjen, dvs. utanför balansräkningen, ligger soliditeten på 47,4 procent 2015.

Soliditet, 2006 - 2015, procent

Under 2013 minskade soliditeten med 3 procent, vilket främst förklarades av en ökad investeringsvolym samt ökning av den långfristiga skulden för gatukostnadsersättning. Minskningen i soliditet 2014 med 10,5 procentenheter jämfört med föregående år beror främst på förpliktelsen att medfinansiera tunnelbanan. Allt eftersom stadens kostnader och intäkter för tunnelbanebyggnaden realiserar under de kommande tio åren, kommer därmed stadens soliditet att förbättras i motsvarande mån. Soliditeten 2015 är något högre (0,6 procentenheter) jämfört med 2014.

Soliditet, 2011 – 2015, mkr och procent

	2015	2014	2013	2012	2011
Soliditet, %	67,7	67,1	77,6	80,6	81,6
Tillgångsförändring, mkr	48	828	405	72	37
Förändring eget kapital, mkr	70	-1	172	5	89

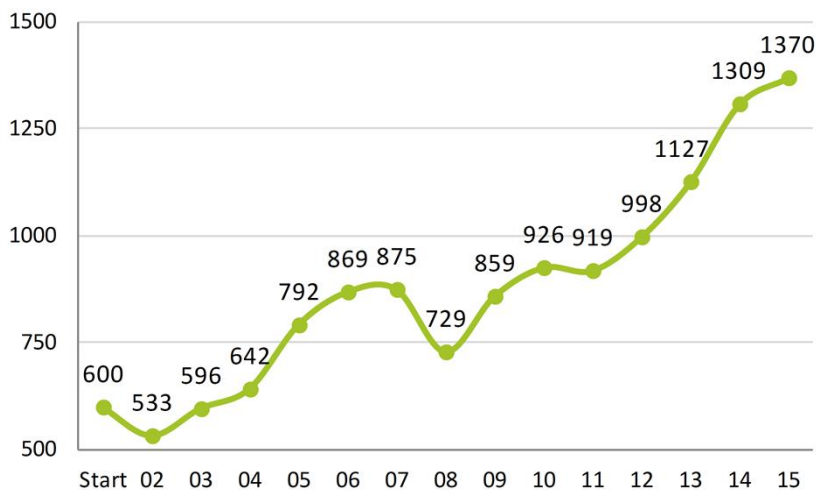
Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 685,8 mkr. Kassaflödet är justerat med ej likviditetspåverkande poster som avsättningar och avskrivningar. Det positiva kassaflödet beror till största delen på ett positivt kassaflöde från medelsförvaltningen samt på årets resultat. Kassaflödet från investeringsverksamheten är negativt och uppgår till 1 015,4 mkr, beroende på årets investeringar i materiella anläggningstillgångar på 234,4 mkr samt på investeringar i finansiella anläggningstillgångar på 781,0 mkr. Kassaflödet från finansieringsverksamheten är positivt och uppgår till 716,7 mkr. Under året har stadens utlåning till koncernföretagen avslutats och omvandlats till aktieägartillskott till bolagen. Norrenergi & Miljö AB har amorterat ett lån på 33,3 mkr, vilket medfört ett positivt nettokassaflöde. En extra medlemsinsats i Kommuninvest ekonomisk förening på 57,5 mkr och kapitaltillskott på 61,7 mkr till Arenabolaget i Solna KB har betalats ut.

Medelsförvaltning

Marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj är 2 063,8 mkr per den sista december 2015, jämfört med 2 357,8 mkr vid förra årsskiftet. Under 2015 har totalt 355 mkr tagits ut ur likviditetsförvaltningen. Anledningen till uttagen är främst övertagande av allmän platsmark i Arenastaden, extra medlemsinsats Kommuninvest ekonomisk förening samt kapitaltillskott till Arenabolaget i Solna KB.

Under 2002 investerades kapitalet på 1 000 mkr från försäljningen av aktierna i Solnabostäder AB till Signalisten i enlighet med Solna stads finanspolicy. Av kapitalet placerades 600 mkr med en placeringshorisont som överstiger tio år i en värdepappersportfölj som innehåller svenska och globala aktier samt svenska räntebärande värdepapper. Marknadsvärdet på de 600 mkr som ursprungligen investerades i den långsiktiga kapitalförvaltningen är per den sista december 1 370,3 mkr.

Den övriga delen placerades på kortare sikt i en värdepappersportfölj som enbart innehåller svenska räntebärande värdepapper. Under 2008 - 2009 tillfördes den kortsiktiga förvaltningen 800 mkr i samband med att Norrenergi & Miljö AB löste stadens reversfordran på 1 066,7 mkr. Den portföljen handlar om en mer kortsiktig likviditetsförvaltning av medel som staden planerar att behöva använda inom en tioårsperiod. Under 2015 har 350 mkr överförs från räntebärande värdepapper för att placeras i likvida medel på stadens koncernkonto. Värdet på portföljen uppgick per den sista december 2015 till 693,5 mkr.

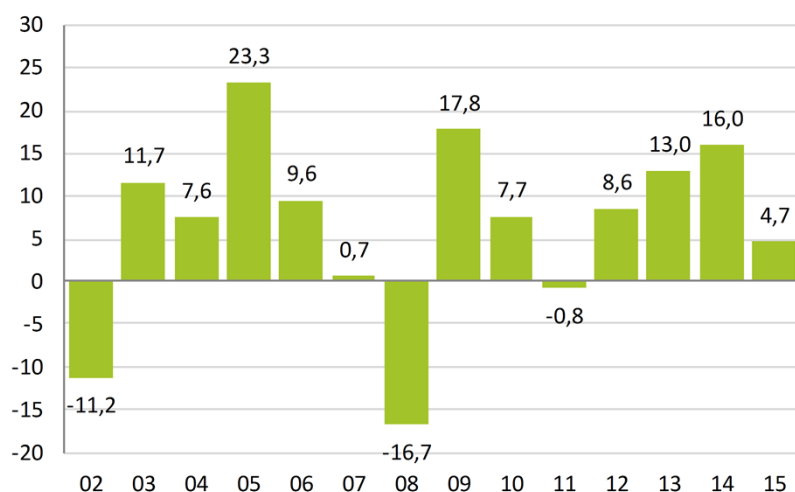
Långsiktig kapitalförvaltning, marknadsvärde, 2002 – 2015, mkr

Marknadsvärdet på stadens långsiktiga kapitalförvaltning är 1 370,3 mkr och ökningen under 2015 är 61,8 mkr. Avkastningen i den långsiktiga kapitalförvaltningen uppgår sammantaget till 4,7 procent, (1,3 procentenheter lägre än jämförelseindex). Avkastningen på stadens svenska aktiefonder har uppgått till 4,0 procent och de globala aktiefonderna med 8,3 procent. Avkastningen på de långsiktiga räntebärande värdepappren har i rådande lågräntemiljö varit låg och uppgått till 0,9 procent under 2015.

De globala aktierna har slagit sitt jämförelseindex medan svenska aktier och svenska räntevärdepapper haft en avkastning lägre än index.

Kapitalet förvaltas på lång sikt för att täcka framtida investeringar samt pensionsutbetalningar och placeras för att uppnå en årlig avkastning som överstiger inflationen med fyra procentenheter över en rullande femårsperiod. Under de senaste fem åren har kapitalförvaltningen genererat en genomsnittlig årlig avkastning på 8,2 procent. Kapitalförvaltningen har överträffat målsättningen för den årliga avkastningen om en avkastning med KPI plus fyra procentenheter under åren 2011 – 2015 med 3,7 procentenheter.

Långsiktig kapitalförvaltning, totalavkastning, 2002 – 2015, procent

Enligt god redovisningssed ska värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Per den sista december 2015 är marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj 2 063,8 mkr, vilket är 150,3 mkr högre än anskaffningsvärdet. Värdepappersportföljen är värderad till anskaffningsvärdet.

Pensionsförpliktelser

Det totala pensionsåtagandet för stadens anställda uppgår till 1 579,3 mkr inklusive löneskatt. Åtagandet redovisas dels som avsättning i balansräkningen, dels som ansvarsförbindelse.

Som avsättning redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade från 1 januari 1998. Avsättning består av förmånsbestämd pension, ålderspension, efterlevande pension samt visstidspension. Den del som förvaltas av arbetsgivaren uppgår till 302,2 mkr inklusive löneskatt. Jämfört med 2014 är det en ökning med 26,3 mkr. Ökningen beror främst på nyintjänande av pensioner, tillkommande och avslutade anställningar och pensioner. Pensionsutbetalningar på ca 6 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i avsättningen.

Avsättningar avseende särskild avtalspension enligt överenskommelse (SAP-sök) uppgår till 22,6 mkr och räknas som omstruktureringsåtgärder. Dessa avsättningar har minskat med 7,8 mkr jämfört med 2014. De totala pensionsavsättningarna för staden uppgår till 324,8 mkr inklusive löneskatt.

I ansvarsförbindelsen ingår förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades före 1998. Kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Förpliktelsen uppgår till 1 254,6 mkr inklusive löneskatt, vilket är en minskning med 33,2 mkr jämfört med 2014. Pensionsutbetalningar på ca 58 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i ansvarsförbindelsen. Den totala förpliktelsen redovisas enligt den kommunala redovisningslagens regler utanför balansräkningen.

Staden tecknade 2009 en pensionsförsäkring med KPA pension avseende intjänade pensionsförmåner till f.d. Brandförsvarsförbundet. För 2015 redovisar försäkringen överskottsmedel på ca 1,0 mkr.

Den avgiftsbestämda delen uppgår till 36,5 mkr exklusive löneskatt. Den redovisas som kortfristig skuld och betalas ut i mars 2016 till den förvaltare som den anställda har valt. Övriga pensionsförpliktelser förvaltas genom så kallade återlån och används i den löpande verksamheten. Staden har en värdepappersportfölj vars marknadsvärde uppgår till 2 063,8 mkr den sista december 2015. Tillgångarna är inte öronmärkta och placerade som pensionsmedel. De medel som förvaltas på lång sikt kan enligt stadens finanspolicy användas till såväl framtida investeringar som pensionsutbetalningar.

Pensionsförpliktelse inkl. löneskatt, 2013 – 2015, mkr

	2015	2014	2013
Pensioner intjänade från 1998	296,5	269,7	231,8
Visstidspensioner	5,7	6,2	7,1
Pensioner omstrukturering (SAPsök)	22,6	30,4	28,4
Summa avsättning	324,8	306,3	297,2
Pensioner intjänade före 1998	1 254,6	1 287,8	1 329,9
Varav pensionsåtaganden för politiker*	46,5	41,9	26,2
Summa ansvarsförbindelse	1 254,6	1 287,8	1 356,1
Summa pensionsförpliktelser	1 579,3	1 594,1	1 653,3

* Från och med 2014 redovisas åtagande för både aktiva och passiva förtroendevalda. 2013 redovisas bara åtaganden för aktiva politiker.

Koncernåtaganden

Vid utgången av år 2015 uppgår Solna stads borgensförbindelser till 1 665,0 mkr, en minskning med 636,7 mkr från år 2014. Minskningen förklaras av minskat åtagande gentemot Norrenergi och Miljö AB med 500 mkr, Signalisten 100 mkr samt Norrenergi AB 36,6 mkr.

Signalisten har per den 31 december 2015 lån för 350 mkr med staden som borgensman och därutöver borgar staden för Signalistens checkräkningskredit på 100 mkr.

Stadens borgensåtagande för Norrenergi & Miljö AB uppgår till 866,7 mkr. Borgensåtagandet för Norrenergi AB:s bankfinansiering uppgår till 46,7 mkr.

Borgensåtagandet för Arenabolaget i Solna KB uppgår per den sista december 2015 till 297,3 mkr. I kommunfullmäktige i november 2012 verkställdes beslut om förlusttäckningsgaranti för Sweden Arena Management KB. Ägarna har förbundit sig att tillskjuta medel till bolaget för täckning av förlust som efter revisionen fastställs i årsredovisningar. Solnas andel av förlusttäckningen för år 2013 uppgick till 34,0 mkr och för 2014 uppgick siffran till 44,3 mkr.

Under 2014 beslutades att driften av Friends Arena övertas av den franska evenemangsoperatören Lagardère Unlimited Stadium Solutions från år 2015. I beslutet ingick även att överföra förlusttäckningsgarantin från Sweden Arena Management till Arenabolaget i Solna KB samt att godkänna ett kapitaltillskott till Arenabolaget på 66,8 mkr. Solnas andel för förlusttäckningen för år 2015 för Arenabolaget är preliminärt 44,9 mkr.

Vid ingången av 2015 uppgick utlåningen till koncernföretagen Norrenergi AB, Solna Vatten AB samt Råsunda Förstads AB till sammanlagt 674,7 mkr. Under 2015 har den koncerninterna utlåningen omvandlats till kapitaltillskott från staden till bolagen och utlåningen per 2015-12-31 uppgår till 0,0 mkr.

Risken att stadens borgensåtaganden behöver infrias bedöms som låg.

Internkontroll och konkurrensutsättning

Internkontroll

Kommunstyrelsen har gjort en analys av nämndernas avrapportering av internkontrollen, i enlighet med respektive internkontrollplan för 2015. Nämnderna har på ett systematiskt sätt återrapporterat 2015 års arbete med internkontrollen i respektive årsredovisning. En positiv utveckling är tydlig inom området genom att både planering och uppföljning av internkontroll sker alltmer systematiskt och enhetligt. I återrapporteringen till respektive nämnd ingår en beskrivning av funna avvikelser samt hur de föranlett justeringar av rutiner och anvisningar.

Internkontrollarbetet har under 2015 även utvecklats genom synpunkter i revisionsrapporter och spridningen av goda exempel inom staden. I arbetsprocessen med verksamhetsplan och budget ingår en risk- och väsentlighetsanalys. Risk- och väsentlighetsanalysen kartlägger risker i verksamhetens organisation, rutiner och system. I processen ingår riskinventeringar, prioriteringar och kvantifieringar. Successivt vidareutvecklas även kontrollmomenten.

Det sammantagna intrycket är att processerna fungerar och att internkontrollen visat goda resultat samt har bidragit till utveckling av rutiner, processer och kontrollmoment. Vid avvikelser av omfattande art ska nämnden omgående informera kommunstyrelsen. Under 2015 har det dock enbart uppdagats avvikelser, som har kunnat hanteras och rapporterats inom respektive nämnd. För mer information, se respektive nämnds årsredovisning.

Uppföljning av entreprenader och leverantörer

Uppföljningen av driftentreprenörer är ett komplement till nämndernas internkontroll. Driftentreprenad är kommunal verksamhet där hela eller delar av verksamheten bedrivs av annan än kommunens egenregi.

Kommunstyrelsens uppföljning av driftentreprenörers seriositet och ekonomiska ställning har utökats till att omfatta stadens samtliga leverantörer (2 799) av varor och tjänster under perioden januari till september 2015. Bedömningen i uppföljningen var att risk kan föreligga i relation till 76 leverantörer. Det var 41 leverantörer som saknade F-skatt och 35 leverantörer med rating intill uppsatta gränsvärden. Efter en individuell och djupare analys bedöms ingen av leverantörerna som en väsentlig risk för staden.

Konkurrensutsättning

Utvecklingsarbetet avseende konkurrensutsättning och upphandling har fortsatt under 2015. Arbetet med att förbättra stadens avtalsuppföljning pågår. Under 2015 har staden gått med i Stockholms inköpscentral, vars syfte är att etablera regionala ramavtal för kommuner i Stockholmsregionen. Nämnderna har under året kontinuerligt och tillsammans arbetat med verksamhetsutveckling och uppföljning inom området.

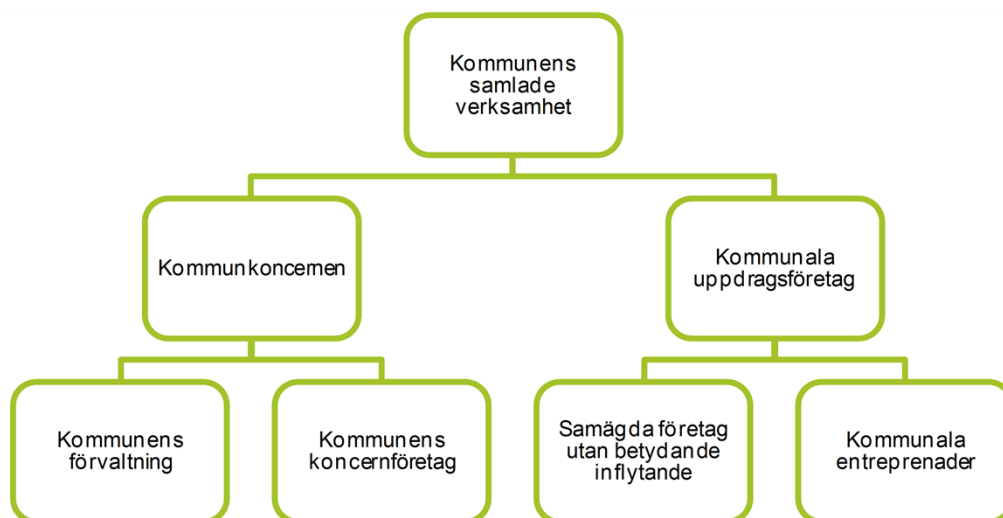
Större upphandlingar och konkurrensutsättningar som har gjorts under 2015 är bl.a. olika byggentreprenader, ramavtal inom det tekniska området (måleri, el, tak och ventilation), asylboenden (olika former), insatser för barn och unga, trygghetslarm, persontransporter, storhushållsprodukter, lönesystem samt avrop avseende it- och teknikkonsulter. Upphandlingen av datakommunikation och telefoni har avbrutits och kommer att återupptas under 2016. Det snabbt ökande antalet flyktningar under 2015 har medfört att upphandlingar har gjorts av olika boenden. För mer information, se respektive nämnds årsredovisning.

Stadens företag och sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta en sammanställd redovisning (koncernredovisning). Syftet med koncernredovisningen är att ge en helhetsbild av stadens ekonomi och åtaganden. Enligt rekommendation nr 8.2 från Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska årsredovisningen innehålla en beskrivning av kommunens samlade verksamhet vilket är en vidare definition än kommunkoncernen.

I den sammanställda redovisningen visas stadens och de av staden ägda företagens verksamhet sammantaget. Här ingår företag där staden har ett betydande ägande och ett betydande inflytande. Utifrån analys av företagens redovisning av verksamhet samt revisorernas granskning, finner staden att företagen under 2015 har bedrivit verksamheten i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunala entreprenader ägs inte av staden utan dessa företag driver verksamhet på stadens uppdrag, upphandlade i konkurrens. Omfattningen av kommunala entreprenader redovisas i avsnittet Utveckling av kostnader och intäkter samt i beskrivningen av nämnderna.

Kommunkoncernen

Inom Solna kommunkoncern finns verksamheter som bedrivs i Solna stad och i företagsform genom aktiebolag och stiftelse. Företagen är helt eller delvis ägda av Solna stad. De företag som ingår i koncernredovisningen är de som staden har ett betydande inflytande i. Dessa är Bostadsstiftelsen Signalisten med dotterbolaget Solnabostäder AB, Råsunda Förstads AB med dotterbolaget Överjärva Gård AB, Norrenergi & Miljö AB med dotterbolaget Norrenergi AB och Solna Vatten AB.

Ett betydande inflytande anses i allmänhet föreligga när röstandelen överstiger ca 20 procent. Från och med år 2014 konsolideras inte längre Råsta Holding AB, Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena Management KB i den sammanställda redovisningen. Solnas ägarandel i Arenabolaget i Solna KB och i Sweden Arena Management KB understiger 20 procent. I det tredje bolaget, Råsta Holding AB, är ägarandelen 25 procent men den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent.

Bostadsstiftelsen Signalisten, Råsunda Förstads AB och Norrenergi & Miljö AB utgör egna koncerner. Fastighets AB Falkeneraren bedriver ingen verksamhet och ingår i kommunkoncernen som vilande bolag. Kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten ingår inte i den sammanställda redovisningen. Solna stads ägarandel uppgår till ca 20 procent i dessa kommunalförbund, men inflytandet kan inte anses betydande eftersom Solna innehar 4 av totalt 35 röster respektive 7 av 49 röster i respektive fullmäktige.

Positivt resultat i koncernen

Årets resultat för koncernen är positivt och uppgår till 197,5 mkr (166,2 mkr år 2014).

I årets resultat ingår jämförelsestörande intäkter med 39,1 mkr för återbetalda premier från AFA försäkring och försäljning av exploateringsmark i staden. De jämförelsestörande kostnaderna på 21,1 mkr avser kostnader för strukturomvandling, strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter och kostnader för stadens utbyggnad. Koncernens skattekostnader är högre än år 2014 och uppgår till 53,7 mkr (46,4 mkr år 2014).

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar är positivt med 224,4 mkr (187,7 mkr år 2014). Solna stads resultat är 69,6 mkr.

Positiva resultat i koncernbolagen

Norrenergi & Miljö AB (inklusive dotterbolaget Norrenergi AB) redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 170,3 mkr (37,0 mkr år 2014). I slutet av 2004 förvärvade Norrenergi & Miljö AB samtliga aktier i Norrenergi AB. Förvärvet finansierades genom reverser från ägarkommunerna Solna och Sundbyberg.

För att långsiktigt stärka värdet på bolaget och minimera risken för en eventuell nedskrivning av aktier och andelar i Norrenergi AB hade ägarkommunerna under 2013 - 2015 haft en kapitaltäckningsgaranti på 600 mkr, varav Solnas andel var 400 mkr. Denna garanti kunde avslutas i april 2015.

Norrenergi AB redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 252,3 mkr (216,8 mkr år 2014). Intäkterna uppgår till 763,3 mkr 2015 jämfört med 776,0 mkr 2014. Minskningen av försäljningsintäkterna mellan åren beror på minskade anslutningsavgifter för fjärrkyl nätet jämfört med 2014. Försäljningsvolymen minskade något då 2015 var ett varmare år än 2014.

Kostnaderna uppgår till 505,4 mkr, vilket är 29,6 mkr lägre än föregående år. Ett avtal om att köpa värme från Fortum Värme har tecknats som säkrar Norrenergis tillgång till basproduktion. Avsikten är att optimera produktionen. All fjärrvärme och fjärrkyla som levereras till kund är märkt med Naturskyddsföreningens bra miljöval. Under 2015 uppgick andelen förnybar energi i bolagets samlade produktion till 99,6 procent inklusive transporter. Bolaget har lämnat koncernbidrag till moderbolaget med 56,6 mkr.

En fortsatt stor efterfrågan på miljömärkt fjärrvärme och fjärrkyla medförde att 67 nya leveranskontrakt kunde tecknas under året. Vid nyförsäljning av fjärrvärme ligger tyngdpunkten i första hand på de stora nyexploateringsprojekten i Järvastaden, Ursvik, Ulriksdalsfältet och Arenastaden. När det gäller fjärrkyla sker den huvudsakliga nyförsäljningen i Arenastaden.

Bostadsstiftelsen Signalisten (inkl. Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 43,6 mkr (95,0 mkr år 2014). Hyresintäkter och övriga förvaltningsintäkter uppgår till 379,3 mkr jämfört med 387,8 mkr 2014. En försäkringsersättning på 16,8 mkr avseende brand i Hagalund medförde högre intäkter 2014. Kostnader uppgår till 250,3 mkr, vilket är 35,5 mkr högre än föregående år. Underhållskostnaderna har ökat 30,7 mkr. Avskrivningarna på 68,1 mkr är 9,0 mkr högre än föregående år. Dotterbolaget Solnabostäders resultat efter finansiella poster uppgår till 41,0 mkr (62,1 mkr år 2014).

För koncernen *Råsunda Förstads AB* (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 0,6 mkr (3,3 mkr år 2014). Moderbolagets resultat efter finansiella poster är 2,6 mkr (4,9 mkr år 2014). Dotterbolaget Överjärva Gårds resultat efter finansiella poster är negativt med 2,0 mkr (-1,6 mkr år 2014). Moderbolaget har lämnat koncernbidrag på 2,0 mkr till dotterbolaget Överjärva Gård AB.

I december träffade bolaget och fastighetsägaren Huvudsta Bostads AB en överenskommelse om att erbjuda de andrahandshyresgäster som hyr av Råsunda Förstads förstahandskontrakt med fastighetsägaren som hyresvärd. Uthyrningsläget för lokaler är tillfredsställande. Genom uthyrningen till Fitness 24/Seven har vakansgraden minskat i Industriviadukten och nu kvarstår ca 1 000 kvadratmeter outhyrt.

Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster med 4,0 mkr (8,1 mkr år 2014). Avgiftsintäkterna uppgår till 97,9 mkr, vilket är 4,5 mkr högre än år 2014, främst beroende på högre intäkter från anslutningsavgifter. Kostnaderna uppgår till 93,3 mkr, vilket är 10,5 mkr högre än föregående år främst beroende på högre kostnader för inköp av vatten, rening av avlopp samt prioriterade underhållsinsatser på det befintliga ledningsnätet. Räntekostnaderna har minskat med 2,1 mkr jämfört med föregående år.

Under året har omfattande underhåll genomförts i Bergshamra och Huvudsta. Utbyggnaden av VA-försörjningen av en ny etapp i Ulriksdal har påbörjats. Bolagets mål om att antalet läckor ska vara färre än 20 stycken per år har uppnåtts då antalet läckor uppgår till 7 stycken. Målet avseende avloppsstopp har också uppnåtts.

Nettokostnaderna ökar i kommunkoncernen

Verksamhetens nettokostnader i kommunkoncernen, exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar, ökar med 209,5 mkr (9,5 %) i jämförelse med 2014. Verksamhetens intäkter ökar med 30,6 mkr (1,8 %) medan verksamhetens kostnader ökar med 213,1 mkr (5,8 %).

Den största ökningen av intäkterna svarar Staden för med 54,0 mkr där främst intäkterna från taxor och avgifter samt erhållna bidrag ökar. Intäkterna för Norrenergi & Miljö AB samt Signalisten minskar med 12,7 mkr respektive 8,5 mkr. Solna Vattens intäkter uppgår till 97,9 mkr, en ökning med 3,5 mkr jämfört med föregående år. Råsunda Förstads AB redovisar intäkter på 34,1 mkr och är i nivå med föregående år.

Stadens kostnader ökar med 198,0 mkr (6,4 %). Kostnader för personal, konsulter och tillfälligt inhyrd personal samt köp av huvudverksamhet är de grupper som ökar procentuellt mest jämfört med föregående år. Solna Vattens kostnader uppgår till 93,3 mkr, vilket är 10,5 mkr högre än 2014. Ökningen kommer genom högre inköp av vatten, rening av avlopp samt prioriterade underhållsarbeten. Koncernen Signalisten ökar sina rörelsekostnader med 44,6 mkr främst beroende på ökade underhållskostnader. Koncernen Norrenergi & Miljö AB minskar sina rörelsekostnader med 123,8 mkr jämfört med 2014 främst beroende på att avskrivningarna minskat med 90,5 mkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 3,8 procent (96,3 mkr) och uppgår till 2 648,5 mkr. Skatteintäkterna ökar med 184,5 mkr, vilket innebär en ökning med 6,3 procent. Nettokostnaderna för utjämning och generella statsbidrag ökar med 88,1 mkr och uppgår till 486,6 mkr.

Koncernens finansnetto var minus 13,9 mkr 2015, en försämring med 49,9 mkr jämfört med föregående år. Stadens finansnetto är 68,6 mkr lägre än föregående år, realisationsvinster i medelsförvaltningen uppgick till 16,1 mkr jämfört med 62,0 mkr år 2014. Koncernen Norrenergi & Miljö AB:s finansnetto har förbättrats med 22,2 mkr jämfört med föregående år.

Solna stads företag

Företag	Juridisk form	Solnas ägarandel, %	Medelantal anställda	Resultat efter finansnetto, mkr
Bostadsstiftelsen Signalisten (koncern)	stiftelse	100	52	43,6
Bostadsstiftelsen Signalisten	stiftelse	-	52	5,6
Solnabostäder AB	aktiebolag	-	-	41,0
Norrenergi & Miljö AB (koncern)	aktiebolag	67	74	170,3
Norrenergi & Miljö AB	aktiebolag	-	-	-56,5
Norrenergi AB	aktiebolag	-	74	252,3
Råsunda Förstads AB (koncern)	aktiebolag	100	7	0,6
Råsunda Förstads AB	aktiebolag	-	4	2,6
Överjärva Gård Ab	aktiebolag	-	3	-2,0
Solna Vatten AB	aktiebolag	100	5	4,0
Norrvatten	kommunalförbund	20	60	4,9
Käppalaförbundet	kommunalförbund	19	57	19,0
Råsta Holding AB (koncern)	aktiebolag	25		11,8
Sweden Arena Management KB	kommanditbolag	17		-43,1
Arenabolaget i Solna KB	kommanditbolag	17		-268,9
Storstockholms Brandförsvaret	kommunalförbund	5		13,7
SÖRAB	aktiebolag	5		
AB Vårlys	aktiebolag	7		
Solna Tenniscenter AB	aktiebolag	30		
Stockholmsregionens Försäkring AB	aktiebolag	6		
Fastighets AB Falkeneraren	vilande aktiebolag	100		

Staden hade 2 017 tillsvidareanställda per sista december 2015. Medelantalet anställda hos de företag som ingår i den sammanställda redovisningen var 138 anställda år 2015 varav 54 kvinnor och 84 män.

Koncernens balansomslutning

Koncernens balansomslutning uppgår till 8,649 miljarder kr vid utgången av 2015 jämfört med 8,461 miljarder kr år 2014.

Stiftelsen Signalisten inklusive Solnabostäder AB svarar för 1,7 miljarder kr och staden för 2,0 miljarder kr av totalt ca 4,7 miljarder kr i materiella anläggningstillgångar i koncernen, dvs. mark, byggnader, tekniska anläggningar, maskiner och inventarier.

Signalisten har under 2015 färdigställt 36 nya lägenheter genom ombyggnation. Den totala omflyttningen uppgick till 12,7 procent. Uthyrningen till nya hyresgäster (exklusive intern, ungdom och uthyrning till 65 + boende) uppgick till 119 lägenheter. Detaljplanearbete för planerad nyproduktion av ca 270 lägenheter har påbörjats under året. Ett stort antal av Signalistens lägenheter står inför förnyelse och stamreovering, ett arbete som kommer att pågå många år framöver.

Likviditeten visar förmågan att betala löpande utgifter och förfallna skulder i rätt tid. Koncernens likvida medel, uppgick den 31 december 2015 till 658,7 mkr, en ökning på 343,0 mkr jämfört med 31 december 2014. Ökningen förklaras främst av att staden avyttrat räntevärdepapper om 350 mkr och placerat dessa medel på särskilt konto i koncernkontot.

Soliditet och låneskuld

Mättet soliditet visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital och om det finns en "buffert" för framtida eventuella negativa årsresultat. Koncernens soliditet uppgår till 51,5 procent, vilket innebär en ökning med 1,2 procent jämfört med föregående år. Solna stad har i sitt eget bokslut en soliditet på 67,7 procent, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år.

Koncernens långfristiga låneskuld uppgår till 2 058,6 mkr, en ökning med 5,0 mkr jämfört med föregående år (2 053,6 mkr).

Koncernen Norrenergi & Miljö AB:s externa långfristiga skulder uppgår till 1 370,4 mkr, en minskning med 238,6 mkr jämfört med 2014. Bostadsstiftelsen Signalistens långfristiga skulder uppgår till 650,0 mkr och har ökat med 100,0 mkr jämfört med 2014.

Stadens förutbetalda intäkter i form av gatukostnadsersättning som redovisas som långfristig skuld uppgår till 495,1 mkr och har ökat med 42,0 mkr netto jämfört med föregående år.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar, dvs. årets investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar efter avdrag för investeringsbidrag, uppgår till 508,4 mkr, jämfört med förra årets investeringar på 567,6 mkr. Stadens nettoinvesteringar exklusive exploateringsverksamheten har minskat med 128,2 mkr jämfört med 2014. Solna Vatten har ökat investeringarna med 51,4 mkr jämfört med 2014. Staden svarar för nettoinvesteringar som uppgår till 147,1 mkr.

Norrenergi & Miljö AB har under året investerat för 83,1 mkr. Investeringarna utgörs till största delen av maskinutrustning och ledningsnät. Såväl fjärrvärme- som fjärrkylnätet har byggts ut.

Signalisten har under året utfört investeringar/pågående ny- och ombyggnader i befintliga fastigheter för 139 mkr. Det största projektet har varit förnyelseprojektet i Ritorp. Råsunda Förstads AB har investerat för 22,5 mkr där en omfattande

upprustning av fastigheten Hagalund 4:2 (Industriviadukten) slutförts.

Solna Vatten AB har investerat för 62,0 mkr under året. Den framtida exploateringsverksamheten kommer inte att kräva utbyggnad av ledningsnätet i samma omfattning som tidigare utan bolaget kommer i större utsträckning att kunna fokusera på planerat underhåll och reinvesteringar i det befintliga nätet.

Solna stads kommunkoncern, 2014 – 2015, mkr

	2015	2014
Årets resultat	197,5	166,2
Årets resultat, exkl. jämförelsestörande poster och nedskrivningar	224,4	187,7
Balansomslutning	8 648,9	8 460,5
Investeringar	508,4	567,6
Låneskuld	2 058,6	2 053,6
Soliditet	51,5	50,3

Samägda företag

Förutom koncernföretagen har Solna intressen i ett antal delägda företag i form av aktiebolag, kommanditbolag och kommunalförbund: kommunalförbundet Norrvatten, Käppalaförbundet, bolagen inom Friends Arena/Arenastaden, Storstockholms Brandförsvaret, SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB), AB Världsljus, Solna Tenniscenter AB och Stockholmsregionens Försäkring AB.

Bolagen *Råsta Holding AB*, *Sweden Arena Management KB* och *Arenabolaget i Solna KB* ägs gemensamt av Solna stad, Svenska Fotbollförbundet, Jernhusen AB, Fabege AB och Peab Sverige AB. Solnas ägarandel är 25 procent i Råsta Holding AB samt 16,7 procent i de andra två bolagen.

Arenastaden byggs ut under en tioårsperiod med bostadshus, arbetsplatser och shoppingcenter. Friends Arena och Quality Hotel Friends invigdes 2012. Mall of Scandinavia, Skandinavien största shoppingcenter med omkring 200 butiker och restauranger öppnade i november 2015. Parallellt byggs bostäder, 800 lägenheter och ca 50 radhus, infrastrukturen färdigställs och nya arbetsplatser och huvudkontor kommer till stånd. Utbyggnaden av tunnelbanan till Arenastaden pågår.

Borgensåtagandet för Arenabolaget i Solna KB uppgår till maximalt 1 780 mkr, varav Solnas andel av borgensåtagandet är 16,7 procent eller 297,3 mkr. För 2015 har en preliminär förlusttäckningsgaranti på 44,9 mkr avsatts för att täcka uppkommet underskott i Arenabolaget i Solna KB.

I januari 2015 tog den franska evenemangsoperatören Lagardère Unlimited Stadium Solutions (LUSS) över driften av Friends Arena. Det innebär att de risker som är förknippade med att driva ett evenemangsbolag elimineras för staden och övriga ägare. I samband med övertagandet tecknar LUSS ett långsiktigt hyresavtal med fastighetsbolaget, Arenabolaget i Solna. När driften överfördes till LUSS, flyttades också förlusttäckningsgarantin från Sweden Arena Management KB till Arenabolaget i Solna KB. I beslutet ingick även att godkänna ett kapitaltillskott på 66,8 mkr till Arenabolaget i Solna KB.

Norrvattens resultat efter finansiella poster uppgår till 4,9 mkr (0,9 mkr år 2014). Resultatet beror i huvudsak på Norrvattens övergång till ett nytt pensionsavtal 2014 som medförde att en del av pensionskulden försäkrades. Därmed uppstod en jämförelsestörande post på plus 9,7 mkr. Eftersom Norrvatten planerat en successiv övergång till nya redovisningsprinciper avseende förrädsredovisning, förstudier i projektverksamheten samt driftkostnadsredovisning av investeringar av underhållskaraktär tidigare lades dessa förändringar till verksamhetsåret då finansiellt utrymme fanns för detta. I juli 2015 anslöts Norrtälje till vattendistributionssystemet. Anslutningen beräknas kunna slutföras för ca 430 mkr. Under året har en avräkning genomförts, där Norrtäljes andel av investeringen har tagits ut som en anslutningsavgift på drygt 257 mkr. I juli 2017 kommer Norrtälje att betala likvid för denna avgift som fram tills dess redovisas som både fordran och skuld i Norrvattens balansräkning. Den finansiella kostnaden för skulden belastas Norrtälje fram till betalning.

Käppalaförbundets resultat efter finansiella poster uppgår till 19,0 mkr (0,7 mkr år 2014). Huvudorsaker till det goda resultatet är att intäkterna ökat på grund av att Järfälla tillfälligt kopplat huvuddelen av sitt avloppsvatten till Käppalaförbundet under året. Käppalaförbundets strategiska mål är i huvudsak uppfyllda under perioden. Utsläppsvärdena har hållits med god marginal och de ekonomiska målen har nåtts fullt ut under perioden. Käppalaförbundet går in i en ny investeringsfas m.fl. betydande nyinvesteringar bl.a. avseende en ny rökammare, upprustning av pumpstationer längs tunnelsystemet samt högfloödesrening.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING, MKR		Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Verksamhetens intäkter	Not 1	802,9	748,9	1 730,5	1 699,9
Jämförelsestörande intäkter	Not 2	39,1	62,5	39,1	62,5
Verksamhetens kostnader	Not 3	-3 307,5	-3 109,5	-3 869,8	-3 656,7
Skatter				-53,7	-46,4
Jämförelsestörande kostnader	Not 4	-21,1	-39,7	-21,1	-39,7
Avskrivningar	Not 5	-92,5	-85,1	-217,0	-197,3
Nedskrivningar	Not 6	-44,9	-44,3	-44,9	-44,3
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-2 624,2	-2 467,2	-2 437,0	-2 221,9
Skatteintäkter	Not 7	3 135,0	2 950,6	3 135,0	2 950,6
Generella statsbidrag och utjämning	Not 8	-486,6	-398,4	-486,6	-398,4
Finansiella intäkter	Not 9	63,7	135,7	57,4	116,6
Finansiella kostnader	Not 10	-18,4	-21,8	-71,3	-80,6
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		69,6	198,7	197,5	366,2
Extraordinära intäkter	Not 11		400,0		400,0
Extraordinära kostnader	Not 12		-600,0		-600,0
ÅRETS RESULTAT (förändring av eget kapital)		69,6	-1,3	197,5	166,2
Reserverat eget kapital, synnerliga skäl		41,1	59,7		
ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVET		110,7	58,5		

Anmärkning: beloppen i tabellen är avrundade och summerar därför inte exakt.

KASSAFLÖDESANALYS, MKR		Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	Not 25	69,6	-1,3	197,5	166,2
Justering för gjorda avskrivningar/nedskrivningar		137,5	129,4	262,0	241,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster:	Not 13	-68,4	603,1	-29,0	589,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		138,6	731,3	430,5	997,5
Ökning/minskning exploateringsfastigheter/förråd				16,2	2,4
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-120,1	-83,2	-177,2	-92,8
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		668,9	-173,4	668,9	-173,5
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-1,5	25,8	9,8	83,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		685,8	500,5	948,2	817,6
INVESTERINGAR					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-234,4	-322,1	-507,7	-567,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				16,0	4,6
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-781,0	-489,6	-119,0	-444,6
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0			
Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster	Not 14		44,3		44,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 015,4	-767,4	-610,7	-963,3
FINANSIERING					
Ökning/minskning långfristiga fordringar		674,7	33,3	0,5	
Ökning lång skuld förutbetalda gatukostnadsersättning som regleras över flera år. *)	Not 28	42,0	154,6	42,0	-3,8
Amortering				-36,9	-4,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		716,7	188,0	5,6	-8,2
ÅRETS KASSAFLÖDE/FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		387,2	-79,0	343,1	-153,9
Likvida medel vid årets början		171,9	250,9	315,6	469,5
Likvida medel vid periodens slut		559,1	171,9	658,7	315,6

Anmärkning: beloppen i tabellen är avrundade och summerar därför inte exakt.

*) I koncernsiffran -3,8 mkr år 2014 ingår en förändring avseende Signalistens checkräkningskredit med -158,4 mkr.

BALANSRÄKNING, MKR		Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15	7,9	9,1	7,9	9,1
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 16	1 996,2	1 847,9	4 892,4	4 600,1
- Maskiner och inventarier	Not 17	56,0	61,2	62,3	71,4
Finansiella anläggningstillgångar	Not 18-20	1 534,8	1 473,4	731,9	658,4
Summa anläggningstillgångar		3 594,9	3 391,7	5 694,6	5 339,0
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter m.m.	Not 21	5,6	5,6	62,3	87,1
Fordringar	Not 22	451,8	331,7	678,1	500,9
Kortfristiga placeringar	Not 23	1 555,2	2 217,9	1 555,2	2 217,9
Kassa och bank	Not 24	559,1	171,9	658,7	315,7
Summa omsättningstillgångar		2 571,8	2 727,1	2 954,4	3 121,5
SUMMA TILLGÅNGAR		6 166,7	6 118,8	8 648,9	8 460,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
- varav årets resultat	Not 25	4 175,8	4 106,2	4 453,8	4 256,2
- varav övrigt eget kapital		69,6	-1,3	197,5	166,2
- varav övrigt eget kapital		577,0	563,1		
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 26	324,8	306,3	333,6	316,9
Andra avsättningar	Not 27	575,7	656,4	743,1	783,8
Summa avsättningar		900,5	962,7	1 076,7	1 100,7
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 28	495,6	453,5	2 058,6	2 053,6
Kortfristiga skulder	Not 29	594,9	596,4	1 059,8	1 050,0
Summa skulder		1 090,5	1 049,9	3 118,4	3 103,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		6 166,7	6 118,8	8 648,9	8 460,5
Ansvars- och borgensförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upp- tagits bland skulderna eller avsättningarna	Not 30	1 254,6	1 287,8	1 254,7	1 288,6
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	Not 31	1 665,0	2 301,7	615,5	498,2

Anmärkning: beloppen i tabellen är avrundade och summerar därför inte exakt.

BUDGET OCH UTFALL, TKR	2015 Budget Netto	2015 Bokslut Intäkt	2015 Bokslut Kostnad	2015 Bokslut Netto	2015 Avvikelse Netto	2014 Bokslut Netto
Kommunfullmäktige	-6 400		-6 619	-6 619	-219	-7 079
Revisionen	-2 669		-2 605	-2 605	64	-2 623
Kommunstyrelsen m.m.	-106 447	69 603	-157 935	-88 332	18 115	-83 187
Brandförvar/räddningstjänst	-27 800	3 732	-29 987	-26 255	1 545	-27 345
Byggnadsnämnden	-12 500	21 904	-33 745	-11 841	659	
Tekniska nämnden	-29 309	366 216	-396 622	-30 406	-1 097	-39 679
Affärsverksamheten	0	51 604	-51 604	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden	-152 249	33 242	-181 322	-148 079	4 170	-146 090
Barn- och utbildningsnämnden	-1 127 996	978 014	-2 121 282	-1 143 268	-15 272	-1 057 526
Kompetensnämnden	-33 018	14 295	-48 557	-34 262	-1 244	-31 744
Socialnämnden	-220 122	164 334	-376 125	-211 790	8 332	-205 439
Familjerättsnämnden	-3 565	4 263	-8 157	-3 894	-329	-3 620
Omvårdnadsnämnden	-825 136	203 911	-1 027 524	-823 613	1 523	-790 375
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10 329	8 716	-18 667	-9 952	377	-10 292
Summa nämnder	-2 557 540	1 919 835	-4 460 751	-2 540 916	16 624	-2 404 998
Pensionskostnader m.m.	-102 000		-139 101	-139 101	-37 101	-105 630
Ferie- och uppehållslöneskuld			-475	-475	-475	-1 551
Verksamhetens intäkter/kostnader	-2 659 540	1 919 835	-4 600 326	-2 680 491	-20 951	-2 512 179
Reserverat eget kapital			-41 090	-41 090	-41 090	-59 739
- varav reserverade pensionskostnader			-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Finansiering m.m.						
Finansiering	2 714 540	3 343 427	-552 257	2 791 170	76 630	2 770 654
varav skatteintäkter	3 063 934			3 135 035	71 101	2 950 559
varav generella statsbidrag, utjämning	-480 697			-486 579	-5 882	-398 435
varav avskrivningar, kapitalkostnadseliminering	53 490			49 445	-4 045	33 400
varav finansnetto	39 813			45 289	5 476	113 832
varav personalförsäkring	38 000			54 959	16 959	52 969
varav jämförelsestörande intäkter				39 066	39 066	62 534
varav nedskrivning				-44 940	-44 940	-44 307
Extraordinära poster						-200 000
TOTALT	55 000	5 263 262	-5 193 673	69 589	14 589	-1 264

Anmärkning: beloppen i tabellen är avrundade och summerar därför inte exakt.

INVESTERINGAR, TKR	2015 Budget Netto	2015 Bokslut Inkomst	2015 Bokslut Utgift	2015 Bokslut Netto	2015 Avvikelse Netto	2014 Bokslut Netto
Kommunstyrelsen m.m.	-29 800		-6 119	-6 119	23 681	-4 762
Byggnadsnämnden	-100				100	-
Tekniska nämnden *)	-187 400		-131 229	-131 229	56 171	-249 019
Affärsverksamheten	-700		-636	-636	64	-1 143
Kultur- och fritidsnämnden	-3 750		-3 311	-3 311	439	-2 546
Barn- och utbildningsnämnden	-6 000		-4 193	-4 193	1 807	-16 435
Kompetensnämnden	-100		-100	-100	0	
Socialnämnden	-1 200				1 200	
Familjerättsnämnden	-100				100	
Omvårdnadsnämnden	-2 000		-1 417	-1 417	583	-1 417
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-100		-54	-54	46	
SUMMA NÄMNDER	-231 250	0	-147 059	-147 059	84 191	-275 321
Exploateringsverksamheten *)	0	4 524	-91 880	-87 355	-87 355	-46 751
TOTALT	-231 250	4 524	-238 939	-234 414	-3 164	-322 072

Anmärkning: Beloppen i tabellen är avrundade och summerar därför inte exakt. I budget ingår även överförda anslag från 2014 sammanlagt 37 000 tkr.

*) Exploateringsverksamheten finansieras med exploateringsbidrag/gatukostnadsersättning och redovisas på separat rad.

Noter

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 1. Verksamhetens intäkter				
försäljningsmedel	23,9	23,6	535,3	577,4
taxor och avgifter	265,8	240,7	289,6	240,7
<i>varav gatukostnadsersättning</i>	3,6	3,6		
hyror och arrenden	112,4	109,9	504,8	507,2
erhållna bidrag	310,3	287,9	310,3	287,9
försäljning av verksamhet	90,5	86,7	90,5	86,7
Summa	802,9	748,9	1 730,5	1 699,9
Not 2. Jämförelsestörande intäkter				
exploateringsfastigheter, tomträtter	26,1	58,7	26,1	58,7
återbetald försäkringspremie AFA, premien från år 2004	13,0		13,0	
försäkringsersättning för brand i förskola		3,6		3,6
Råsta Administration AB, reglerad återbetalning från år 2008		0,2		0,2
Summa	39,1	62,5	39,1	62,5
Not 3. Verksamhetens kostnader				
personal	-1 214,2	-1 106,2	-1 263,2	-1 161,0
<i>varav pensionskostnader, inkl. reserverat eget kapital *)</i>	<i>-159,1</i>	<i>-120,8</i>		
lämnade bidrag	-84,1	-81,5	-84,1	-81,5
köp av huvudverksamhet	-1 524,2	-1 461,5	-1 524,2	-1 461,5
konsulttjänster, tillfälligt inhyrd personal (inkl byggnadskonsulter)	-56,2	-45,4	-56,7	-45,6
lokal- och markhyror	-95,7	-94,3	-99,3	-105,3
övriga verksamhetskostnader	-333,3	-320,7	-842,4	-802,0
Summa	-3 307,5	-3 109,5	-3 869,8	-3 656,7
<i>*) varav belopp som reserverats i eget kapital.</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>		
Not 4. Jämförelsestörande kostnader				
strukturomvandlingskostnader, omstrukturering personal	-9,8	-18,8	-9,8	-18,8
strukturomvandlingskostnader, omstrukturering ombyggnad		-2,0		-2,0
strukturella utvecklingsinsatser	-7,6	-14,1	-7,6	-14,1
strukturella utvecklingsinsatser, medfinansiering infrastrukturella investeringar		-3,1		-3,1
strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad	-3,7	-1,7	-3,7	-1,7
Summa	-21,1	-39,7	-21,1	-39,7
Not 5. Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden				
immateriella anläggningstillgångar	-3,6	-3,1		
markreserv		-0,8		
verksamhetsfastigheter	-55,2	-49,6		
fastigheter för affärsverksamhet	-0,5	-0,6		
publika fastigheter	-18,1	-18,5		
<i>varav avskrivningar som matchas med gatukostnadsersättning</i>	<i>-3,6</i>	<i>-3,6</i>		
fastigheter för annan verksamhet	-3,8	-3,8		
inventarier	-11,4	-8,6		
Summa	-92,5	-85,1	-217,0	-197,3
Not 6. Nedskrivningar				
stadens andel motsv. förlusttäckning i Sweden Arena Management KB		-44,3		-44,3
stadens andel motsv. förlusttäckning i Arenabolaget i Solna KB	-44,9		-44,9	
Summa	-44,9	-44,3	-44,9	-44,3
Not 7. Skatteintäkter				
Skatteintäkter				
preliminär skatteinbetalning	3 137,5	2 957,8	3 137,5	2 957,8
preliminär slutavräkning innevarande år	3,2	0,5	3,2	0,5
slutavräkningsdifferens föregående år	-5,6	-7,8	-5,6	-7,8
Summa	3 135,0	2 950,6	3 135,0	2 950,6

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 8. Generella statsbidrag				
Bidragsintäkter	97,5	136,0	97,5	136,0
varav införandebidrag	3,9	34,5	3,9	34,5
varav regleringsbidrag		16,9		16,9
varav generella statsbidrag *)	8,0		8,0	
varav kommunal fastighetsavgift	85,7	84,6	85,7	84,6
- varav kommunal fastighetsavgift, preliminär	85,8	84,0	85,8	84,0
- varav korrigerig preliminär fastighetsavgift 2014	-0,1		-0,1	
- varav korrigerig preliminär fastighetsavgift 2013		0,6		0,6
Bidragkostnader	-584,1	-534,4	-584,1	-534,4
varav utjämningsavgift inkomstutjämning	-107,4	-95,7	-107,4	-95,7
varav utjämningsavgift kostnadsutjämning	-344,1	-319,0	-344,1	-319,0
varav regleringsavgift	-2,9		-2,9	
varav utjämningsavgift LSS	-129,8	-119,8	-129,8	-119,8
Summa	-486,6	-398,4	-486,6	-398,4
*) Varav kompensation nedsättning socialavgifter unga 5,6 mkr. Tillfälligt stöd med anledning av flyktingsituationen 2,4 mkr, dvs. 1/13 av totalt utbetalt stöd på 30,6 mkr.				
Not 9. Finansiella intäkter				
utdelning på aktier i koncernföretag	0,3	0,2	0,3	0,2
utdelning på aktier	14,4	18,7	14,4	18,7
utdelning i räntefonder	3,3	3,4	3,3	3,4
ränteintäkter	17,9	40,0	15,2	25,2
realisationsvinst	16,1	62,0	16,1	61,9
fondrabatt kapitalförvaltning m.m.	5,9	4,9	6,1	4,8
borgensavgifter	5,8	6,5	2,1	2,4
Summa	63,7	135,7	57,4	116,6
Not 10. Finansiella kostnader				
räntekostnader	-1,4	-0,6	-54,4	-59,4
realisationsförlust	-9,9	-15,9	-9,9	-15,9
ränta på pensionsavsättning	-2,0	-4,6	-2,0	-4,6
förförvaltningsarvode, bankavgifter m.m.	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
indexreglering medfinansiering av tunnelbana	-4,3		-4,3	
Summa	-18,4	-21,8	-71,3	-80,6
Not 11. Extraordinära intäkter				
Stockholms läns landstings bidrag till Solna stads medfinansiering av tunnelbana		250,0		250,0
Fabeges bidrag till Solna stads medfinansiering av tunnelbana		100,0		100,0
Akademiska hus bidrag till Solna stads medfinansiering av tunnelbana		40,0		40,0
Diligentias bidrag till Solna stads medfinansiering av tunnelbana		10,0		10,0
Summa		400,0		400,0
Not 12. Extraordinära kostnader				
Solna Stads medfinansiering av tunnelbana		-600,0		-600,0
Summa		-600,0		-600,0
Not 13. Justeringsposter				
Löpande verksamhet: justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster				
förändring pensionsavsättning	18,5	39,0	-64,1	18,4
förändring övriga avsättningar	-80,7	610,2	40,2	603,0
överföring från bundna till fria reserver i Signalisten				-3,9
uppskjuten skatt				22,6
övriga ej rörelsekapitalpåverkande poster				-4,2
reavinst försäljning av kortfristig placering	-16,1	-62,0	-16,1	-62,0
reaförlust försäljning av kortfristig placering	9,9	15,9	9,9	15,9
reavinst försäljning anläggningstillgångar			-0,5	
reaförlust försäljning anläggningstillgångar			1,7	
Summa	-68,4	603,1	-29,0	589,8

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 14. Justeringsposter				
Investeringsverksamhet: justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster				
förändring övriga avsättningar		44,3		44,3
Summa		44,3		44,3
Not 15. Immateriella anläggningstillgångar				
ingående bokfört värde	9,1	9,0	9,1	9,0
årets investeringar	2,4	3,3	2,4	3,3
årets avskrivningar	-3,6	-3,1	-3,6	-3,1
Summa	7,9	9,1	7,9	9,1
Immateriella anläggningstillgångar				
anskaffningsvärde	50,4	48,0	50,4	48,0
ackumulerade avskrivningar enligt plan	-42,5	-38,9	-42,5	-38,9
Restvärde	7,9	9,1	7,9	9,1
Not 16. Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar				
ingående bokfört värde	1 847,9	1 633,0	4 600,1	4 255,7
årets investeringar	225,8	290,3	496,7	532,0
årets avskrivningar	-77,6	-73,1	-191,2	-182,2
utrangeringar/försäljningar/överföringar			-13,2	-5,4
strykningar		-2,3		
Summa	1 996,2	1 847,9	4 892,4	4 600,1
<i>varav markreserv, exploateringsverksamhet</i>	166,9	144,2		
<i>varav verksamhetsfastigheter</i>	992,4	1 012,4		
<i>varav fastigheter för affärsverksamhet</i>	4,6	4,9		
<i>varav publika fastigheter, naturreservat</i>	452,9	399,0		
<i>varav fastigheter för annan verksamhet</i>	143,0	146,8		
<i>varav pågående investeringar</i>	236,3	140,5		
Not 17. Maskiner och inventarier				
ingående bokfört värde	61,2	39,2	71,4	50,2
årets investeringar	6,2	30,8	9,3	32,3
årets avskrivningar	-11,4	-8,8	-14,4	-11,9
utrangeringar/försäljningar/överföringar			-4,0	0,8
strykningar		-0,1		
Summa	56,0	61,2	62,3	71,4
<i>varav kommunstyrelsen</i>	1,4	1,1		
<i>varav tekniska nämnden</i>	14,2	16,4		
<i>varav kompetensnämnden</i>	0,2	0,2		
<i>varav kultur- och fritidsnämnden</i>	11,9	12,2		
<i>varav socialnämnden</i>	0,4	0,9		
<i>varav familjerättsnämnden</i>	0,2	0,2		
<i>varav barn- och utbildningsnämnden</i>	24,4	26,3		
<i>varav omvårdnadsnämnden</i>	3,4	4,0		
<i>varav miljö- och hälsoskydds nämnden</i>	0,1	0,1		
Materiella anläggningstillgångar				
anskaffningsvärde	3 921,1	3 696,9		
ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 868,9	-1 787,8		
Restvärde	2 052,2	1 909,1	4 954,7	4 671,5
Not 18. Finansiella anläggningstillgångar				
aktier	315,2	298,4	259,2	242,4
andelar	812,1	92,9	61,9	4,5
<i>varav andelar i Bostadsstiftelsen Signalisten</i>	88,5	88,5		
<i>varav andelar i Kommuninvest</i>	60,6	3,1		
<i>varav andelar i Storstockholms brandförsvaret</i>	1,3	1,3		
<i>varav andelar i Råstahems Folketshusförening (610 andelar à 10 kr)</i>	0,0	0,0		
<i>varav andelar i Råsunda Förstads AB</i>	75,0			
<i>varav andelar i Solna Vatten AB</i>	220,0			
<i>varav andelar i Norrenergi AB</i>	366,7			
bostadsrätter	2,0	2,0	5,1	5,1
grundfondskapital Stiftelsen Filmstadens Kultur	5,0	5,0	5,0	5,0

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
långfristiga fordringar	0,5	675,2	0,5	0,5
bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana	400,0	400,0	400,0	400,0
kapitalförsäkring			0,1	0,8
Summa	1 534,8	1 473,4	731,9	658,4
Not 19. Aktier				
Råsunda Förstads AB (150 000 aktier à 50 kr)	7,5	7,5		
Solna Vatten AB (100 aktier à 100 000 kr)	10,0	10,0		
Norrenergi & Miljö AB	38,0	38,0		
<i>varav aktiekapital (800 aktier à 10 000 kr)</i>	<i>8,0</i>	<i>8,0</i>		
Råsta Holding AB	60,0	60,0	60,0	60,0
<i>varav aktiekapital (250 aktier à 100 kr)</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Sweden Arena Management KB	152,8	152,8	152,8	152,8
nedskrivning Sweden Arena Management KB	-152,8	-152,8	-152,8	-152,8
<i>varav aktiekapital i Sweden Arena Management AB (167 aktier à 100 kr)</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Arenabolaget i Solna KB	236,7	175,0	236,7	175,0
nedskrivning Arenabolaget i Solna KB	-44,9		-44,9	
<i>varav aktiekapital i Arenabolaget i Solna AB (167 aktier à 100 kr)</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Ny Nationalarena AB/Råsta Administration AB (2 aktier à 10 000 kr), avvecklat 2015		0,0		0,0
AB Vårlyjus (7 100 aktier à 100 kr)	0,7	0,7	0,7	0,7
Stockholmsregionens Försäkring AB (61 717 aktier à 100 kr)	6,2	6,2	6,2	6,2
Söderhalls Renhållningsverk AB (400 aktier à 1 000 kr)	0,4	0,4	0,4	0,4
Solna Tenniscenter AB (300 aktier à 100 kr)	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastighets AB Falkeneraren (5 000 aktier à 100 kr)	0,5	0,5		
Summa	315,2	298,4	259,2	242,4
Not 20. Långfristiga fordringar				
Norrenergi AB		399,7		
Råsunda Förstads AB		55,0		
Solna Vatten AB		220,0		
Stiftelsen Stockholms studentbostäder	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa	0,5	675,2	0,5	0,5
Not 21. Exploateringsfastigheter m.m.				
tomträtter	0,2	0,2	0,2	0,2
exploateringsfastigheter	5,4	5,4	5,4	5,4
varulager			56,7	81,5
Summa	5,6	5,6	62,3	87,1
Not 22. Kortfristiga fordringar				
kundfordringar	45,5	46,0	165,1	110,2
<i>varav koncerninterna kundfordringar</i>	<i>4,9</i>	<i>2,7</i>		
fordringar hos staten	56,3	36,0	58,3	36,0
företbetalda kostnader och upplupna intäkter	66,8	49,2	147,4	144,5
upplupna skatteintäkter	3,2	0,5	3,2	2,1
mervärdesskatt	271,2	174,8	271,2	176,4
andra fordringar	8,8	25,3	32,9	31,7
Summa	451,8	331,7	678,1	500,9
Not 23. Kortfristiga placeringar				
svenska aktier (kapitalförvaltning)	262,6	253,9	262,6	253,9
globala aktier (kapitalförvaltning)	507,2	484,7	507,2	484,7
obligationer (kapitalförvaltning)	327,0	432,9	327,0	432,9
certifikat (kapitalförvaltning)	273,3	865,9	273,3	865,9
räntefonder (kapitalförvaltning)	185,2	180,4	185,2	180,4
Summa	1 555,2	2 217,9	1 555,2	2 217,9
Marknadsvärde				
<i>svenska aktier</i>	<i>292,3</i>	<i>282,1</i>	<i>292,3</i>	<i>282,1</i>
<i>globala aktier</i>	<i>619,5</i>	<i>572,0</i>	<i>619,5</i>	<i>572,0</i>
<i>obligationer</i>	<i>331,7</i>	<i>441,5</i>	<i>331,7</i>	<i>441,5</i>
<i>certifikat</i>	<i>273,1</i>	<i>866,3</i>	<i>273,1</i>	<i>866,3</i>
<i>räntefonder</i>	<i>188,9</i>	<i>187,7</i>	<i>188,9</i>	<i>187,7</i>
Summa	1 705,5	2 349,6	1 705,5	2 349,6

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 24. Kassa och bank				
bankkonton	554,5	169,6	654,1	313,3
likvida medel kapital-/likviditetsförvaltning	4,7	2,3	4,7	2,3
Summa	559,1	171,9	658,7	315,7
Not 25. Eget kapital				
ingående eget kapital	4 106,2	4 107,5	4 256,2	4 084,9
årets resultat	69,6	-1,3	197,5	166,2
byte från bundna till fria reserver i Signalisten (koncern)				3,9
korrigerig för omräkning övervärde i Signalisten (koncern)				1,3
Utgående eget kapital	4 175,8	4 106,2	4 453,8	4 256,2
<i>varav övrigt eget kapital (se tilläggsupplysning)</i>	<i>577,0</i>	<i>563,1</i>		
<i>- varav reserverat i bokslut 2015/2014</i>	<i>55,0</i>	<i>13,0</i>		
Not 26. Avsättningar för pensioner				
Ingående avsättning, inkl. löneskatt	306,3	265,5		
pensionsutbetalningar	-15,0	-14,6		
nyintjänad pension	36,0	50,5		
ränte- och basbeloppsuppräknig	0,9	-0,3		
förändring av löneskatten	3,6	8,0		
ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0		
övrigt	-7,0	-2,7		
Utgående avsättning pensioner	324,8	306,3	333,6	316,9
<i>varav avsättning pensioner omstrukturingskostnader:</i>				
<i>ingående avsättning SAPsök, omstrukturering, inkl. löneskatt</i>	<i>30,4</i>	<i>28,4</i>		
<i>nya förpliktelser under året</i>	<i>4,1</i>	<i>11,3</i>		
<i>varav arbetstagare som pensionerats</i>	<i>4,0</i>	<i>11,2</i>		
<i>varav ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	<i>0,2</i>	<i>0,1</i>		
<i>årets utbetalningar</i>	<i>-10,4</i>	<i>-10,1</i>		
<i>förändring av löneskatt</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,7</i>		
<i>Avsättning pensioner omstrukturingskostnader</i>	<i>22,6</i>	<i>30,4</i>		
Utgående avsättningar pensioner	324,8	306,3		
<i>varav förmånsbestämd/kompletteringspension</i>	<i>178,1</i>	<i>168,2</i>		
<i>varav särskild avtals-/ålderspension</i>	<i>7,4</i>	<i>8,1</i>		
<i>varav ålderspension</i>	<i>48,1</i>	<i>37,2</i>		
<i>varav pension till efterlevande</i>	<i>4,9</i>	<i>3,6</i>		
<i>varav visstidspension</i>	<i>4,6</i>	<i>5,0</i>		
<i>varav särskild avtalspension enl. överenskommelse, SAPsök</i>	<i>18,2</i>	<i>24,4</i>		
<i>varav löneskatt</i>	<i>63,4</i>	<i>59,8</i>		
aktualiseringsgrad i procent	97,0	97,0		
antal visstidsförordnanden	3	3		
Not 27. Andra avsättningar				
Ingående andra avsättningar	656,4	46,2		
lanspråktaget	-80,7	-34,2		
Årets avsättningar	0,1	644,4		
Utgående andra avsättningar	575,7	656,4	743,1	783,8
Tilläggsupplysning andra avsättningar:				
IB avsättning naturreservat Igelbäcken	10,1	10,0		
ianspråktaget, reservatets skötsel	-0,4	-0,1		
årets avsättning, kapitaliserad ränta	0,1	0,2		
UB	9,8	10,1		
IB avsättning förlusttäckning	44,3	34,0		
ianspråktaget	-44,3	-34,0		
årets avsättning		44,3		
UB	0,0	44,3		
IB Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Arenastaden	600,0			

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
ianspråktaget	-36,0			
årets avsättning		600,0		
UB	564,0	600,0		
IB tvistiga skulder omvårdnadsnämnden	2,0	2,1		
ianspråktaget, avgjorda tvister		-0,1		
årets avsättning				
UB	2,0	2,0		
Not 28. Långfristiga skulder				
Fastighets AB Falkeneraren	0,5	0,5		
övriga skulder till kreditinstitut			1 563,6	1 600,6
Långfristiga skulder	0,5	0,5	1 563,6	1 600,6
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år *)				
gatukostnadsersättningar pågående	393,7	348,0	393,7	348,0
gatukostnadsersättningar aktiverat	101,4	105,0	101,4	105,0
Summa förutbetalda intäkter som regleras över flera år	495,1	453,0	495,1	453,0
Summa långfristiga skulder	495,6	453,5	2 058,6	2 053,6
Gatukostnadsersättningar över 3 mkr periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång. Aktivering sker när byggnation i området är färdigställd. Återstående antal år (vägt snitt 30 år). Förutbetalda intäkter som regleras nästkommande år redovisas bland kortfristiga skulder.				
Ingående förutbetald intäkt	468,3	310,0		
årets intäkter	45,7	158,3		
ackumulerad upplösning	-18,9	-15,3		
Summa förutbetald intäkt	495,1	453,0		
*) Tilläggsupplysning förutbetalda intäkter per exploateringsprojekt:				
Kv. Rudan, Hagalund	4,5	4,5		
Kv. Stora Frösunda	81,1	44,5		
Kv. Ulriksdalsfältet, förskott kommersiella lokaler	50,0	50,0		
Kv. Ulriksdalsfältet, detaljplan 1 och 3	200,5	200,5		
Kv. Grönlingen, Järvastaden	5,5	5,5		
Kv. KS-KI Solnavägen	4,8	4,8		
Kv. Rödlöken, ombyggnad Storgatan, Huvudsta	6,0	6,0		
Kv. Rovän, Huvudsta	2,0	2,0		
Kv. Laboratoriet, Ingentingområdet	2,2	2,2		
Kv. Lagern, Råsunda	3,3	3,3		
Kv. Uarda, Arenastaden	7,7	7,7		
Kv. Signalen, Frösunda	8,0	8,0		
Kv. Styckjunkaren, Huvudsta	9,1	9,1		
Kv. Järva krog 3, Winery hotel, Frösunda	3,8			
Kv. Furiren, Huvudsta	0,3			
Kv. Charlottenburg, Råsunda	5,0			
Kv. Repslagaren, Huvudsta (aktiverat)	9,4	9,7		
Kv. Frösunda park, gator och vägar (aktiverat)	44,4	46,0		
Kv. Ingenting förbindelseväg, rondell (aktiverat)	30,0	31,0		
Järva 2:18 gångbro, Järvastaden (aktiverat)	17,6	18,2		
Summa förutbetalda intäkter exploateringsprojekt	495,1	453,0		
Not 29. Kortfristiga skulder				
upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	236,9	208,1	660,0	554,6
<i>varav övertidsskuld inkl. sociala avgifter</i>	5,8	6,7		
<i>varav semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter</i>	67,9	62,9		
<i>varav förutbetalda skatteintäkter</i>	5,1	25,2		
<i>varav exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning *)</i>	5,2	5,2		
upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd del	36,5	33,8	36,5	33,8
upplupen löneskatt pensioner, avgiftsbestämd del	16,9	16,0	16,9	16,0
skulder till koncernföretag	49,0	82,7		
leverantörsskulder	157,8	168,8	238,7	223,3
<i>varav koncerninterna leverantörsskulder</i>	5,8	10,9		

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
personalens skatter, arbetsgivaravgifter och löneavdrag	37,7	34,7	37,7	34,7
skulder till staten	10,1	11,3	10,1	11,3
skuld till renhållningskollektivet	6,6	5,1	6,6	5,1
skatteskulder			1,5	24,5
andra kortfristiga skulder	43,3	35,8	51,7	146,7
Summa	594,9	596,4	1 059,8	1 050,0
*) Exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning under 3,0 mkr				
Kv. Juvenalen, Råsunda	0,5	0,5		
Kv. Sparrisen, Huvudsta	1,0	1,0		
företbetalda gatukostnadsersättningar som regleras nästa år	3,6	3,6		
Summa exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning under 3,0 mkr	5,2	5,2		

Ansvars- och borgensförbindelser:

Not 30. Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna

Ingående pensionsförpliktelse avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 (inkl. löneskatt)	1 287,8	1 329,9	1 287,8	1 329,9
pensionsutbetalningar	-46,7	-46,2	-46,7	-46,2
nyintjänad pension	20,1	26,7	20,1	26,7
ränte- och basbeloppsuppräknig	-1,6	-10,3	-1,6	-10,3
ändrade försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
förändring löneskatt	-6,5	-8,2	-6,5	-8,2
pensionsåtaganden för Norrenergi & Miljö AB (stadens andel)			0,1	0,8
övrig post	1,4	-4,2	1,4	-4,2
Utgående pensionsförpliktelse	1 254,6	1 287,8	1 254,7	1 288,6
aktualiseringsgrad i procent	97,0	97,0		

varav pensionsförpliktelser för visstidspension och ålderspension till aktiva och passiva förtroendevalda m.fl.

antal förtroendevalda (aktiva)	7	5		
--------------------------------	---	---	--	--

Därutöver omfattas fr.o.m. år 2015, 5 förtroendevalda i staden av rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL. Pensionsförpliktelserna för stadens andel i Solna Sundbybergs brandförsvarförbund är tryggade genom försäkring tecknad 2009. Försäkringen redovisar överskottsmedel på ca 1,0 mkr 2015. År 2014 redovisades inga överskottsmedel.

Not 31. Övriga ansvars- och borgensförbindelser

borgensåtagande mot kommunens företag	1 665,0	2 301,7		
varav Norrenergi AB	51,1	87,7		
varav Norrenergi & Miljö AB *)	866,7	1 366,7		
varav Signalisten**)	450,0	550,0		
varav Arenabolaget i Solna KB	297,3	297,3	297,3	297,3
fastighetsinteckningar			318,3	201,0
Summa	1 665,0	2 301,7	615,5	498,2

En förlusttäckningsgaranti utställdes till Sweden Arena Management KB och innebar för åren 2008-2014 144,4 mkr. År 2015 förlyttades förlusttäckningsgarantin till Arenabolaget i Solna KB och den preliminära förlusttäckningen för 2015 är 44,9 mkr.

*) En kapitaltäckningsgaranti för Norrenergi & Miljö AB på 400,0 mkr har ställts ut 2013 och avslutades 2015-04-30.

***) I borgensförbindelse för Signalisten ingår checkräkningskredit på 100,0 mkr, varav 0,0 mkr utnyttjats per 31/12 2015 och 0,0 mkr utnyttjats per 31/12 2014. Krediten sänktes under 2015 från 200 mkr till 100 mkr.

Total ansvarsförbindelse	2 919,6	3 589,5	1 870,2	1 786,8
---------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Solna stad har i augusti 2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Solna stads ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest Sverige AB:s totala förpliktelser till 325 620 649 807 kronor och totala tillgångar till 319 573 677 123 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 743 769 492 och andelen av de totala tillgångarna till 1 703 566 885 kronor.

Garantiförpliktelser

Käppalaförbundet			199,1	176,1
Kommunalförbundet Norrvatten			162,3	135,2

Solna stad har som delägare av Käppalaförbundet och Norrvatten garantiförpliktelser för kommunalförbundens lån motsvarande "ägarandelen".

Noter (mkr)	Staden 2015	Staden 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Tilläggsupplysning operationell leasing				
Framtida hyres-/leasingavgifter (avtalstid längre än 3 år)				
hyreskostnad förfaller inom ett år	5,1	30,6		
hyreskostnad förfaller senare än ett år men inom fem år	187,2	85,2		
hyreskostnad förfaller senare än fem år	74,5	80,7		
Summa hyreskostnad	266,8	196,5		
Tilläggsupplysning reserverat eget kapital (se not 25)				
Omstrukturering:				
reserverat för omstrukturering i 2005 - 2007 och 2009 års bokslut	176,0	176,0		
ianspråktaget år 2006 - 2012	-123,4	-123,4		
reserverat för omstrukturering i 2013 års bokslut	40,0	40,0		
ianspråktaget 2013	-40,4	-40,4		
reserverat för omstrukturering i 2014 års bokslut	13,0	13,0		
ianspråktaget 2014	-20,8	-20,8		
ianspråktaget 2015	-9,8			
Summa omstrukturering	34,6	44,4		
Pensioner				
reserverat för pensioner i 2005 - 2008 års bokslut	330,7	330,7		
ianspråktaget 2009, 2011 - 2014	-95,6	-95,6		
ianspråktaget 2015	-20,0			
Summa pensioner	215,1	235,1		
Strukturella utvecklingsinsatser (2013 - 2015)				
reserverat för utvecklingsinsatser i 2012 års bokslut	20,0	20,0		
ianspråktaget 2014	-14,1	-14,1		
ianspråktaget 2015	-5,9			
Avslutat, reservation upphör 2015-12-31	0,0	5,9		
Strukturella utvecklingsinsatser (2014 - 2016)				
reserverat för utvecklingsinsatser i 2013 års bokslut	20,0	20,0		
ianspråktaget 2015	-1,7			
Summa strukturella utvecklingsinsatser	18,3	20,0		
Strukturella utvecklingsinsatser, medfinansiering infrastrukturella investeringar				
reserverat för medfinansiering 2010 års bokslut	100,0	100,0		
ianspråktaget 2012	-72,8	-72,8		
ianspråktaget 2013	-21,2	-21,2		
ianspråktaget 2014	-3,1	-3,1		
Summa medfinansiering infrastrukturella investeringar	2,9	2,9		
Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad				
reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2011	100,0	100,0		
reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2012	70,0	70,0		
ianspråktaget 2012	-28,3	-28,3		
ianspråktaget 2013	-5,1	-5,1		
reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2013	120,0	120,0		
ianspråktaget 2014	-1,7	-1,7		
ianspråktaget 2015	-3,7			
reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2015	55,0			
Summa stadens utbyggnad	306,2	254,9		
Totalt kvar av reservation i eget kapital	577,0	563,1		

Redovisningsprinciper

God redovisningssed och rättvisande bild

Tillämpade uppställningar och redovisningsprinciper överensstämmer med den kommunala redovisningslagen. Staden strävar efter att följa god redovisningssed. Staden följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) i allt väsentligt, i den mån avvikelser sker kommenteras de under respektive avsnitt.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats i enlighet med rekommendation nr 4.2 från RKR. Enligt rekommendationen ska kommunalskatten periodiseras och redovisas det inkomstår då den beskattningsbara inkomsten intjänats. Årets resultat har påverkats av en negativ slutavräkning avseende 2014 på 5,6 mkr samt en positiv prognos för slutavräkning 2015 på 3,2 mkr (enligt decemberprognos från SKL, cirkulär 15:42).

Gatukostnadsersättningar och övriga investeringsbidrag

Enligt RKR rekommendation nr 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar ska alla investeringsbidrag som avser att täcka investeringsutgifter bokföras initialt som en skuld. Ersättningen, bidraget intäktsförs sedan proportionellt i förhållande till nedlagda utgifter och beräknad nyttjandeperiod för de olika investeringsobjekten. Staden redovisar alla förutbetalda intäkter från exploateringsverksamheten i form av exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning som långfristig skuld, förutom de intäkter som regleras nästkommande år som redovisas bland kortfristiga skulder. Staden avviker från rekommendationen vad gäller investeringsbidrag och gatukostnadsersättning under 3 mkr som netto redovisas i investeringsredovisningen.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande intäkter eller kostnader är av engångskaraktär. De ska uppgå till väsentligt belopp och är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Staden redovisar intäkter från försäljning av anläggningstillgångar och exploateringsmark, kostnader för främst omstrukturering och övriga kostnader som är reserverat i eget kapital som jämförelsestörande. Upplysningar lämnas i not.

Extraordinära poster

För att en intäkt/kostnad ska klassificeras som extraordinär ska följande tre kriterier vara uppfyllda;

- Händelsen eller transaktionen som ger upphov till intäkten/kostnaden saknar klart samband med kommunens ordinarie verksamhet.
- Händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet.
- Intäkten/kostnaden uppgår till väsentligt belopp.

Staden redovisar avtalen om bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbanebygget som extraordinär intäkt samt överenskommelsen med Stockholms läns landsting om medfinansiering av tunnelbanebygget till Arenastaden som extraordinär kostnad. Upplysningar lämnas i not.

Pensioner

Stadens pensionsförpliktelse redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Den del av pensioner till personalen som kan hänföras till den avgiftsbestämda delen har särredovisats och klassificerats som kortfristig skuld i balansräkningen. Övriga pensionsåtaganden som avser pensioner intjänade från 1998 redovisas som avsättningar i balansräkningen. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelseerna är beräknade enligt RIPS07. Not 29 Avsättningar för pensioner har ändrats från och med 2014 och är uppställt enligt rekommendation nr 17 från Rådet för kommunal redovisning. Utgående avsättning SAP sök, omstrukturering följer pensionsförvaltarens beräkningar för UB från och med 2014.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planerliga avskrivningar. Beloppsgränsen för att skilja mellan förbruknings- och kapitalinventarier i Solna stad är ett prisbasbelopp, vilket är 44 500 kr för 2015. Beloppsgränsen för att skilja mellan driftkostnader och investeringsutgifter på fastigheter och anläggningar är också ett prisbasbelopp. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska skrivas av separat. Återanskaffning av komponent redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Staden avviker från del av rekommendation RKR nr 11.4, Materiella anläggningstillgångar vad gäller redovisning av anskaffningsvärde för en materiell anläggningstillgång som förvärvats genom byte av icke monetär tillgång, gåva eller annan överlåtelse utan symboliskt vederlag. Skäl till avvikelserna är osäkerhet i nuläget att bedöma värdet på tillgången av allmän platsmark (ca 110 mkr) på ett tillförlitligt sätt. En översyn av tillämpning av rekommendationen ska göras.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en egen bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i RKR skrift om avskrivningar. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Internräntan beräknas på bokfört värde till 3,2 procent under 2015.

Avskrivningar

Utgångspunkt för antaganden om nyttjandetid är RKR:s förslag till avskrivningstider för kommunal verksamhet.

Använda avskrivningstider:

- Immateriella anläggningstillgångar 3-5 år
- Verksamhetsfastigheter 10-100 år
- Fritidsanläggningar 7-33 år
- Gator, parker, planteringar 10-33 år
- Inventarier, maskiner, datorer 3-20 år
- Konst obegränsad livslängd
- Mark obegränsad livslängd

Exploatering

Exploateringsfastigheter och tomträttsfastigheter som ska avyttras klassificeras som en omsättningstillgång. Utgångspunkten för omklassificeringen av en exploateringsfastighet från anläggnings- till omsättningstillgång är att detaljplanen för området vunnit laga kraft och avtal upprättats med exploatör.

För tomträtter utgör fullmäktiges beslut att erbjuda tomträttsinnehavaren att friköpa marken utgångspunkten för omklassificeringen från anläggningstillgång till omsättningstillgång. För exploateringsfastigheter bokförs intäkten på tillträdesdagen efter det att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft. Intäkter vid försäljning av tomträttsfastigheter bokförs senast vid tillträdesdagen.

Kortfristiga placeringar

Staden följer god redovisningssed enligt vilken värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Staden har en finanspolicy som reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras. Inom ramen för finanspolicyn har kommunstyrelsen fastställt regler för upplåning och placeringsregler för medelsförvaltningen.

Policyn för hantering av upplåningsregler, reglerar finansieringsrisk och ränterisk då det sammanlagda värdet på den långfristiga lånestocken överstiger 50 mkr. Policyn reglerar även motpartsrisk och valutarisk. Policyn för placeringsregler reglerar placering i likviditetsförvaltning, obligationsförvaltning och långsiktig medelsförvaltning, förhåller sig till gemensamma placeringsregler och extern förvaltning av stadens medel.

Staden har inga upptagna lån. Koncernföretagen har upplåning. Marknadsvärde för stadens samtliga finansiella tillgångar som handlas på en aktiv marknad, se not 26.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig förpliktelse men där belopp eller tidpunkt för betalning är osäker. De största posterna utgörs av pensionsavsättningar samt förpliktelsen angående tunnelbanebygget.

Hyres-/leasingavtal

Stadens hyres-/leasingavtal har bedömts som operationella. Framtida kostnader för hyresavtal längre än tre år redovisas i tilläggsupplysning operationell leasing.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen även omfatta sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämndernas och bolagens verksamheter och ekonomiska ställning. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället elimineras. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av dotterföretagens räkenskaper tas med i den sammanställda redovisningen. Grundprincipen är att företag där staden har mer än ca 20 procent av rösterna och där inflytandet får anses vara betydande konsolideras. Från och med augusti 2014 konsolideras inte längre bolagen i Friends Arena/Arenastaden. Solnas ägarandel i två av bolagen understiger 20 procent. I det tredje bolaget, Råsta Holding AB, är ägarandelen 25 procent men den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent. Helägda bolag, vars storlek är ringa konsolideras inte.

Koncerninterna kostnader och intäkter samt fordringar och skulder elimineras. Dotterbolagens obeskattade reserver beaktas i balansräkningen som eget kapital. I resultaträkningen återförs dotterbolagens bokslutsdispositioner. Skatteskuld i obeskattade reserver redovisas som avsättning i den sammanställda redovisningen. Den sammanställda redovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med Rekommendation 8:2 från RKR. Skillnader i redovisningsprinciper mellan företagen och staden kan förekomma på grund av att olika rekommendationer tillämpas för staden respektive företagen. Stadens majoritetsägda bolag, som ingår i den sammanställda redovisningen, har under 2014 övergått till redovisning enligt K3-regelverket. I staden sker en successiv övergång till komponentavskrivning på materiella anläggningstillgångar enligt RKR:s rekommendation nr 11.4. Huvudmetoden är att varje enskilt koncernföretag ska konsolideras för sig. Som alternativ metod kan civilrättsliga underkoncerners bokslut konsolideras förutsatt att nödvändiga justeringar görs. I den sammanställda redovisningen har den alternativa metoden använts.

Signalisten har under 2015 bytt princip för redovisning av checkräkningskredit i den egna underkoncernen. Förändring i jämförelsesiffrorna 2014 har skett där kassa och bank samt långfristiga skulder minskat med 158,4 mkr vilket också påverkat koncernens finansieringsanalys.

Entreprenader och köp av verksamhet

Enligt RKR nr 8.2 Sammanställd redovisning ska kommunala uppdragsföretag redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett uppdragsföretag är en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat vården av en kommunal angelägenhet, men där överlämnandet skett på ett sätt att ett betydande inflytande inte erhållits. Bland uppdragsföretagen ingår;

Andra samägda företag: företag där kommunens röstandelar understiger 20 procent.

Kommunala entreprenader: företag som helt ägs av andra juridiska personer än kommunen och till vilken kommunen överlämnat vården av en kommunal angelägenhet. Det ska finnas ett avtal mellan kommunen och entreprenören om att denna ska bedriva kommunal verksamhet av större omfattning. Kommunen har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds kommunmedborgarna och verksamheten skulle annars utförts i egen regi. Enligt definitionen räknas inte verksamhet som köpts av annan kommun till entreprenader. Inte heller friskolor definieras som entreprenad eftersom de tillkommer genom avtal med staten. Staden avviker från rekommendationen och redovisar även ersättning till friskolor och andra kommuner som köp av verksamhet.

Ordlista

Anläggningstillgångar

Materiella – Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, inventarier m.m.

Immateriella – Tillgång utan fysisk form, t.ex. programvarulicenser och IT-system som personalsystem, elektronisk fakturahantering, e-tjänster m.m.

Finansiella – Finansiella värdepapper och fonder som förvärvats för långfristig placering samt långfristiga fordringar.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och utnyttjande.

Balansräkning

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och hur den förändrats under året. Av balansräkningen framgår hur staden har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar), respektive hur kapitalet anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Det egna kapitalet är totala tillgångar minus avsättningar och skulder (nettoförmögenhet). Det består av anläggningskapital och rörelsekapital.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, t.ex. räntor, aktieutdelning, realisationsvinster/förluster och förvaltningsarvode.

Finansnetto

Skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas inom verksamheterna.

Jämförelsestörande poster

Kostnader och intäkter som inte tillhör den ordinarie verksamheten att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivningar.

Kassaflödesanalys

Beskriver betalningsflödet uppdelat på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet och mynnar ut i förändring av likvida medel (årets kassaflöde).

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som har en förfallotid på mer än ett år från balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i bank, likvida medel i kapital- och likviditetsförvaltning, kortfristiga fordringar, exploateringsfastigheter i form av tomträtter. Tillgångarna kan på kort sikt omsättas till likvida medel.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör för att ge ett rättvisande resultat för den aktuella perioden.

Resultaträkning

Sammanfattar årets intäkter och kostnader och visar årets resultat (förändring av eget kapital).

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar stadens finansiella styrka.

Skatteunderlag

Kommuninvånarnas beskattningsbara förvärsinkomster.

Soliditet

Eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna. Visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med egna medel.

Stadens nämnder och företag

Styrelse och nämnder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är stadens ledande politiska verkställighetsorgan. Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över stadens samlade verksamheter. Kommunstyrelsen har också ansvar för arbetsgivarfrågor, mark- och exploateringsfrågor, trafik och översiktlig planering, frågor om näringspolitik samt ett övergripande integrationsansvar. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, pensionärsrådet samt trygghetsrådet.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är myndighet. Den ansvarar för frågor som rör detaljplaner, bygglov, byggnadsinspektion, kartframställning, geografiska informationssystem (GIS) och mätningsarbeten. Enligt plan- och bygglagen ska byggnadsnämnden bl.a. verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens svarar för drift, underhåll och investeringar avseende stadens kommunaltekniska anläggningar såsom gator, byggnader, parker och grönområden. För att starta större investeringsprojekt krävs medgivande från kommunstyrelsens förvaltning. Vidare ansvarar nämnden för stadens parkeringsverksamhet samt den renhållning som staden enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Tekniska nämnden är också trafiknämnd.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för stadens kultur- och fritidsverksamhet. Inom ramen för nämndens verksamhet finns bibliotek, kulturskolan, som erbjuder konstnärliga utbildningar, samt evenemangsaktiviteter. Bidrag till föreningar och tillgång till anläggningar och lokaler för idrotts- och motionsverksamheten ges. Ungdomsgårdar och fritidsparker erbjuder aktiviteter för barn och ungdomar samt ansvarar för skolbarnsomsorg för 10 – 12 åringar och särskilt stöd till personer med funktionsnedsättning.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att barn och ungdomar mellan 1 – 16 år får sina behov av omsorg och obligatorisk utbildning tillgodosedda. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskole- och grundskoleverksamheter eller genom att föräldrar väljer omsorg i andra kommuners eller enskilda huvudmäns regi. Nämnden ansvarar även för ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan. Eftersom eleverna har rätt att välja skola kan utbildningen antingen ske vid Solna Gymnasium eller i en friskola eller annan kommuns gymnasium. I nämndens ansvarsområde ingår också ungdomsmottagningen.

Kompetensnämnden

I kompetensnämndens ansvarsområde ingår arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning. Verksamheterna samverkar för att höja utbildningsnivån, förbättra integrationen och sänka arbetslösheten.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att utifrån individens behov erbjuda skydd och social service i form av råd, stöd eller behandling, så att den enskildes eller familjens egna resurser kan utvecklas och tillvaratas. Nämnden ansvarar också för att personer med psykiska funktionshinder får stöd och därmed ökade möjligheter att leva som andra i samhället. Nämnden har ansvar för myndighetsutövning och styrs i huvudsak av socialtjänstlagen (SoL).

Familjerättsnämnden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om funktionshindrade. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, servicehus, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, vissa delar av tobakslagen (platser med rökförbud) samt strålskyddslagen avseende strålskydd i solarier. Nämnden är även kommunstyrelsen behjälplig med kommunens övergripande miljöarbete samt bistår tekniska nämnden vid utvecklingen av avfallsfrågorna i staden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har dels till uppgift att ombesörja att de som av olika skäl inte klarar av att handha sin ekonomi m.m. kan få hjälp med detta av en god man, dels till uppgift att bevaka förmyndares hantering av underårigas förmögenheter.

Valnämnden

I varje kommun ska det finnas en valnämnd. Valnämnden ansvarar för planering och genomförande av allmänna val och folkomröstningar. I uppgifterna ingår bl.a. anskaffning av valmaterial och vallokaler, rekrytering och utbildning av valförrättare, anordnande av förtidsröstning samt preliminär rösträkning. En ny vallag trädde i kraft den 1 januari 2015, vilken kommer att påverka genomförandet av val 2018. Exempelvis ska partier och kandidater förhandsregistrera sig, kommunala bud ersättas med mobila röstmottagare och kraven skärpas när det gäller värdeneutrala lokaler och utbildning av röstmottagare.

Kommittéer

Staden har två kommittéer; Internationella kommittén och Likabehandlingskommittén. De båda kommittéerna är politiskt sammansatta beredningsorgan till kommunstyrelsen. Deras uppdrag är att samordna, stimulera, främja, kunskapsutveckla och följa stadens internationella arbete respektive arbetet med likabehandling. Stadsledningsförvaltningen stödjer kommittéernas arbete med personella resurser.

Kommunrevisionen

Stadens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska bl.a. granska om stadens årsredovisning har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Revisorerna ska även pröva om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare ska revisorerna pröva att räkenskaperna är rättvisande och att den kontroll som utövas inom nämnderna är tillräcklig samt att kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och åtgärder överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

Följande granskningar/projekt har genomförts under året:

- Årsredovisning 2014.
- Delårsrapport 2015.
- Solna stads arbete med krisberedskap.
- Vinterväghållning.
- Lokala bestämmelser.
- Beredskap för ökat flyktningmottagande.
- Kommunens ansvar för barn och ungas hantering av anmälningar och genomförande av utredningar.
- Finansiell rapportering.
- Stadens arbete med uppföljning och åtgärder avseende intern styrning och kontroll.
- Kapacitetsplanering.

Dessutom har revisorerna:

- Genomfört utbildningar avseende en Kommunallag för framtiden och om Skatteutjämningsystemet.
- Tagit fram ett informationsmaterial avseende den kommunala revisionen.
- Haft gemensamma överläggningar med fullmäktiges presidium samt stadens tjänstemannaledning.
- Påbörjat väsentlighet och riskanalys och revisionsplanering för 2016.
- Informerat om planering, genomförande och resultat av lekmannarevisionen.
- Biträtt nämnder och förvaltningar med rådgivning.
- Löpande följt upp beslut i kommunfullmäktige.

Företag

Bostadsstiftelsen Signalisten

Bostadsstiftelsen Signalisten är ett allmännyttigt bostadsföretag i form av en stiftelse till vilken staden tillskjutit hela grundfondskapitalet. Signalisten betraktas ur koncernsynpunkt som ett helägt företag. Från och med år 2001 ingår även det helägda dotterbolaget Solnabostäder AB i koncernen. Verksamheten omfattar ca 3 800 bostadslägenheter och ca 200 kommersiella lokaler.

Norrenergi & Miljö AB

Norrenergi & Miljö AB har till uppgift att äga, förvalta och utveckla verksamheter med inriktning mot energiförsörjning och miljövård samt därmed sammanhängande verksamheter. Bolaget verkar inom Solna och Sundbyberg samt till dessa kommuner angränsande områden genom dotterbolaget Norrenergi AB. Norrenergi & Miljö AB ägs till 2/3 av Solna stad och till 1/3 av Sundbybergs stad. Norrenergi & Miljö AB förvärvade år 2004 samtliga aktier i Norrenergi AB för köpeskillingen 1 600 mkr.

Norrenergi AB

Norrenergi AB producerar, köper, distribuerar och säljer fjärrvärme och fjärrkyla till kunder inom Solna och Sundbyberg med angränsande områden. Bolaget ingår sedan år 2004 i koncernen Norrenergi & Miljö AB, som ägs till 2/3 av Solna stad och 1/3 av Sundbybergs stad.

Solna Vatten AB

Solna Vatten AB driver sedan år 1995 vatten- och avloppsverksamheten i Solna. Bolagets uppgift är att förse stadens invånare med dricksvatten samt att transportera avloppsvatten till reningsverk. Vattnet köps från kommunalförbundet Norrvatten och avloppsvattnet renas vid Käppalaverket på Lidingö. Bolaget är helägt av Solna stad och drivs både med egen personal och genom uppdragsavtal med staden. För drift- och underhåll av VA-nätet finns ett flerårsavtal tecknat med Stockholm Vatten AB.

Råsunda Förstads AB

Råsunda Förstads AB är helägt av Solna stad och dess verksamhet omfattar i huvudsak förvaltning av egna fastigheter och bostadshotellrörelse i förhyrda lokaler (Huvudsta bostadshotell). Bolaget äger sedan år 2005 samtliga aktier i dotterbolaget Överjärva Gård AB. Bolaget förvaltar fastigheterna Banken 2 (Stadshuset), Banken 3 (Biblioteket), Hagalund 4:2 (Industrivadukten) samt Järva 2:18 (mark och byggnader vid Överjärva Gård).

Överjärva Gård AB

Överjärva Gård AB bedriver verksamhet inom natur- och kulturområdet samt verksamheter som syftar till att utveckla Överjärva Gård som ett miljöpedagogiskt centrum. Överjärva Gård AB är ett helägt dotterbolag till Råsunda Förstads AB sedan år 2005.

Friends Arena/Arenastaden

Bolagen i Friends Arena/Arenastaden ägs gemensamt av Solna stad, Svenska Fotbollförbundet, Jernhusen AB, Fabège AB och Peab Sverige AB. De bolag som ingår är koncernen Råsta Holding AB, Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena Management KB;

- Råsta Holding AB äger och förvaltar bolag med ansvar för utveckling och exploatering av Arenastadsområdet. Bolaget äger genom dotterbolag en stor del av den mark som exploateras i Arenastadsområdet. Solna stad äger 25 procent.
- Arenabolaget i Solna KB äger och förvaltar Friends Arena. Solna stad äger 16,7 procent.
- Sweden Arena Management KB ska driva och förvalta Friends Arena och fylla Arenan med evenemang. Solna stad äger 16,7 procent. Bolaget blir alltmer vilande under 2015, då det franska företaget Lagardère Unlimited från januari 2015 har tagit över driften av Friends Arena.

Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund som bildades 1926 och som har till uppgift att förse medlemskommunerna Danderyd, Järfälla, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Knivsta, Vallentuna, Vaxholm och Österåker med dricksvatten. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 20,1 procent vid 2015 års utgång.

Käppalaförbundet

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund vars medlemskommuner är Danderyd, Lidingö, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Värmdö och Nacka. Käppalaförbundet bildades 1957 och har som uppdrag att ta hand om och rena avloppsvattnet från medlemskommunerna. Avloppsvattnet leds till förbundets reningsverk, Käppalaverket, som är beläget på Lidingö. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 18,9 procent vid 2015 års utgång.

Storstockholms Brandförsvar

I kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar ingår kommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Kommunalförbundet ska skapa trygghet för de som bor och vistas i medlemskommunerna samt verka för ökad riskmedvetenhet, minskad sårbarhet, färre olyckor och skador i samhället. Solnas medlemsavgift till Storstockholms brandförsvar under 2015 är 28,9 mkr.

SÖRAB

SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB) bildades 1978. Företaget är ett samarbete mellan tio kommuner i Stockholms län. SÖRAB har som uppgift att bygga och driva regionala avfallsanläggningar. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,4 mkr.

AB Vårlyjus

AB Vårlyjus är ett kommunalt aktiebolag som grundades 1994. Företaget erbjuder ett brett utbud av vård-, behandlings- och rådgivningstjänster riktade till socialtjänst, skola och familjer. Företaget ägs av Stockholms 25 kranskommuner. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,7 mkr.

Solna Tenniscenter AB

Tenniscentret startade hösten 1985. De fyra intressenterna i klubben är Solna stad, Huvudsta tennisklubb, SJ tennisklubb och Solna tennisklubb. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,03 mkr.

Stockholmsregionens Försäkring AB

Stockholmsregionens Försäkring AB bildades 2008 och är ett kommungemensamt försäkringsbolag inom Stockholms län. Företaget ägs av tjugo kommuner inom Stockholms län. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 6,2 mkr.

Fastighets AB Falkeneraren

Fastighets AB Falkeneraren är helägt av Solna stad. Företaget är vilande och bedriver inte någon verksamhet. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,5 mkr.

Verksamhetsmått

Byggnadsnämnden	2015	2014	2013
Antal färdigställda lägenheter	969	419	717
Antal avslutande förrättningar	17	23	26
- varav 3D	2	1	3

Tekniska nämnden	2015	2014	2013
Fjärrvärmeförbrukning kWh/m2 stadens egna fastigheter	146	143	150
Antal felparkeringsanmärkningar	53 890	37 789	30 562
Antal flyttade fordon	421	109	91
Antal utfärdade P-tillstånd för rörelsehindrade	230	259	245
Antalet döda och svårt skadade i trafiken/1 000 inv	0,2	0,2	0,2
Antal armaturer i gatu- och parkbelysning	9 802	9 291	9 265
Hushållsavfall i ton (1)	20 132	19 974	19 084
Hushållsavfall kg/inv. (1)	264	270	262

(1) I den totala mängden hushållsavfall ingår stadens verksamheter och alla butiker/företag.

Kultur- och fritidsnämnden	2015	2014	2013
Antal bidragsberättigade idrottsaktiviteter 7-20 år	513 955	472 503	432 847
Andel flickor/pojkar inom idrotten, %	39/61	38/62	38/62
Antal inskrivna i fritidsklubb 10-11 år	704	663	651
Andel inskrivna i fritidsklubb 10-11 år, %	64	64	66
Andel flickor/pojkar, besöksgr, tonårsinriktade fritidsaktiviteter, %	34/66	33/67	34/66
Fritidsanläggningar; antal besök	475 084	456 908	444 235
Bibliotek, antal utlån	296 237	319 442	332 351
Bibliotek, antal fysiska besök	484 614	503 834	457 490
Bibliotek, antal virtuella besök	204 682	179 382	173 280
Bibliotek, antal besök meröppet Bergshamra	12 442	11 455	-
Kultur och evenemang, föreställningar, antal besökare förskola, skola	10 783	10 079	10 862
Kulturskola, antal deltagare, frivillig verksamhet	2 023	1 913	1 742
Kulturskola, antal deltagare, skolsamverkan, deltagartillfällen	1 931	2 207	2 860
Kulturskolans föreställningar, antal besökare	34 241	44 466	42 760
Andel flickor/pojkar kulturskolan, %	73/27	72/28	72/28
Antal besökare vid större evenemang:			
- Valborg	5 500	7 000	5 000
- Nationaldagen	17 000	24 000	23 000
- Idrottsdagen i Haga	5 000	15 000	12 000

Barn- och utbildningsnämnden	2015	2014	2013
VERKSAMHETSMÅTT			
Nettokostnad per barn i förskoleverksamhet, kr	101 830	97 730	94 361
Nettokostnad per barn på fritidshem, kr	25 488	25 555	23 526
Nettokostnad per elev i grundskola inkl. förskoleklass, kr	82 955	76 959	78 060
Nettokostnad per elev i gymnasieskola, kr	95 838	93 069	98 775
Nettokostnad per elev i särskola, kr	450 616	463 805	440 538
Nettokostnad per elev i gymnasiesärskola, kr	500 470	496 713	437 369
VOLYMER			
Antal barn i förskola i enskilda och andra kommuners förskolor	1 773	1 738	1 601
Antal barn i förskola i Solnas kommunala förskolor	2 468	2 424	2 443
Andel inskrivna barn av befolkningen, %	87	87	85
Antal elever f-9 i fristående och andra kommuners skolor	1 932	1 798	1 779
Antal elever f-9 i Solnas kommunala skolor	3 853	3 653	3 510
Antal elever, gymnasieskolan i fristående och andra kommuners skolor	1 244	1 253	1 272
Antal elever i Solna gymnasium	684	683	695
Antal barn från andra kommuner i Solnas kommunala förskolor	22	0	0
Antal elever från andra kommuner i Solnas kommunala skolor år f-9	283	222	342
Antal elever från andra kommuner i Solna gymnasium	517	509	499

Barn- och utbildningsnämnden	2015	2014	2013
KVALITETSMÅTT, ENBART SOLNAS KOMMUNALA REGI			
Inskrivna barn per årsarbetare, förskolan (1)	5,9	5,8	5,6
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning, förskolan % (1) (2)	33	-	-
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning, fritidshem, % (1)	48	42	40
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning, grundskolor, % (1)	79	80	82
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning Solna gymnasium, % (1)	84	81	80
Antal elever per lärare grundskolan år 1-9 (1)	13,1	12,2	11,3
Antal elever per lärare Solna gymnasium (1)	14,3	14,5	14,8
Andel elever behöriga till gymnasieskolan, %	87	92	89
Faktiskt meritvärde år 9	230	225	213

(1) Mätning per oktober 2014, 2013, 2012.

(2) Nytt beräkningssätt, inte jämförbart med tidigare år.

Kompetensnämnden	2015	2014	2013
Arbetslöshet totalt i staden, %	4,4	4,6	4,0
Antal deltagare i Solnamodellen	192	139	140
Andel deltagare som gått vidare till egen försörjning, %	79	73	72
Antal personer som fullföljt sin del i Solnamodellen	166	107	102
Antal av dessa som gått vidare till arbete eller utbildning	118	78	73
Antal nyttjade praktikplatser	29	33	27
Antal månader vid arbetsmarknadsavdelningen i genomsnitt per deltagare	1,8	2,7	3,2
Antal mottagna flyktingar av Arbetsförmedlingen	128	80	78
Antal helårsstudieplatser vid Solna vuxenutbildning	890	921	971
Andel SFI-elever som uppnår godkänt betyg i sina studieplaner, %	73	68	68
Andel elever som läser på grundläggande nivå som uppnår godkänt betyg i sina studieplaner, %	89	89	93
Andel elever som läser gymnasiala allmänna ämnen som uppnår godkänt betyg i sina studieplaner, %	78	77	79
Andel elever som läser gymnasiala yrkesinriktade kurser som uppnår målen i sina studieplaner, %	92	91	92
Antal SFI-elever	1 977	1 802	1 507
Antal studerande grundläggande nivå	706	767	329
Antal studerande gymnasiala yrkesinriktade kurser	506	2 271	367
Antal studerande gymnasiala fristående kurser	3 423	3 014	1 145

Socialnämnden	2015	2014	2013
Försörjningsstöd, antal bidragshushåll/år	501	554	589
Försörjningsstöd, medelbistånd/mån, kr	9 155	7 968	7 899
Dygnetruntplaceringar barn, antal barn	7	7	11
Dygnetruntplaceringar barn, antal vård dygn	375	744	618
Dygnetruntplaceringar ungdom, antal barn	34	19	21
Dygnetruntplaceringar ungdom, antal vård dygn	5 641	4 553	5 083
Familj- och jourhem barn och ungdom, antal barn	100	95	94
Familj- och jourhem barn och ungdom, antal vård dygn	23 298	24 313	23 190
Dygnetruntplaceringar flyktingbarn, antal barn	1 846	559	386
Dygnetruntplaceringar flyktingbarn, antal vård dygn	51 116	33 937	37 331
Dygnetruntplaceringar socialpsykiatri, antal personer	54	62	72
Dygnetruntplaceringar socialpsykiatri, antal vård dygn	17 185	19 481	19 528
Dygnetruntplaceringar missbruk, antal personer	34	33	71
Dygnetruntplaceringar missbruk, antal vård dygn	4 765	4 846	10 966
Dygnetruntplaceringar samsjuklighet, antal personer	29	24	26
Dygnetruntplaceringar samsjuklighet, antal vård dygn	4 122	4 005	5 176

Familjerättsnämnden	2015	2014	2013
Samarbetsamtal, antal barn	124	89	82
Snabbttrande/upplysningar, antal barn	77	79	103
Tingsrätten remitterade till vårdnads-, umgänges- och/eller boendeutredning, antal barn	24	57	30
Medgivandeutredning, antal utredningar	14	17	9
Fastställande av faderskap/föräldraskap	621	628	567
Mottagna adoptivbarn från utlandet, antal barn	0	6	3

Samtliga mått avser Solna.

Omvårdnadsnämnden	2015	2014	2013
VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE			
Boende på omvårdnadsboende			
- Antal personer som haft insats under året	868	896	908
- Andel kvinnor/män, %	68/32	68/32	70/30
Boende på korttidsplats/växelvård			
- Antal personer som haft insats under året	230	224	237
- Andel kvinnor/män, %	56/44	54/46	57/43
Bruttokostnad/dygn i omvårdnadsboende 100% beläggning			
- Demenscentra, kr	1 814	1 778	1 747
- Egen regi, kr	1 639	1 643	1 644
- Entreprenad, kr	1 637	1 600	1 605
HEMTJÄNST			
Hemtjänstkunder			
- Antal kunder som haft insats under året	1 580	1 607	1 640
- Andel kvinnor/män, %	67/33	66/34	67/33
- Antal byten av hemtjänstföretag (1)	81	112	101
Bruttokostnad/utförd hemtjänsttimme			
- Hemtjänst Egen regi enl. LOV, kr (2)	369	368	356
- Entreprenad, kr	368	361	353
LSS			
- Antal personer med LSS-insats	304	297	289
- Antal verkställda beslut	459	461	451
- Antal insatser i genomsnitt per person	1,51	1,55	1,56
- Antal personer med LASS-beslut	79	78	77
Bruttokostnad/boendedygn, LSS vuxna			
- Entreprenad, kr (3)	2 434	2 435	2 062
- Externa platser, kr (4)	3 875	3 906	4 447
- Egen regi, kr (5)	2 331	2 420	2 151
Bruttokostnad/dag daglig verksamhet			
- Entreprenad, kr	1 177	1 152	1 153
- Externa platser, kr (6)	1 072	1 201	1 379
- Egen regi, kr (7)	-	634	523

(1) Nyckeltal för 2013 och 2014 har ändrats för rätt jämförelse med 2015.

(2) Ökat antal timmar.

(3) Ett nytt boende med lägre pris.

(4) Lägre snittpriser.

(5) En gruppboende har tidvis haft en tom plats för att kunna ta emot boende i samband med evakuering då annan gruppboende renoveras. Nyckeltal för 2014 har rättats.

(6) Fler platser med lägre priser.

(7) Nyckeltal redovisas inte för 2015, verksamheten avvecklad under året.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2015	2014	2013
Livsmedel, antal kontroller	660	600	630
Livsmedel, antal kontrollerade anläggningar	472	521	432
Livsmedel, antal registreringar av anläggningar	141	107	99
Livsmedel, antal förelägganden/förbud	6	7	7
Hälsoskydd, antal tillsynsbesök (tillsynsobjekt)	114	140	92
Hälsoskydd, antal tillsynsbesök (bostadsärenden)	67	50	54
Miljöskydd, antal tillsynsbesök	209	127	172
Miljöskydd, antal tillsynsobjekt med tillsynsbesök	140	73	133

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse avges av revisorerna enligt praxis efter kommunstyrelsens behandling av årsredovisning 2015, vilket sker den 11 april. Revisionsmötet är den 13 april. Komplettering med beslutad revisionsberättelse sker därför i utskicket till kommunfullmäktige.